

נידה קווו

אריאל זילבר חוזר. עוד להיט

מרזי מורית בע"מ חמלך ג'ורג' 35 ת.ד. 4456 ירושלים

נא שילחו לביתי חינם: חומר הסכר שיטה; הטבר על הביסקוויט, וכמוסות וחמשפה חשוויצריים קילוויטין♥; הסבר על התבשירים לסילוק ריכוזי חשומן "מרזית" | הוכחות מצולמות לחצלחה; שאלון הרשמה מדעי - ללא כל התחייבות.

מה כוללת שיטת חייג גם בלילות ובשבתות 02-222676 02-222903 שיטת תפולווטון®, מותאמת במדוייק לנתוניך ולאורח חייך, מיר הצוות תרפואי של מרזי מורית, שיטח זו כוללת:

02-225784 ומיד יישלח לביתך, חינם, חומר ההם לשיטה החושניה.

תוך 48 שעות שיטת הקילורטין® בביתך!

זרות מיוחד להרזיה מיידית עומד שוחך - טלפונית - בכל יוס מ-6 בבוקר צלצל ותכנית התרויה והמסח השומנים

לחרשת שונע. כמוסות לפירוק השומנים - העשויות על בסיס תמציות טבעיות המחישות את תחליך תחדאת וטילוק דיכוי אינון. תחליך החדאת וטילוק דיכוי שינון. משקח עשיר בטינרלים ובוויטמינים -לעכור ספינת הפחמימות חרוז פרוק תמסולת מחגוף.

בדרך אליך, עם כל מרכיבי שיטת הקילוויטין©.

כל זאת - בין מארוחות ובשילוב עם תכניה החרויה תאישית שלך. ' התוכתה היא בהצלחה! שיטת הקילוויטין® פותחה במשך שנות מדע רבות, כדי לחציע את חדרך הקצרה והכמותה להדיה מדהימה, מבלי למנום

ותנטווווו בוצדה טוריות של המעלה בומון חתוונהי, חוך הקמדה על המעלה תחליכי העיכול החשובה כל-כן להפקד תנופני העיעל, ותוך השלמת ערכיבי המזון בומן קצר. ללא מאמץ. ותוך כדי המסת ריכוזי חשומן והצלוליט.

משולבת של חרזיה בצד פירוק חשומנים

המתפכח בשיטת חקילוויטין®, טמונה

בהרכב הנוסחת. חכנית מיוחדת הכוללת

את כל מרכיבי הקילוויטין© שמחחה ע"י צוות מומחים בשוויץ, בראשותו של ד"ר

לנדלמן - זוחי הנוסחה חמדעית ש"הרותה" תויטבה רבבות וטים וגברים באירופה ונארה"ב תחרכב הפיוחד פועל בשני כיוונים המשלימים אחד את חשני. גם הרזית,ונם פירוק חשומנים. מה שמבטיח שאמשו לחמשיך לאכול וגם לרזות.

ביסקוויט החרויה הכפול (במילוי שוקולר שוויצרי - טעים להפליאו) המסויע בחליך המסת השומנים ותור

איפה המהפכה?

הקילוויטין®?

חייג עכשיו או שלח אלינו את החלוש

angust panasan ang mangan na mangan mangan na mangang sang mangan mangan sa mangan sa mangan sa mangan sa mangan Tagan pangan sa mangan वित्रकृतिक प्रथमित हो ती है। इस के किस के स्वर्थन के किस के स्वर्थन के किस के स्वर्थन के किस के स्वर्थन के सिर स्वर्थनी हो से स्वर्थन के स्वर्थन

9.12.1988 א'נטבת, תשמ"ט

עמנואל רוזן

אברדם תירוש

ו וסליחה שטטתם אל על ידונתן גפן

> רוצחים את סנטיאגו מיכל קפרא

דך טיול סופשבוע, למאגר רשפים נילי פרידלנדר

תולם, חי ונושם אני מרגנשטרן

ן הַעַלומת יורדי הסירה: התיק נסגר אלכט דודון

לא רוצה להיות העבר שלק. ארית הראל

לאכול כחוק מארל

יש כיסוי יהודית ועוך

שיפודים 🖁 מאיד עוזיאל ענטהארו יגאל לב

הורוטקום רות אלי

מעריב לילדים

פשו אראל וילבר, קאט־פָאק. כתבת ^{נשַ} 14. צילום חשער: שמואל רחמני.

	-401
-	עור עמי דור-און
	שנית עורך: דניאלת בנקישונוני
	ייייי עורך: אורית מראל
	יין גרפיו יורם נאמור
	שלנות: אורלי אנשל. שרי אוממו
	שודעות: אורי דגן

0 1985 כל הזכויות שמורות ל"מעריב" This Magazine is a Supplement to Maariv International Editor

> צה"ל: מילכוד 87' ן גיום כהלכה

אידה נודל. המחיר יעל פדמלמר

אורנלה מוטי. הכבוד האכוד.

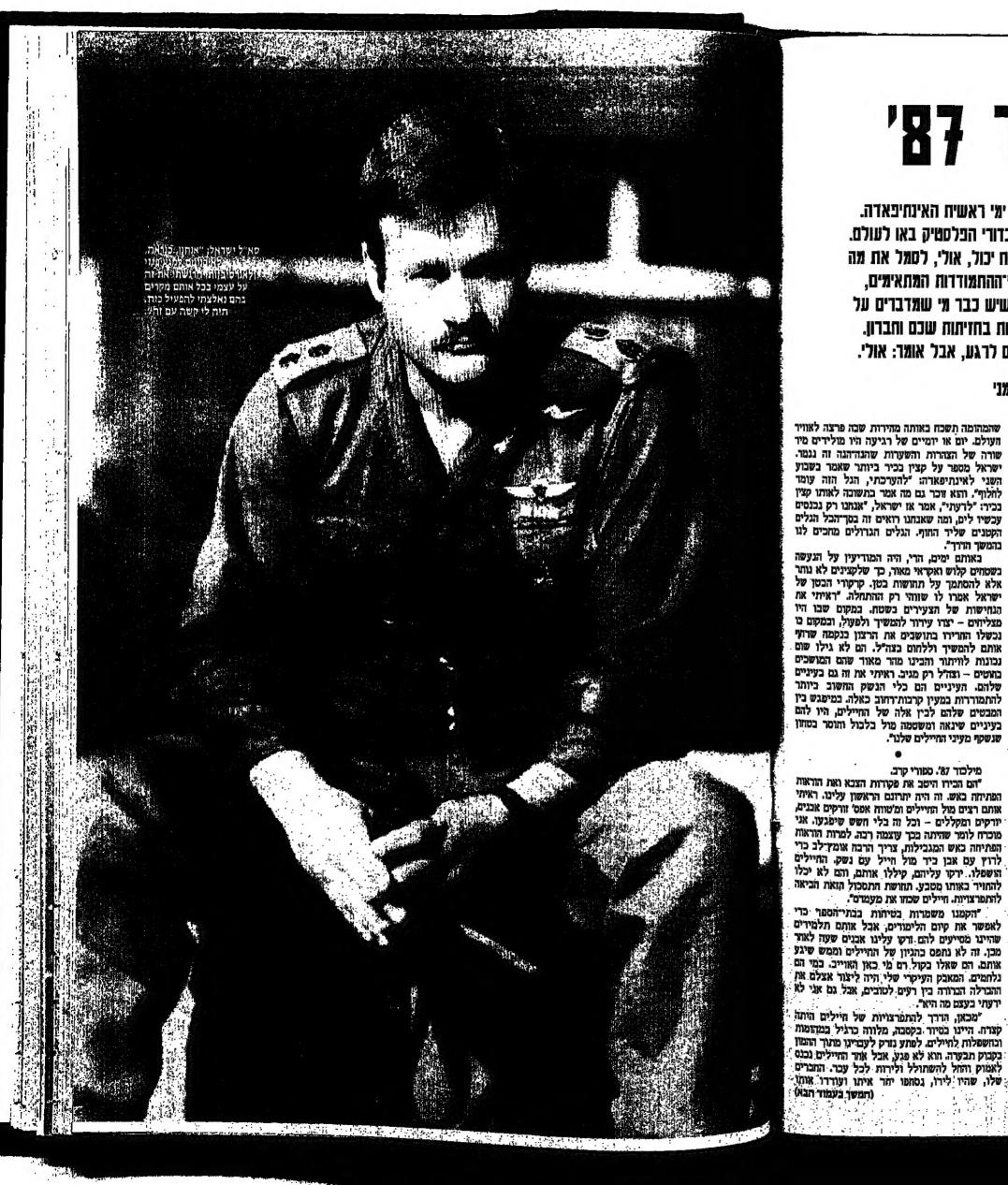
ד"ר פילים צ'סלר. שוויון, לא זהות.

5 Biagajo

צה"ל, מילכוד 78'

הם היו שם ברצמבר 87', בחודשיים הראשונים, קצת לפני שנה, ימי ראשית האינתיפאדה. לפני שלמדנו לחיות עם זה, לפני שהבנו מי נגד מי ולמה, לפני שכדורי הפלסטיק באו לעולם. התהליך שעבר על הפלוגה של סא"ל ישראל מגדוד הנח"ל המוצנח יכול, אולי, לסמל את מה שעבר על צה"ל כולו בעת שנאלץ, תוך תקופה קצרה ובלא כלי־ההחמודדות המתאימים, לעמוד מול מצב חדש, קשה, אכזר, מלחמה מסוג אחר. עכשיו, כשיש כבר מי שמדברים על הסתגלות ועל "החיים עם זה", נזכר ישראל בימי ראשית המהומות בחזיתות שכם וחברון. כשהוא נשאל אם הוא חותם על הכותרת "מילכוד 13" הוא מהסס לרגע, אבל אומר: אולי.

מאת עמנואל רוזן צילומים: שמואל רחמני

התושכים, ואחרי־כן, כשהתושבים כבר היו בכים שהמהומה תשכח באותה מהירות שבה פרצה לאוויר לעיקור נגע הסמים, לביעור הונות שפרחה כמחנה, שורה של הצהרות והשערות שהנה־הנה זה נגמר. סיוע למשפחות חסרות אמצעים ועוד. בתוך ומן קצר ישראל מספר על קצין בכיר ביותר שאמר בשבוע הם נהפכו פופולריים ושליטים בלתי מעורערים של השני לאינתיפארה: "להערכתי, הגל הזה עומד

השביכא ארגנו את התושכים כמסגרת של משמרות ותצפיות על המחנה. כל נסיון של צה"ל להיכנס לבלטה נקלט מיידית על־ידי אתת התצפיות, וכתוך רקות היה הכוח מוקף ונירגם כאכנים מכל עבר. צבאית כררכו ונכנס למחנה. עשרות אנשים הקיפו את הרכב, הנהג ספג מכות ונמלט והרכב נהרס כליל. אלא להסתמך על תחושות בטן. קרקורי הבטן של הכניסה של צה"ל לכלטה התאפשרה כאותם הימים רק ישראל אמרו לו שזוהי רק ההתחלה. "ראיתי את במבצעים חשאיים מתוחכמים או בכוחות גדולים

> ב־9 ברצמבר הוחלט כצה"ל לשבור את הסמל. שפרצה שם גורו למוות שתי ילדות ואשה. עשרות

"אואר בלי היסוס שנוצר סדק או אשבר אנען בין הח"לים לבין הפיקוד העליון. החיילים אורו שנוטשים אותם. שדורשים מהם הקרבה עצמית בתחום שהם תוהים ומבולבלים בו ולא מוכנים אליז".

שנשקף מעיני החיילים שלנו".

מילכוד 87'. ספורי קרב.

להתפרצויות. חיילים שכחו את מעמדם".

ירעתי בעצם מה היא".

נפצעו. הקסבה של שכם מיהרה להגיב וכאותו יום תססה העיר כהפגנות המוניות שיצאו כו־זמנית מארכעה או חמישה מוקרים.

הגדור של ישראל מצא עצמו בלתי ערוך ומופתע: לחלוטין. "המענה הספונטני מכחינתנו", הוא אומר. היה לרכז מאמץ כרי לכלום את ההתפרצויות במוקרים השונים. ההנחיות שקיכלנו לא היו כרורות, אכל האמת היא שהצלחנו לא רע לכלום את רוב ההתפרצויות, וחשבנו שהכלימה הואת תקרין ותשפיע ותביא לרגיעת השטח כולו. אכל או החלו פעולו היזרהות בערי האיזור, ברמאללה, בג'נין, בקלקיליה ובכל יום היו נפגעים וכל אחר מהנפגעים יצר לחץ נוסף שדחף את ההמונים לפעולות היזרהות. פתאום ראינו שאנחנו בעצם כתוך שיטפון".

צה"ל החל להורים כוחות גרולים לשטחים. כתוך ומן קצר ככר היה ברחבי יו"ש ועזה מספר חטר תקדים של פלוגות ומפקרות. שנה אחת אחרי, ישנם רכים הסכורים כי עצם הימצאות חכוחות חגדולים באינור הנציתה וסיפקת את חומר הבעירה לחיכוך.

ככירים כצה"ל ובמערכת הבטחון נטו לחשוב אן

פלוגה נחצתה. חכרים הטיתו זה כזה דכרים קשים, פוגעים. שיחת הפלוגה, כה קיווה המ"פ שלהם, איזנו את זה עם מעשים חיוביים – מבצע העולם. יום או יומיים של רגיעה היו מולידים מיד והבליטה את הפערים. שעה קלה לפגי כן עוד היו כולם באותה סירה, נאבקים בגלים הסוערים של התפרעות נוספת ככפר שיות' שליר חברון. אלה היו ימי ראשית האינתיפאדה. עוד לפני שלמדנו לחיות עם זה, עור לפני שתכנו מי נגד מי ולמה, עוד לפני –

> מגרור הנח"ל המוצנח, כהכלגה וכשליטה עצמית. חורשיים לפני פרוץ האינתיפארה טעה נהג פו'ו מסביב כבר הצטכרו סיפורים על 'חריגים' וחריגות,

כמצב הזה מצא אותם סגן־אלוף ישראל, מפקד

יום החלל הפלשתיני. זה היה לפני היף ברצמבר, אבל כבר במנע הראשוני עם השטח הרגשתי מתח רכ מהרגיל. כאותם ימים השכיכא הכריוה כגלוי על אוטונומיה כמחנה כלטף. הם כודרו את המחנה, הוציאו את צה"ל החוצה והפכן את כלטה לסמל ולרגם. צה"ל נשאר בחוץ ווושביבא ניהלו את העניינים בפנים, המ עשו את וה כדרך של השלטת טרור ופחר על

הרכה לפני – שכרורי הפלסטיק כאו לעולם.

ער לאותו רגע הצטיינו חיילי הפלוגה הואת, אכל בפלוגה החזיקו מעמר. בקושי.

האמת היא שלא צריך היה הרבה כדי להכיא להתפרצות הגדולה. זה קרה באותו יום בשיוח'. מטר האכנים היה כבר. שלושה חיילים נפגעו בראש. הם צעקו והיה דם. הערכים קיללו וריקרו במרחק לא רכ מהפצועים. הלהכח ניצתה. התסכול פרץ ככת אתת. כוח מתוגבר של משמר הגבול נכנס למחנה ובמהומה חיילים הסתערו על מפגינים כאלות שלופות ובאגרופים קפוצים. שלושה־ארכעה היו תופסים מפגין אחר. גם מי שכבר נעצר והושם כאויקים, ספג מכות, כעיטות ואלות. "יצר הרחמנות וההכלגה חלף כרגע שראינו לירינו את חברינו הפצועים", סיפר אחריכן

> מאוחר יותר, במפקרת הפלוגה, שוכ התלהטו הרנחות. הפעם – איש כלפי רעהו. פתאום התברר שלא כולם נטלו חלק במיתקפת־הנקמה. פתאום התברר שכאותם רגעים כשיוה' התפרקה הפלוגה לשניים: אלה שהיכו, ואלה שלמרות הכל הכליגו. המחלוקת פרצה.

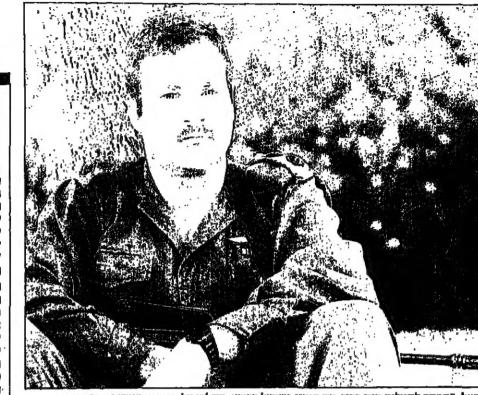
הגדור. מתווכחים, מקללים; מטיחים האשמות. הפנים היו ארומים מועם וככמה מזוגות העיניים עמרו רמעות. עכשיו, שנה אתת לפרוץ האינתיפאדה, כאשר כבר מדברים על הסתגלות, כאשר "זויים עם זה", נוכר ישראל כימים אחרים, כתחושות אחרות לגמרי, תחושות של ימי ראשית המהומות עת שימש מפקר גדוד צנהגים כחזיתות שכם חברון.

אני שואל אותו אם הוא חותם על הכותרת: "מילכוד 87". ישראל מהסם לרגע, אכל אומר: אולי.

ישראל היה עם הגרור שלו כשכם כיום כו נולרה האינתיתארה, ה־9 ברצמבר 1987. הוא היה עד ללירה וגם לצירי הלידה. חרר הלידה היה, לדבריו, במחנה הפליטים כלטה, שליד שכם.

ישראל: "נכנסנו לשטחים ככות תינכור לקראת

סיפרו לנו, פורסמה יריעה שבמהלך פעילות של חיילי

כאותה עת היו גם בררגי הפיקוד הגכוהים דיונים

כל הרעיונות האלה נפלו כשם שעלו", אומר

ישראל, "אנחנו, כנראה, לא כנויים למגע פיוי

ולאגרסיביות. הרגשתי את זה על עצמי בכל אותם

מקרים כהם נאלצתי להפעיל כוח. היה לי קשה עם זה.

אני זוכר פעם אחת בשכם, כאשר חטפתי צרור אכנים

ככל הגוף. הפגיעות היו כואבות וממש חרצו פצעים.

רצתי לתוך חבורת המתפרעים, תפסתי את זה שזרק

עלי את האכנים, הרמתי את היד כדי להרביץ לו ואו

ראיתי פתאום שמתחת ליד שלי נמצא ילד כן 15. לא

המטיכות מפניהם של הקצינים והחיילים כיחידה והם

נחשפו כפי שהם. "אין ספק שערכים כאים לידי ביטוי

והתחרשות בזמן משבר וכשעת מכחן", הוא אומר, "היו

אנשים שנחשפו כאותם ימים כמלוא חולשתם. זה כרה

לחיילים אבל גם למפקרים ככירים, והתבטא כהסגנת

כוח פיזי דווקא כאשר נדרש איפוק. כן, היו לי אכזבות

כמקרים כהם חשב ישראל שעליו לתת גיבוי

לפקוריו, הוא עשה ואת כמלוא העוצמה. כך היה

בסיפור הטראגי של הצנחן שהרג את הכוכסת בכפר

ארם. החייל. שהתכלט בפלוגה כהתנגדותו לאלימות

כלפי הערבים, נקלע למצכ מצוקה, ירה והרג בשוגג

את האשה. הוא נקלע למשכר נפשי עמוק, נעצר

הארוע יצר משבר סשה כפלוגה. "הייתי אומר

(תמשך בעמוד 32)

ישראל אומר שבהתמורדות הזאת הוסרו

יכולתי להכות אותו. גם אני לא כנוי לוה".

והתחבטויות: האם להקשיח את הידז האם הפעלת יתר

עוצמה וכוח פיזי פשוטם כמשמעם ישיגו תוצאות

טובות יותר בשטח? האם להתיר את חגורת הוראות

הפתיחה כאשו

פשוטים לכאורה."

ולשכנעם שהם טועים".

ישראל: "המסר לחיילים היה ברוז: אם הטעו בשיקול מכצעי, השלמו על כך מחיר ותישאו בדין, אך מפקדיכם לא ינטשו אתכם".

להמשיך. לפתע אחד המקומיים נפגע ונהרג, ואו הם צה"ל באסכאר נהרג זקו. כך הם פירסמו את זה. בלי הבינו את חומרת העניין וניסו לעצור אותו – אך זה פירושים, כלי הסברים. ועכשיו, תאר לעצמך איך ככר היה מאוחר מדי. זה היה חייל חלש, שנשבר. המקרה שלו עורר אצלנו הרים קשים מאור. זאת היתה מכה קשה לגדור שנהג עד אז כאיפוק ראוי לציון".

"אחרי־כן היה מקרה נוסף, במחנה הפליטים אסכאר שמצפון לכלטה. תצפית שלנו התמקמה על אחר מגגות הבתים כמחנה. כעל הכית, ארם זקן, עלה למעלה וכיקש מהחיילים שלא יפגעו בציור ששמר על הגג. הם הרגיעו אותו והוא החל לעשות את דרכו למטה, אלא שבמררגה העליונה התמוטט ונפל. החיילים עובו את משמרתם והחלו לעשות לו עיסויילב, כאשר חייל אחר רץ להביא רופא מקומי. הרופא סירב לכוא. הוא הטיח כחייל: 'אתם הרגתם אותו', 'אתם הרגתם אותו'. רק לאחר שאיימו עליו, הסכים לבוא, אכל במקום לטפל בזקן הגוסס התחיל לצרוח בקולי קולות: 'אתם הרבתם אותוו".

"השמועה, כמוכן, הופצה במחנה. בתוך חמש דקות אסכאר כולה בערה. קיבלתי הודעה בקשר שמתפרעים מציתים את תחנת המשטרה המקומית

יאנחנו נמצאים בעיצומה של מלחמה פריתיטיווית. צה"ל נדרשו כלכת צעד אחד אחורה מהמקום שבו עמד, נדרש לרגרטיה. והתברר שללכת אחורה זה לא קל יותר מללכת קדימה, זה קשה יותר".

ששני שוטרים לכודים כה. הגעתי למחנה מיד וראיתי תמונה נוראה: תחנת המשטרה עולה באש, הרחובות חסומים באבנים וצמיגים כוערים נהם, אלפי אנשים כחוץ והתצפית שלנו לכודה על הגג כסכנת חיים

זייתי עם שמונה תיילים. הברירה היחירה שנותרה לי היתה להסתער. רצנו פנימה כמו מטורפים. הריצה הואת הכהילה כנראה את ההמונים והם תפסו מרחק. הילצנו את שני השוטרים, שכבר החלו להיחנק, הורדנו את החיילים המכוהלים מהגג והכנסנו את המחנה לעוצר, בערב התברד לנו שהזכו נפטר מהתקרילב פתאומי".

"תחושת החיילים היתה נוראה. למחרת הגיע והושעה מקורם פיקורי. גם מפקדו הושעה מהתפקיד אלינו צוות טלוויזיה אמריקני, סיפרנו לכתב את כירי אלוף פיקוד המרכז. הסיפור, כמו שאני מספר לך עכשיו סיפרנו איך החיילים הנשימו את הזקן הזה כמשך חצי שעה ואיר בלי היסום שנוצר כאן סדק או משבר אמון בין חייל סיכן את חייו כשרץ לחועיק רופא. למחרת

גדי מחכש את האינתיפאדה

מקום בו קידם סא"ל ישראל את פני באינתיפאדה, לפני שנה, יושב עכשיו רס"ן גדי, ממקד יחידה בנולני. יושב ואומר: "כבר חודשיים וחצי אני מחפש את האינתיפאדה שסיפרו לי עליה, את האינתיפארה שראיתי לפני שנה בטלוויזיה. מחשש ולא מוצא",

ות לקח זמן, אבל צה"ל מצא את התשובה. "למדנו להילתם את המלחמה הפרימיטיווית תואת", אומר סא"ל ישראל.

נסיונות כושלים לפתח אמצעיילחימה שיתן תשובה ראויה לאתגר בשטחים (כדורי נומי, כחרי אלומיניום, תצצית ואמילו תותח ג'ולות...), תובא לעולם כדור המלפטיק. תכדור החדש ענה

חרוזיקה רבים מתמאבק. סיכום מדוייק של מספר הארועים בשטחים ובון לחיום מלמד שחששח רגוע יותר מכמי שחיה בשנים לפני רואיותיפאדה. אלא שמעולם לא פרס צח"ל בשטחום כוחות גרולים כל כך, ומחעבר תשני, מעולם לא וזיו התושבים המקומיים כודעים לכוחם כפי שחם מודעים לו עכשיו, בחום שנו

מקצינים, אבל היו גם כמה הפתעות לטובה מחיילים את אותם חיילים שפשו אלי מכות וחשו סירכה יתרה מרי לגבוט, הישעה סא"ל ישראל מהשתתפות בפעילות מבצעית. 'הין ביניהם כמה חיילים מצוייבים, אבל פשוט קראתי להם ושלחתי אותם לעשות עבורות רס"ר כמטבח. הם לא יצאו לפעילות. לשמחתי, אגב, את מירב הביקורת ספגו החיילים האלה דווקא מחבריהם בני גילם. אני אומר לשמחתי, כי ברור לי שלכדי לא יכולתי כשום פנים ואופן לשנות אותם

מסתיימים, לכן, כמעש למני שהחלה, התנהיים לשימוש בנשק חם! מי-אומר שבחודש האחרון הושלכן על הינליון אובטה בקבושי הבערת ומשען אחד, "אשור להיות שאנים

בנקורה הזאת", הוא אומר ויש כי שמוראנ מתומעת אחרת: ייתודולה לחיות עם האינהומארה, למנט להיומודר איותר ומראים היא לא נראית נוראה כל כך: אותר - זה בדאים? דיברי לציון כביר.

לחנדות חצרכים של מפקדי צה"ל בשטח: חוא נורח מרובח רגיל, מדוייק, מוצע אבל אינו הורג כאשר הוא נורה מטווח מסויים – ולרנליים בלבד. נתונים שאומרים תכל: בתודשים מאייולי היו ברצועת עזה 31 נפגעים מירי. בחודש אוגוסט לבדו: 95. אחרייכן: 116 נסגעי ירי בספעמבר. ו־123 באוקטובר. את מקרדיט יש לתת במקרח הזות לכדור תפלסטיק. במקביל חלח בתקופת תזו ירידה ניכרת במספר חופנעים ממכות ומרימוני גז. מאז שכדור

תפלסטיק הוכנס לשימוש פחת הצורך במגע פיף עם חמסגינים. גם נעלמו מחעולם חוופגנות ההמוניות. נכון לחיום. חייל חמכוון רובה חוא אמצעי מותיע שמוחיק את המפנינים מהמקום. אין צורך באלת. בצה"ל אומרים: "חסלקטיי תחויר לחיילים את כוח תתרתעה שאבד בים!

ישנן סיבות נוספות לכך שבחודשים האחרונים שוררת בשטחים רמעה ירוסית. בראש (בראשונה עייםותם של חתושבים עצמם, חוובעת חו מחתמשכות המאבק והן מחמחיר חכבד וחמצשבו שהם משלמים. מכת חרישות חבתים, למשל,

ההתקוממות הראשונה. בשטח מחמודד כיום צחדל מול הפרוח סדר

בודדות אבן מה אבן שם. רס"ן גדי מנולני אומרן "בשבוע הראשון שלי כאן עוד רומתי אחדי כל צמינ בוער, פעמים רבות תצמעים תאלה חיי מיראון שמשך אותנו לתוך מלכורת אבוים. למידו מחוטיון. אם חצמיו אינון בוער על ציר וסיעה

ראשו, מצורי שיבקרי כיום עובל נרי בשיטה של הסקנה החיכון, נסיון ליצור כמה שפחות מנע עם המקומיים, לפני שלושה חודשום הוא עשה ברווע החיפן. כיום רווא ממר יום עם פאוע מקומי אחה אן שניים ושקט ירוסי, לצור שלושה הודשים – עם 14 ער 20 מצועים וסערה רבה: השיטה של צה"ל כיום מבושפה על הקמה הצמיות רבות: כשלם, למשל, ראנו לכך שכמעל כל סימטה בקסבה החוהי מצוקה. השישה

עוד לפני שוווא צובר מוופת רובחנסוונות כיום הומוחה עיקר הראוה מהפרות חשדי לאפשרות שנקיגת החתקומות חוביל אח

לאומי פיא חיק השקעות מתאים לכל משקיע

מ**ון את עצמך: האם אתה זהיר, עוקול או נועז?** (סמן × במשבצת המתאימה).

שאחה מיפוס זהיר בהשקעותיד – המוכן לורוויח פחות אד להבטיח את השקעתך נניטחון מלא. בחר יחד עם מומחי השקעות בבנק, קרנות נאמנות בטרחות של לאומי פיא ותוכל לישון בראש שקט.

אתה טיפוס שקול שמעדיף השקעות מעורבות – הכוללות השקעות עם סיכון וסיכוי גבוה אך גם השקעות זהירות יותר. הפגש עם מומחי ההשקעות בבנק כדי להתאים לצרכיך תיק קרנות נאמנות

מעורב של לאומי פיא.

אתה טיפוס שאוהב השקעות נועזות – עס 🖪 סיכויים לרווח גבוה. יועצי ההשקעות ירכיבו עבורך תיק קרנות נאמנות של לאומי פיא בעל רמת סיכון גבוהה ואפשרות לרווח נאה.

ון פיא מהווה למעלה מ-40% משוק קרנות הנאמנות ומציעה 19 קרנות שונות לבחירתך. אבקש לשלוח אלי מידע כתוב על פרונה למעלה מ-40% משוק קרנות הנאמנות ומציעה 19 קרנות שונות לבחירתך. פוסים על קרנות נאמנות של לאומי פיא אצל יועצי ההשקעות בבנק.

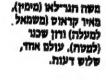
תוחי פיא - החברה המובילה בניהול קרנות נאמנות 🜐

לכנוד לאומי פיא אלובי זוו תיא מיקוד 65127 לאונוי פיא.

כתובת

גיוסהלכה

סא"ל ולשה הגר־לאו, סא"ל דון שכנר ורס"ן ולאיר קראוס, היו חלולידי־ישיבוח. וזה לא הביא אותם להתחמק משירות בסדיר ובקבע, ביחירות קרביות. שלושתם הגיעו לדר גות־ביקוד גבוהוח, השתחבו במלחמות, השחחררו ועושים הרבה יתי תילואים. אם יש לתישהו זכות תלאה לדבר בנושא גיוס בני הישיבות והדרכים לשילוב ליתוד חורה עם שירות בצה"ל – שלושתם ורבים שכמותם הם בעלי הזכות הזאח. והם מדברים, על הלבטים, הלחצים. ההתמודדות -- זו האישית, ושל הציבור הדתי בכלל. ולמרות ששלושחם מ"אוחו הכפר" – הם אינם מדברים בקול אחד.

ולאת אברהם תירוש צילם: בני גלוד

II RISESIO

(המשך בעמוד הבא)

יץ אחר, לפני כמה שנים, ירד משה הגר־לאו עם חכר לחוף "שרתון" בתליאכיב, המיועד לדתיים. כששהן שם, התפתח ויכוח מתגרה בין המציל לבין כמה חרדים, תלמידי ישיכות. "אתם נראים כמו יהודים בגלות", הטיח

המציל היה בווראי גופל מסוכתו, לו ידע שמשה

ענין של תדמית. מביפא טנקים צריך להראות כך ובותר־ישיבה צריך להראות אוזרת, ואין שניהם יכולים,

מסתבר שיכולים ועור איך. ולא רק מם־פאים,

אם יש לפישהו זכות מלאה לדבר בנושא גיום

רון האימפולסיווי־משהו, הקופצני, הוא המגלה

האם כשהיו בחורי־ישיבה, עמדו פעם גם רון,

מסתכר שכן. גם התלכטויות וגם לחצים. על־אף

מאיר: "היו לי לכטים קשים לפני הגיוס. הישיבה

שלמרו כישיבה לאומית־ציונית מובהקת, מרכדהרב,

הציגה את לימור התורה כדבר החיוני ביותר לישראל. אני חונכתי לתרום לעם, והנה אומרים לי שהחוית הרוחנית היא החשוכה ביותר ולא כל אחד מסוגל לשרת כה. המסר היה שלימור התורה הוא חוד החנית וצריך לבחור גו כמקום הקרביות בצבא. מה שהכריע לבסוף את הכף, היה הרצון שלי להיות שותף בחיי העם, ליטול חלק בעשיה. אי־הליכה לצבא פירושה

אישותפות מלאה כהוויה. היו לי כמה שיתות קשות

רון: "ההתלכטות היתה קיימת גם אצלי. סשה לי

להיכנס היום לראש שלי בימים ההם. או אמרתי, שיש לי 'קוצים בטוסיק' והלכתי לצבא. אכל ההתלבטות

קיימת. בחור שלומר כאמת ובתמים ותורתו אומנותו – זוהי משימתו. וההתלכטות היא בין שתי משימות

חשובות, שני מסלולים הכרחיים לקיום חעם, שלא ניתן להלך כשניהם ברומנית. תפיסתו של ראש

בכמה שיחות להמשיך ללמור, נכעה דווקא מתוך

הראיה הממלכחית שלו. מי שמטוגל - חשוב שילמף.

משח: "לי לא היו התלבטויות. עיקר הלימור הישיבתי הנבוח שלי היה אחרי השירות הצכאי. הייתי

ללכת לצכא - כולם יכולים.

עם ראש הישיבה – אבל לנסוף התגייסתי".

להמשיך ללמוד בישיבה ולא להתגייסו

שבראשה עמר או הרב צבי יהורה קוק.

פלוגות־טנקים, והחבר כלל אינו דתי וכא רק לשחק

"הנה, תראו אותם".

לחופי־רחצה נפרדים.

(המשך מהעמוד הקודם) צעיר עם מרץ רכ ורציתי לשרת".

ואחרי כל ההתלבשויות, עשיתם אסילו מעבר לדובה. לא המתפקתם בשירות החובה והמשכתם גם בקבע וסיתחתם אסילו קריירה צבאית מסויימת.

רון: "אני משתדל בדרך־כלל לעשות גם מעבר לחוגה הבסיסית. אני חושב, שכל מי שיכול לתרום באיזשהו תחום המועיל למדינה ולכלל, צריך לעשות את המקסימום שביכולתו. אני הרגשתי שאני יכול לתרום כצכא ולכן נשארתי".

אם כך, מדוע לא נשארת בצבא?

רון: 'שאלה נכונה. כאמת היו לי הרכה דתלכטויות. יצאתי לחופשה ללא תשלום והזרתי, ער שפרשתי. ההתלבטות האמיתית היתה המשפחה. לאדם שומר מצוות יש בעיה משפחתית קשה, מעבר לרגיל: לחיות בצבא ועם זה להקים משפתה ברוח שהוא רוצה. זה הכיא אותי לפרישה".

"השירות בצה"ל אינו ולצווה, הוא בגדר ידרך־ארץ שקדתה לחורהי. זו הונסגרת ההילכחית שלו. לפני קיום חרי"ג ולצווח יש דרך ארץ"

מאיר: "המילה המרכזית היא התרומה. זכותו של החינוך הישיבתי הוא, שהכיא אותנו להכרה, שלתרום צריך כמלוא היכולת. רווקא משום שהלכתי לצבא אחרי התלכטות, היה כרור לי שאני רוצה לעשות את המקטימום ולכן המשכתי בקבע. ויש עור גורם. התכגרנו כתקופת מלחמת ההתשה. האלמנט הבטחוני היה מאר דומיננטי והשפיע על הרצון העז לתרום ולהשתלב. סיימתי את שירות הקבע גם משום שהייתי כבר נשוי שנתיים והרגשתי שהכית זקוק לפסקיומן, וגם מפני שרציתי ללמוד ולהרחיב אופקים".

משה: "החיגוך שקיבלתי הוביל אותי להשתרל לעשות הכל בצורה הטובה ביותר, אן כמונחים הלכתיים: לפנים משורת הדין. כצבא זה השתלב גם עם הרצונות האישיים שלי ולכן בחרתי להמשיך במסלול פיקור. את חמש שנות השירות סיימתי 'על ארכע' מבחינה רוחנית, והרגשתי שאני צריך להתחוק. המש שנים כחייל קרבי גרמו לי ירידה וחשתי שאני חייב להעמים ללמוד ולכסם את אמונתי ואת הסשר שלי עם הרברים שלמענם אני נלחם. לכן החלטתי ללכת לישיבה".

כלומר, היתת לך בעיה של התערערות האמונה

משה: "הגעתי לצכא כאדם צעיר ואחרי חמש שנים נשחקים. היתה חולשה כאמונה שלי. צריך להכיר בכך שמי שגדל כחממה מבחינה דתית, כאשר דוא יוצא התוצה ללא הכשרה מתאימה. יש לגכיו חשש אמיתי לקילקול. לא צריך להימנע מלעשות דכרים מסויימים כשל חשש זה, אכל צריך להכיר בקיומר.

או אולי חדרך הנכונה היא של חבריך - ללמור בישיבה הגבוחה לפני הניוס?

אכל הצבא אינו יכול להרשות לעצמו להודיע לכל מחוסר היכרות. לדעתי עדיפות יחידות מעורבות. גם המדינה שמתגייסים כניל 21. הלוואי. הצכא היה בהסדר יש היום מגמה לא להחזיק את כולם בפלוגה מרוויח. היו כו אולי פחות תאונות דרכים".

ಕ್ಷಣಾಣಾ 12

בעול, מעבר לתרומה ולשירות, זוהי חוויה כפני עצמה. היא המכרילה כמוכו מסוים ביז חיילים לביו מפסרים. הצריכים לשאת כל מיני רברים על כתפיהם. העשיה שלו וחשיבותו לעם ישראל, נותנים הרבה מאוד סיפוק לצעיר ההולך להיות מפסר".

תאם חשירות בצהיל הוא בגדר מצווה דתית בעיניכפו רון: "בפירוש כן. מצווה רתית, מצווה לאומית, מצווה טבעית".

משת: "אני לא חושב שזו מצווה. השירות כצה"ל הוא בגדר 'דרך־ארץ שקדמה לתורה'. זוהי המסגרת ההילכתית של השירות. לפני קיום תרי"ג מצוות יש דרורארץ – הרדך שאדם צריך לנהוג כה כחברה שכה הוא חי. בעם ישראל המתחדש כארצו, השירות כצה"ל אינו מצווה דתית. הוא דרך־ארץ וחוכה".

רון: "אינני פוסק, אכל אין לי ספק שווהי מצווה". כאיר: "חציווי הראשון־במעלה שלנו הוא לחיות. בלי חיים לא נוכל למלא איושהו ייעוד. היהרות מצווה עלינו לדחות דברים שונים מפני הצורך לחיות. רס כמצבים חריגים צריך להקריב את הנפש. זו מצוות 'וחי בהם'. ארם חייב לקיים את עצמו, וקיום העם היהודי הוא רבר שאי־אפשר כלעדיו. ואין זה משנה אם השירות הצבאי נכנס מכחינת ההגררה לתרי"ג המצוות המפורטות (לדעתי אפשר למצוא את זה שם). כלי הקיום אין בכלל תרי"ג. אפשר לרדת ולפרק את

האת ראיתם בשירותכם הצבאי גם שליחות דתית, מבחינת ההשסעה שלכם, כחיילים וכמפקרים דתיום, על סביבתכם הצבאית? האם אתם בעד יחירות נסרדות לרתיים, או בעד יחידות מעורבות?

רון: "כשהחלטתי להתגיים, רציתי רווקא יחידה סרבית לא־דתית, בידיעה שזה כרוך בהרבה סשיים. אף על פי כן רציתי בזה. יש כזה מבחן אישי: לא להישאר בחממה, לצאת לים הפתוח. אבל לא ראיתי בכר משימה דתית, שליחות להשפיע על אחרים. רציתי למלא תפקידי בצורה הטובה ביותר במסגרת הכללית. ואני חייב לומר, שבכל מהלך שירותי, לא ניתקלתי בשום בעיה עקרונית כשל היותי שומר מצוות".

גם לא כמפקר? מעולם לא החשירו אותך שהחלטת או עשית כך או אחרת בשל היותך דתי? רוו: "לחלוטיו לא. מאן שהייתי טוראי וחברים עזרו לי להתקין עירוב, בלי שידעו כלל מה זה, ועד היום. עכשיו אני כיחירה שהרתיים בה מיעוט קטן,

ואין כל בעיה". אז אתה בעד יהידות מעורבות? רון: "איני חושב שיש מתכון אחר ויתיד. אבל אינגי בקי כפרטי ההשלכות והבעיות כנושא זה ואין לי דעה חד משמעית. נדמה לי, שיש מקום גם ליחידות דתיות נפרדות, כמסגרת ההסדר או הנח"ל, וגם לשילוב דתיים ביחידות רגילות. כל צעיר דתי צריך

למצוא את המסגרת המתאימה לו". מאיר: "בעיני השירות כצבא נתפס כשליחות, אך לא היתה לי תפיסה מסיוגרית, שאני הולך להראות לחברי בצכא מה היא הדרך האמיתית לאדם. היה לי חשוב להכיר את העם לרבדיו השונים, שכן במסגרת שגדלתי בה פגשתי בחברה מסוג מסויים. היה לי חשוב גם להיות שותף כאופן מלא. גם הרצון ללכת לפיקור - דבר שלא ניתן להעשות אז במסגרת ההסדר - גרם לי ללכת לצבא רגיל.

"אכל כראיה לאחור, יש חשיבות להליכה ליחידה מעורבת. יש כזה שליחות של אחרות. יש משמעות להתחככות כיחד ולהיכרות חלקים שונים בעם אלה עם אלה. פוגשים אותך ופתאום רואים שדתי הוא אדם בלי קרניים. רוב תקופת השירות שלי הייתי רתי יחיד כמעט ביחירתי וגם אני זכיתי להערכה, גם כחייל

"תוך כדי המפגש הזה מתלבנים רברים. השותפות בשמירה, במארבים, בחוויות משותפות, מקשרת ויוצרת רעות ומאפשרת להכיר, להעלות משה: "אני חושב שיוצאים לצבא מוקרם מרי. רברים, ללבנם, ליצור רצף בעם, ללא נתק הנוכע אחת אלא לפזרם. יחירות נפררות הן אולי סאירו "אני חושב שיש מהות אחרת בלהיות פתרון־ביניים להרגעת כל מיני אנשים. אם יהין מפקר. ריברתי קודם על שותפות עם הכלל, או - תלמירי־שיבה שוה יהיה התנאי שלהם לשירות -מבחינת השותפות והאהריות שיש עליך והנטיאה שווה לשקול את זה בכובד־ראש. אכל לנוער דתי

שממילא הולך לצבא, עריפות יחידות מעורכות, וורף הסשיים שהן יוצרות לבחור דתי".

משת: "מי שהולך לצבא צריך לשאור לשרת נאמנה את המדינה ולהיות חייל ומפסד טוב. אלה שבאים עם יותר מרי מסרשל שליחות, יוצרים אווירה לא־נעימה כמסגרות הצבאיות. צריך להתנהג כאופן טבעי ומי שהינו משהו – משרר טוב, ומי שאינו כזה – משדר את ההיפך. אישית, רק בשנת הקבע האתרונה, כשמזרתי לצכא אחרי שבות אזרחות ואחרי שהתבגרתי, היתה לי הרגשת שליחות. שליחות דתית־לאומית. לפני כן לא הגעתי לרמה כזו. אולי

היתה שליחות. אכל אני לא הרגשתי". מאיר: "יש עוד דבר מרכזי. אתה כבחור אינטליגנטי המשרת כצבא, מהווה איזשהו אתגר ומעורר ענין אצל חבריך החילוניים. הם תוהים מהי הרמות הואת. הם מצפים לראות מישהו רדוד, פרימיטיווי כלשונם, וזה לא מסתרר להם כשהם ניתקלים כבחור אינטליגנטי, מצליח כצבא וגם

מתפלל. הם אינם מכינים איך זה חולך ביחר". משתו "בקורם קצינים היה אתי בחור, שהחלים כמשימה לעורם לעשות אותי לחילוני. לא הסתדר לו שבספורט ובכושר אני טוב. זה היה לו מפגש ראשון עם אדם רתי והיה לו סשה. חינכו אותו על ה'חיירר". מאיר: "בטירונות אמרו לי שאני רץ כמו

כתורישיכה"... כושה: "אשר לשאלת היחירות הנפרדות -- צעיר דתי המגיע לצבא ישר מהתיכון או מהישיבה התיכונית, צריך לתת לו מסלול־הסרר, המשלב שירות עם לימור־תורה. לגבי הציבור הרתי שאינו משרח עריין כצה"ל, יצטרכו להיות, כשלכ הראשון, יחירות

:איר: "בעיני השירות בצבא הוא שליחות, אך לא היתה לי חביסה מסיונרית, שאני הולך להראות לחברי בצבא אח הדרך האמיחית לאדם"

הקצינים

SHATTER ?

שחת עם התנאים שיידרשו לכך. בהמשך, תלוי לאן

ותש לשאלה המרכזית: תאם צריך לגיים את

אמי השיבותו הצריך לתוכק הוק בענין זהו האם

שן מול שילוב של בן-ישיבה, תלמיד־חכם

שתי, עם חייל מוב, שהרי החרדים מוענים

אומידישיבה החולך לצבא לא יכול לצאת

הן זבל יכול לצאת, ואין לאיש סמכות לומר

היטל ומה לא יכול לצאת ממי שהולך לצבא.

פוס לפרור את הענין במשקפיים כמותיות וזו

משת האמת. שורש הענין הוא – גם אם לא כל אחד

יקומאין כזה - שלימוד התורה הוא הכרחי וקיומי

תו שהאל. זה הכסים. אני מאמין כזה, ואולי חברי

שים מצבין קשה לו לקבל את זה, אבל אני בטוח

שת שבר ויכול לשמוע את זה. זה לא רבר שאינו

א מה המסקנה מות? אתה אומר שתוא יכול

מ שלמדתורה הוא צורך הכרחי, אבל האם

חור גם את המסקנה, שמי שלומר תורה באמת

מבים ומשקיע את כל זמנו ומרצו בכך, לא ישרת

הל. או זה גם ציכור חילוני מסוגל לקבל. מה שאין

^{מנוש} לקבל, וכצוק, וגם אגי איני מקבל, שתחת

אלי הבעיה היא גם מסמר המשוחררים הרב

חף בפירוש לא. מי שמנסה למדוד בכמויות

יה א היינו משוכנעים שכל אלה שאינם משרתים

מש מולילה, מתוך מורה יום ולילה, מתוך

משושליתה לאומית – את זה הציבור יכול לקבל.

אנה כעית ההשתמטות אינה בעיה של ציבור זה

ונה יש משתמטים מכל הסוגים, מכל המינים, מכל

מיק מכל אזורי הארץ. כשבילי משתמט הוא לא

לה פאינו לובש מרים. יש לובש מדים שהוא

משנט גרול מזה שאינו לובש אותם. המשוואה

מכן השיבה = משתמט, לעומת כל האחרים שאינם

וון אתה לא צריך להכין, אני אומר כמפורש:

המערכת המערכת ולגייסם מיר. המערכת

יו יושה לחתמודד עם זה. יש לי טענה גם לאלה

לענין. הבעיה היא איך להבריא את החולי

אל וראי שכל בחור שלומד תורה באמת, צריך

הות משותר מהצכא כתקופת לימודיו".

של כצד זה צריך לעשות כל מאמץ לאתר את

גקההא שיש המנצלים את זה להשתמטות.

קשה הפואפשרת איוושהי השתמטות מהצבא".

שת סלל נציבור המכונה חילוני".

על לם את המוכלנה...

ווצר דובה אכוירני

סא"ל (מיל') משה חגרי לאו – בן 35, יליד תל־ אביב. למד בישיבה החיכו־ נית העירונית וחצי שנה בישובת תנבותה "הויעצו" ון" באלון־שבות. התנייס ב־1970 לנח"ל ושרת בו, כולל נח"ל מוצנה, עד מלחמת יום־תכימורים. אח־ ריח עבר לשריון ופיקד על פלונתיטנקים. ב־76' הש־ תחרר ולמד שלוש שנים בישיבת מרכז-הוב בירושי לים. חיה ממקימי המושב חשימופי בית־יתיר שבד־ רום הר חברון, שם הוא חי זרו עשר שנים. הגיע לתם" קיד ממקר-גדוד במילואים. לפני שנה ביקש תצבא שיתגיים לשנת־קבע. חמ־ שק והאשה אישרו והוא

הירו למפקד גדוד טדיר. לא מכבר השתחרר וחזר לגדל עובים במשק. נשוי פלוס שמונח, בהם שלישית שנולדה לפני זמן קצר. משה תוא ממשפחת תרבי מוויו'ניץ (אביו הוא בן-דודו של הרבי). גם רעייתו שרחה בנח"ל. • סא"ל (מיל') רון שכנר – בן 35, יליד תל־אביב. למד במדרשייתימעם (ישיבה תיכונית) ואתריה, קודם גיוסו, שנתיים בישיבת מרכז-הרב בירושלים. החגיים ב־1972 לגולני ושרת בסדיר ובקבע עד 1978. כמ"ם השתתף בפעולת אנטבה, שבה חיה מפקד־צוות. כשהשתחור, חזר לושיבת מרכזיחוב וכעכור שנת חית ממקימי בית־יתיר. זה שלוש שנים הוא מפקד גדוד במילואים. ושוי מלוס ארבעת. ראש המועצת

האזורית דרום תריחברון. רעייהו עשתה שירות לאומי של שנתיים. רס"ן (מילי) מאיר קראום – בן 35, יליד ירושלים. למד בישיבה התיכונית נתוב מאיר אחריה, לפני הגיוש, בפרכו־הרב (שנתיים). התניים ב־1973 לסיירת־חרוב ועבר לצוחנים ולגולני. תשתחרר במפקר פלוגה בגולני, אחרי אומצע קשת למדי במבצע ליטאני, וחור ללמוד בישיבת מרכזיתרב. שיום לא מכבר תפקיד מ"ם במילואים וממתין לתפקיד חדש. ושוי פלוט שישה (בני שלושה חודשים עד שבע שנים). מנחל חישיבה התיכונית באפרה, שהיה ממקימית. בוגר תאונ(ברסיטת העברית במתמטיקה ומחשבים ולומד לתואר שני במחשבת־ישראל. בן למשפחה של חסידי שלונים. רעייתו אלירז, בת הרב הראשי של תיפה, הרב שאר-ישוב בהן, שרונה אן היא

עצמו כתולעת ואילו כשיצא למלחמה היה מקשה עצמו כעץ. אין כמדרש הזה להכהיר את המתח הקיים בין קרושה וחיי רוח לבין חיי מלחמה. יש מתח ערכי ועימות כין החרב והמובח. לא לחינם מצווה התורה כתבנתם. כי כאשר אני רוצה, כאופן דמוקרטי, מדינה 'והיה מחניך קדוש', יש קושי לשמור על חיי קרושה

כקצינרו בצח"ל.

רות יהיו שותפים עם כל ישראל בהגנה על העם בסטאטוסישו בצבא. זה גט דורש הרבה עבודת הכנה

בעיתות מצוקה אני חולק על רון. איני רואה סיכה שכחורי אני חוקק על יווי המודיר. אני חוקק על יווי המודיר. ישיבה, כולל השוקרים על תורתם לילות כימים, לא על השוקרים על תורתם לילות כימים, לא עוד המודים את שמו של ערינו העצני מ דון הפלר) ואומרת, שכאשר למר תיה מעדן יעשו שירות כלשהו, שיכשיר אותם להגן על ישראל

זקוק לכך שיחיו חיי קרושה ורוח. זו חוית חשובה לעם ישראל, אכל כעיתות חירום יש חזיתות אחרות. אז יש צורך לאחוז בנשק ואז יוצאים אפילו חתן מחררו וכלה מחופתה, משום שהקיום הוא הדבר הראשוני.

"לכן, איני מקבל את שיחרור בני הישיבות. צריך למצוא את המסגרת לשילוכם בשירות הצבאי. אבל אני מסכים עם רוני שאי־אפשר להפעיל חוק לגיוסם. זה נשמע דיאלקטי, ולכן ארחיב קצת. יש לנו משימה להכיא לכך שהציבור החרדי יהיה שותף בתקומה הציונית. לדעתי, אנו בדרך הנכונה. כשאברהם שפירא הוא יו"ר וערת הכספים וצריך להחליט אם להניח למושבים ליפול או לא, הוא מתחכך בעשיה הציונית וההחלטה היא החלטה ציונית. גם שיקולי טובת התקומה לעיניו – אני מקווה שאיני תמים מדי – ואין לו ברירה, הוא שותף. צריך להיזהר ממעשים שיסיגו אחור את ההתקדמות הואת. "לא צריך להפעיל גוירות

בעת חירום ולשרת במילואים, גם אלה שעם ישראל

יאה שהחילונים לא מוכנים לקבל, ובצדק, וגם אני לא מקבל, שתחת מעטה לימוד וזורה מתאפשרת איזושהי השחתטוח תהצבא"

שינתקו אותנו מחלק מסויים מהעם, כווראי לא מחלק שנשאר נאמן ליהדות על־פי תפיסתו. איני רוצה מצב של מלחמת דת, שאנשים יירדו למחתרת. מרינת־ישראל לא קמה כדי שאיושהו ציבור יכריח מפה את ילדיו. לכן צריך להתאור בסכלגות וכאורך־רוח ולסוות, שבסופו של דבר יכינו שהם צריכים להיות שותפים. גם להציע להם, למען ההקלה, מסגרות צבאיות כאלה שיכולות להתקבל על דעתם.

"אכל יש לי טענה גם נגר המפלגות החילוניות. האם הן לא איברו את הציונותו לא שמעתי מהן דרישה כלפי החרדים בנוסח: אתם רוצים להשתלכ כשלטון, לקכל עמרות וכוח, בואו נראה איך אתם משתלכים. מה התוכות שלכם. מה אתם תורמים. למה שרק הם יבואו בתביעות? גם שמיר ופרס יכולים לכוא בתביעות אליהם.

"לפעמים יש לי תחושה שלחלק מהחילוניים נוח שלא נשרת בצה"ל ולא נהיה מעורכים כפי שהננו. כי מעורבותי והרגשתי שאני שותף מלא ותרמתי ואתרום למדינה, מכיאות אותי למחשכה שאני יכול גם להשפיע על האירועים ותוכתי להשפיע – ואני מנסה. ואני חש שהם היו מעריפים שלא אשרת, שאשכ כישיבה ולא אשפיע ואניה להם לנהל את המדינה המכטאת יהרות, שיש בה חינוך יהורי והיא יותר סרובה לדעותי, יש לי תחושה שהרבר לזרא".

משה: "אתחיל מהמוכנות של הציבור החילוני מבור בו על המין, שאתת נבד חוק לגיום בצבא וליציאה מחיי קרושה לצבא, משום שהם ושל צה"ל לקלוט את כני הישיבות הצרדיות בצבא. לי שאתת נבד חוק לגיום בצבא וליציאה מחיי קרושה לצבא משולאות בשר נפגפים. אך זה אינו המחיר היחיר שמשלמים בעד יש הרגשה שהצכא לא יירע איך לאכול את זה, ויש כו התקומה היהודית המהודשת, וצריך לשלמו. עדיין איש חוסר־ענין לנסות להתמודר עם המשימה, כעיקר בגלל לא אמר שתרומה ושהות במלחמה יוצרות פגיעה חומר היכרות עם הציבור החרדי. יש בצבא חשש מפני שאינה ביתנת לתחורה ולתיקון ושאי אפשר למצוא את הטפה של הזרדים ומפני הררישות הדתיות המיוחרות חדרך לכך, שגם אלה המקרישים עצמם לקרושה ולחיי שלהם (גלאט־כשר, יחירות כלי בנות וכו'), שיפגעו

בתוד הצבא. בזמן האחרון גם נוצרה לאדם הדתי בישראל תרמית יותר אנרסיווית. יש כציכור חשש, שהקצנה (12 חמשך בעמוד 42)

13 Bipepio

אידה נודל ומדול מאת יעל פורמלמד

קיץ האתרון מסרה אירה נודל את כלבתה פיור (גזור מן השורש פור) לטיפולם של חברים בקיבוץ נגבה. הכלכה רגילה למרחבים, גרלה פרא בכפר הנורא ההוא בערבות סיביר, אליו נשלחה אידה אחרי בתי־הסוהר, והמחנות, והמכות וההשפלות. כשהגיעו השתיים לארץ לקתה הכלבה ברכאון. הדירה הקטנה ברתובות סגרה עליה תסרו לה השרות, היערות, הנחלים. אידה ראתה אותה נגמרת מנעגועים ובכתה עליה בלילות.

עכשיו הכלבה כנגבה ואידה היא שנגמרת מגעגועים. אבל הידיעה שטוב לה, לפיזר, שיש לה כית חם, שהיא יכולה לרוץ על מרשאות הקיבוץ כרצונה, מסלה במקצת. אחת לכמה שבועות, כשהגעגועים גוברים, היא עולה על אוטובוס ונוסעת לבקר את פיזון. רק בשבוע שעבר בילתה איתה ארבע שעות מאושרות של אחר־צהרים חמים. אחרי־כן חזרה לרתוכות, מודעת יותר מתמיד למחיר ששתיהן משלמות על התהפוכות הרבות שמלוות את חייה.

וזה מה שמספרת אידה בורל, אשה קטנה וסגפגית שהיתה כגיהנום ויכלה לו, על כלבתה: "היא כל־כך יפה וחכמה ואינטליגנטית שאראפשר שלא להשתגע אחריה. אני כמעט בוכה ככל פעם שאני מרברת עליה. קיבלתי אותה לפני עשר שנים כשהיתה בת שישה שבועות, ואני כל־כך קשורה אליה. היא היתה לצידי לכל אורך הררך הקשה שעשיתי. תמיד איתי. וכליכך עזרה לי. כשהיינו בכפר הנורא אליו ההגליתי לארבע שנים לקראת סוף דרכי בכריה"מ,

היתה זו היא שפתחה בפני אפשרות לקומוניקציה עם תושביו. פיזר מאור אוהכת ילרים. היא היתה מתחברת איתם, וכך יכולתי גם אני להגיע אליהם, ודרכם – לקשר כלשהו עם הורידם. היא כליכך חכמה, הכלכה הרבה אנשים שלי. נהררת. אני חסרה אותה כל הזמן.

ככל שהיא מפליגה בשכחי הכלכה הולך וגדל מסוגי, הבוחרים אצל המאוין הפיתוי לקשר את האהבה לבעל־החיים לאהבה לילר שאיננו, אולי גם לבעל שמעולם לא היה. יותר מעשרים שנה גלחמה אירה נודל את הערכים שלהם, מלחמת העם היהורי ולא עשתה לביתה לעצמה, דבר וחצי רכר. לא נישאה, לא הרחה, לא גירלה ילדים. ואין להם מאון קצת קשה עכשיו כשהמלחמה שלה נגמרה ותחיים, חיי היומיום, היו אמורים להתחיל. והיא כבר משפחה בת 58. אין לה, וכפי הגראה כבר לא תהיה לה, לילדים". משפחה משלה למעט אחותה – ומשפחת אחותה.

אינך תושבת לפעמים שהמחיר ששילמת על התעקשותך ללכת בדרך שלך היה יקר מדי?

אירה: "כשאתה צעיר ומלא רעיוגות, העולם גדול ופתוח לפניך והכל כליכך מרתק, אתה כל הומן רץ, רעב, לחפש עוד ועוד דברים. אז אין זמן לבנות משפתה. אחרייכן זה ככר מאוחר מרי. למרות זאת, איני חושכת שיש פה מחיר על דרך. זה עניין של מכנה אישיות. עשיתי כל מה שעשיתי מפני שכך אני בנוייה, וזו הדרך המתאימה לאישיותי. אני מכירה הרבה אנשים מסוגי – כאלת שיש להם ערכים שהם בוחרים לחיות לפיהם – ואין להם משפחה וילדים. לילדים אתה חייב לתת את כולך. האישיות שלי כיוונה את הדברים כך שאשקיע את כולי ברעיון, באידאל. כל אתר יכול ללכת

רק בדרך שמתאימה לאישיותו ולסדר העדיפויות שלי". אינך מצמערת עליכך למעמים? אין לך תחושה של החמצה? "זה לא עניין של החמצה. אין לי אפשרות אחרת. אני מכירה את עצמי. ארם יכול לעשות רק מה שהוא יכול לעשות. לא מעבר לכך. אני ארם שלם

ומאושר כי אני חיה בהתאם לעקרונותי, ער הסוף". לא חשת כועולם שאת הולכת להישבר, לא חשבת שאולי הגיע הזמן לוותר על המאבק לשובת חיים רגילים, בית, משמחה, הנאות קטנות?

"היו לי תקופות קשות מאוד. עברתי דברים איומים. הקשיים היו גם גופניים וגם נפשיים, ואולי בעיקר נפשיים. סבלתי השפלות ומכות ורעב וסור. הייתי כודדה וחולה ועשו כי דכרים נוראים. אכל להישכרו חלילה. היתה לי מוטיווציה כליכך גבוהה, הייתי כליכך כטוחה כצידסת הדרך, שלא עלה על דעתי להישבר. ידעתי שאני לוקחת חלק בהיסטוריה של העם שלנו, וכשביל דבר כזה חייבים לשלם מחיר. ידעתי או ראני יורעת עכשיו שהמחיר היה כראי כלילות. בצריף הקטו בכפר שבסוף העולם. בלי מטבח. שירותים או מכלחת כשבחוץ מינוס חמישים מעלות – הייתי שוכבת ובוכה. בימים סחבתי דליי מים בשלג עמוק מן הבאר ולפעמים נפלתי והתקשתי לקום – אבל ידעתי שזן המלחמה שאגי רוצה להילחם. שהמאכק שלי

> עם מוטיווציה כמו שהיתה לי לא נשברים". מהיכו המיפויוציה? מנין דכוח המעצב?

"מרכית כני משפחתי נספו בשואה. אני נצר למשפחה שהוכחרה כמעט כולה. אולי זה אחד הגורמים שעיצבו את אישיותי".

שעות ארוכות ביליתי כחברת אירה נורל וכסופו של יום הוריתי למולי שאיטשר לי פגישה אינטימית עם אשה נדירה זו. בתקופתנו הצינית, המגוכרת, יש משהו מזכך בשיחה עם אדם שאמות המירה של חייו אינן ניתנות לטלטלה. חימים האלה אינם מיטיכים עם אנשים שמסכת חייהם הירואית. כמקום שם קריסטל ואלקסים מ"שושלת" עומרות, אפילו אירה נודל אינה יכולה לעמור. מה ככר יש לה להציעו עולמה שונה, חלומותיה אחרים. היא אשה חמה, (המשך בעמוד 32)

סמל, מיתוט בשוי ודם. אידה נודל לחמה על

זכותה וזכות חבריה לצאת מבריה"מ ושילמה על כך מוזיד' יקר בחופש, בבריאות, בשנים אנודות. לפני כשנה הסתיים המאבק והיא נחתה כאן, אשה קטנה עם כלבה, והפסטיוואל התחיל. פסטיוואל של אהבה שאחריו בא פסטיוואל של השמצות. שניהם מוגומים. אידה אינה מיתוס. היא אשה בורדה שמעולם לא נישאה ולא ילדה, שחייה נזיריים וקשוחים. מאבקה הנוכחי מוקדש לשינוי יחס הישראלי לעלייה ולעולים. אם תיכשל, היא אומרת, תחזור להיות אדם פרטי. נשאלת השאלה אם עוד 'תזכור איך.

כמעט 20 שנה היא היוגה

אידה נודל בכיתה ברחובות: "אני אדם שלם ומאושר כי אני חיה בתתאם לעקרונותי". (צילום: שמואל רחמני)

15 Yineain

Bipepio 14

וסליחה שטסתם אל־על

עולה לנו לראש, וכוסיות ג'ין רבות לא יכנו את

העצבים: הנה, התופשה שלך מתקצרת בגלל הקומבינה

של החברה המעופפת. אני גם מתחיל להכין שהשר

הנוסעים יוררים בבריסל בשקט ובמשמעת.

המשמעת הזאת לא מפתיעה אותי, אבל ממרידה אותי

אנשים שיורעים שנעשה להם או לזולתם עוול המור,

אבל הם מקבלים את הרין, אני מעריך קצת פוצת את

אדישים מכמה סיבות: א. הם בכל זאת התרחקו

מהארץ, ועדיף כריסל על ארץ שמועה לאזר בחירות

איומות ונוראות. כ. "אל על" זה החברה שלנו ואנחנו

מהטיבות האלה האנשים יושכים כערר פרות

כקשה מיותרת משום שמעולם לא היינו כל כך

אמר לנו שנתיישב כה. המעשנים מעשנים את

ושוב אנחנו חוורים כסדר מופתי לחדר הקר

מפחרים שאחרייכן הוא יתנקם בהם כשמיים.

מרוכוים. ואין לנו לאן ללכת.

לחוור לחרו המתנה. יש איוו תקלה

כבר ככריסל יותר ממה שאני עצרתי בנתניה.

שת החה צריכה להניד לך את זה". לא אשרו לי כלומ".

דו הטיעות, הירוע לי כמשרד אמין וישר, ושם לי שאיש לא אמר להם שהטיסה מתרחבת ואני מל להפיד ארצות בוספות בדרכי לארץ יעודי. מה אנשים מסיבעם לא אוהבים להרגיו את הטייס, כי הם אוממי לי - ולא על ידי אדם אתר כלבר - זה מאסות הלשות כעת, ולכן חברת "אל-על", ירום לי ששה קומבינות. ואם יש לה רק ארבעים נוטעים שסגרו אותן כמרעה, רק שכאן זה חדר קטן ושקוף, מניה מרנעים נוסעים להולנד, הם מחברים אותם אבל הטמפרטורה היא באמת של מרעה, מתחת לאפס. אות ושולחים את כולם להכיר עולם. אולי הם כל נוסע שיורד בתחנה המפתיעה הואת מקבל כרטים לו שויהסים אל זה כאל מכצע: "מע לשתי ארצות בחוב, כאילו הוא תוחצף לשופט אי משהו. והריילת

לים לשה את הנוסעים לאן שהם התחייבו לקחת ותמיד חגים פעמיים סכיב המטוס לפני ההמראה, אותי כ"כ פחר.

לאירופה, לנוח מעצמי, ושוב הייתי המום משפע הפאשלות של חברת "אל-על". אני אהב את חברת "אל על", את דיילותיה, ויליג פוסריה וקברניטיה. אבל אני הולך ומאבד עלמו לקומכינות האפלות שלה. בהתחלה חשבתי ונח על משפטים וצעקות, ואז אולי ארגע.

תה אוזנו למעלה, עוזכים מדינה אהובה, אחרי מחת ולפני חנים ארוכים ודחוסי פסטיוואלי־ילרים. הוחשה על שם בן־גוריון מתחלק מתחתינו. ש"ס מואת מאיתנו לנקודה שחורה, וכין העננים לא שלו מה יהודי, רק מה תשתה. הדיילת מסיימת אוגפי המביך כו היא מנשימה את עצמה, ואני זו או עצמי ומערכב לי את הג'ין עם הלימונדה, מתי אוון לקולו הרוער של הקפטן המודיע לאנוד ארבע ומשהו שעות נינחת בבריסל.

'נויסלו' רוחש המטוט. 'טיאר שואנים המנועים.

וג'ון נתקע לי בגרון, וכל אגף המעשנים מתחיל מאל נכת אחת. שכן, וזאת יש לומר נויד - איש אוו לא ביקש להגיע לבריסל. זו היתה הפתעה תה נפשרר הנסיעות, שנקרא "סטאר־טורס", לא וא ולא יותר, עמדתי בפירוש על ברטיס למחת עיר התעלות ושפינוזה. אני לא מכיר אף דונויסל, וכלגיה מעולם לא הדליקה אותי. ובכל שריר לא מלקק דבש כמו שחשכתי. הוא כטח עצר אלעל" נוחנת לי צ'ופר – נחיתת כיניים ת המשפנות ההיא. אני קורא לדייל, בחור צעיר אני מכיר מטיסות קודמות, טבולות ג'ין מות התעות, ואני שואל אותו מה פתאום בריסל. בכל פעם כשאני רואה אותה. בכל פעם כשאני רואה שה לא אמרו לךז", שואל הויייל כנימוס ומוזג

> לא אמרו לי", אמרותי לו. "צ' מאד מתפלא", אמר הרייל המרוג, "חברת

אצי שחורתי, כ"אייר פראנס", דרך אגב, כררתי

לנ מבריא אליעל, אכל נוחות כבריסל. בבריסל ים אחנו כמו פרות אל חרר קר בקצה הטרמינל. ווקבים ומחבים שלטיים יהיה כראי וריווחי

"שי שעה, שעה, לך תרע". שי נועמשה קצרה, ואף אחר לא הוריע לי

שוצה לדעת. זכות הציכור להיות ההתא. והנה, למרות שקנים בינינו אנשים זקנים. עבר הכל כחיים ופרדון שטמתי איירישראנט. "" לשהוא לא יודע. ל"אל על" אין שום זכות לנו לבקר פעמיים בבריםל. יש בינינו אנשים זקנים. וכנראה שבכל זאת איז כמו רכבות. דו או המיסה שלי רק בגלל שהם לא סברו קופה. משום שון הנסיעה הראשונה שלו מעבר לקו הירוק דם בוראי וצשבים שכל טיסה עוצרת בבלניה ולו נייקל ג'קסון, הם חברת תעופה ממלכתית, והם

אותם. הם שרים שהלב ממריא אל על, ובינתיים הרם באילו הבואינג הוה הוא יריחו. אנחנו מחכים חצי שעה, ושוב אנחנו נקראים למטוס, והפעם זה מצליח. אנחגו ממריאים. יהודי טוב אחר מתפלל ואני יכול להבין אותו, והנה אנתנו נוחתים כאמסטררם. חלק מהגוסעים, בוראי כאלה שהצביעו "מולדת", אפילו מוחאים כפים. ברקות הנחיתה אני נזכר לפתע שגם לקחתי בית־מלון בהמלצת "אל־על", והלב ממריא לי לכל הכיוונים.

לפני הנסיעה, כשהתעניינתי במשרר הנסיעות על מלון, אמרה לי הפקירה שיש לה מלון מצויין שחברת "אל על" ממליצה עליו בחום. גם לא יקר וגם נחמר. ובכן, קוראים יקרים, שלא תתקרבו אל המלון הוה. המלון שאסור להתקרב אליו נקרא "רומר", הוא המין האנושי. ווה גם נותן לי להבין טוב יותר נימצא לא רחוק מה"רקס"מיוסיאום", אכל אם אתם תהליכים חיסטוריים מסויימים. במקרה הזה האנשים מוכרחים – תגורו במוזיאון ורס לא במלון ההוא. דלסס הקבלה של המלון נמצא קילומטר מהחרר, והחרר הוא אורווה בלי טלוויזיה ועם מיטה שיוצאת מהקיר ובלילה תוזרת אליו. וכל זה בהמלצת "אל־על", חברת הרי לא רוצים לעשות לה בעיות בתו"ל. זה השיקול הקומבינות הממלכתית שלך. הפטריוטי, עם הלב שממריא וכל הפולשיט הוה. ג.

אחרי לילה אחר במלון ההוא החורתי עטרה ליושנה, עשיתי צ'ק אאוט ויצאתי אל הקור לחפש מלון אתר, ורצוי אחד כזה שלא מומלץ בחום ע"י "אל על". אגב, מצאתי מלון נפלא – "הוטל פונרל" בפונרלסטראט 30, בניהול מסור של זוג ישראלים מקסים, אירית ודניאל וארסאנו. מלון ביתי, חמים ווול, שאני מאחל לו לא ליפול לעולם לרשימת ההמלצות מבקשת שנתרכו כחרר הזה בעוד חצי שעה בריוק. של "אל על".

חזרתי לארץ מולדתי מלא רוח מרי ונקמה, וחשבתי לתכוע את החברה ששיטתה כי למשפט. ולעשות צעקות ומה לא. אני חייב להודות שאת אנחנו מתישכים לאט, כארץ הואת שאיש לא העוקץ הוציאה לי קצת חברת "אייר־פראנס" איתה הזרתי מפארים: וכאמת ל"אל"על" עוד יש מה ללמור הריוטרפרי שלהם, והלא מעשנים משתעלים, וכעבור מ'אייריפראנס": המטוס איחר כשעתיים וחצי, ולפי שעה אומרים לנו להתחיל להיכנס שוב לשרוול המפחיד הזה שמוביל למטוס. בעייפות אנחנו זוים ההורעות הבנתי שמדובר במטוס שוקק בעיות לעבר ציפור הפלרה, אבל כשאנחנו מגיעים לרלח, כרימון. לפתע התכשרנו גם שאנחנו לא נוסעים בריוק הריילת אומרת יאני מצטערת, אבל אתם צריכים ישר ארצה, אלא נוחתים בלארנקה. ומי שלא שהה הגכינות הצרפתיות שהנוסעים קנו כשרה התעופה על ושוב אבתנו זהו א שם דה גול נותנות ריהן מהמרפים העליונים, עוד לא שם דה גול נותנות ריהן מהמרפים העליונים, עוד לא "" הציבור שרוצה לדעת. זכות הציכור להיות ההדא, ותנה, למרות שקנינו כרטים לאמספרים, יוצא שם דה גול נותנות ריהן מהמרפים העליונים, עוד לא "" ביוינו שנים שבר הכל בחיים ופרדון שטטתי אייר־פראנט.

הנה, מתכתי על זה. אכל הריח ההוא לא יעווכ

במגוון טעמים לדושיג'עכשיו ברשחות השיווק.

עכשיו התענוג גדול עוד יותר

17 Blaebin

אהווירטואוזיות המילולית של מרקאס לשפת קולנוע נוסח־הוליווד, עטור כוכבים – תמיד מסקרן.

סקרנות. קודם כל כאה הסקרנות. מיפגש אמנותי בין הסופר גבריאל גרסיה מארקס ("מאה שנים של ברי" דות") וכין במאי הקולנוע האיטלקי פרנצ'סקו רוזי רסלבדורה ג'זליאנר", "כרמן". רגע אינטימי, תמנה וחולף שחיבר בין שני הענקים, הוליר את הסרט "כרוניקה של מות ידוע מראש", על'פי ספרו האתרון של גרסיה מארקס, זוכה פרס נוכל לשנת 1982.

רוזי ומארקס מעולם לא נכנסו יחדיו לחדר המיטות היצירוזי. מקור האינטימיות שהולירה את היצירה הקולנועית, היה בפנטויה חד צדרית של במאי הקולגוע. הסופר סרב להעניק לסום הכרת אכהות. "הספר הוא שלי", אמר לבמאי,

כשנשאל פרנצסקו רוזי אם מארקם קרא את התסריט ענה: "מעולם לא שוחחגו על כך ממש. מארקס ושעסק בכתיבת תסריטים בתחילת דרכו) מודע לתהליך עשייתו של סרט והוא יודע שסרט חייב להפוך ליישות עצמאית, גפררת מן המודל הספרותי שלה. לאחד שנתתי לו את התסריט, הוא אמר לי שאכן, רוח עבודתו נשתמרה, אך עליו לחכות לסרט.

ומה חשב מארקס כינו לבינו כשישב כאולם הקולנוע החשור וראה את דמויותיו מהלכות על המסך – לר תנחש. הספר "כרוניקה של מוות ירוע מראש", שיצא לאור בעברית בימים אלה בהוצאת "עם עובר", גאמן לכותרתו. על סני 140 עמודים קטני מידות, משחזר מארקס את מהלך רציחתו של סנטיאגו נסאר שארע לפני כשלושים שנה. את נסאר, בן עשרים, תושב עיירה קולומביאגית קטנה, רוצחים שני אחיה של אנחליה ויקאריו, למחרת ליל התונחה בו נודע, בלית ברירה, על כיתוק בתוליה המוקרם מרי. בעלה מחזיר אותה לביתה בכושת פנים וזו, במר נפשה, טוענת שסגטיאגו הצעיד אשם בחילולה.

פתיחה: "ביום שעמרו להרגו, קם סנטיאגו נסאר בחמש ושלושים ככוקר לחכות לאוניה המביאה את הבישוף. הוא חלם שהוא הולך ביער של תאנים, תחת גשם דקיק ורענן, ובחלומו היה מאשר רגע, אבל כשהתעורר הרגיש שהוא מכוסה כולו חריוני ציפורים".

בו לחוקי המותחנים, בותר הסוער להודיע לקוראיו מיר בפתיחה את העומר לקרות, ומתעד יותר מאשר את מהלך הרצת, את האכסורד והגיחוך שבאי מגיעתו. בכליל של ומגים, ערויות וזכרונות בוחש הסופר עלילה בלתי כרונולוגית להפתיע, שעיקרה בטימטום האנושי באשר הוא.

הווירטןאוזיות המילולית המרהימה שיצרה את האווירה המאגית כליכך זו שהגיעה לשיאה כ'מאה שנים של בדירות", והמשיכה ב'סתיו של פאטריאך", 'הסיפור העצוב שלא ייאמן על ארנרירה התמח וסבתה האכורית" – מרוכאת מעט בספר הנוכחי. בכרוניקה כמו בכרוניקה חשוכות העוברות הרלוונטיות. אבל על-פי מארקט מה יותר דלוונטי, מעוברת הטלת חריוני הציפורים על הגיבור ערכ הירצחוז

גרולתו הספרותית הכלתי מעורערת של גבריאל גרסיה מארקס שיצרה את מקונדו האגרית ההמכושפת, הכניסה דפוסי הגדרה חדשים למושג: כישרון. העולם הספרותי שלו היה כה מושלם, שנרמה היה, ככלתי ניתן לתרגום לשום מריום אמנותי

לפני מספר שנים נעשה נסיון מביך להעכיר את מארקס אל הכר. הסרט "ארנרירה" בכימויו של הכמאי הכרוילי רי גוארה, על פי ספרו של מארקס הסיפור העצוב שלא ייאמן על "ארנדירה התמה וסכתה האכורית", היה כל־כך כושל, שניתו היה לחשוב שהאקספרימנט הוה יהיה חר פעמי. מארקס אגב בהעברת ספריו למדיום הקולגועי.

גבריאל גארסיה מארקס עצמו הצהיר שספרו האחרון הוא הטוב ביותר. ודיבה גבות הורמו. שתיים מהן שרחו להתרושם גם בראיון שנערך עם הטופר. "כל סופר חש", אמר למראיין החמה, ישיצירתו האחרונה היא הטובה ביותר. הספר הוה טוב מכל . ספרי כמובן שהצלחתי לכטא בו בריוק את מה שבחרתי.

साम्बर्गात १८

הראשון שלמר שלא העניק מי יודע מה כבוד

לשיכלולי האולפן. "זה הסרט הקשה ביותר שביימתי"

הוא אומר בראיון עיתונאי. במשך חודשיים של

צילומים איבר קילוגרמים אחרים ממשקלו. והיו צרוח

כלי עין הרע. טבח צרפתי שנקרא לבוא מעיר הבידה בוגוטה כדי להקל על מערכת העיכול של הצווח

הותקף בררכו, נשרך ואושפו כבית החולים. המאפר

הראשי מת מהתקף לב. שומר כאתר הצילומים נוקב

בתשעה כדורים. ושביתה של פועלים מקומיים לא

רסיה מארקס היה מחייך אילו שמע את הצרות

הקטנות האלה. כספרו הוריד על ראשי אנשי

הכפר שידעו על רצח הגיבור אך לא עשו דבר למנער צרות לא פחות קטבות: "הודשנטיה באוטה

שכל חלקה כענין היה עצם הדבר שראתה את שני

הסכיגים נוספות דם כשעדיין לא נטפו דם, גרעשה

כליכך מחזיון התעתועים, שנכנס כה דיבוק של תענית, ויום אחר לא יכלה לשאת ואת עוד ורצה

עירומה ברוזובות. פלורה מיגל, ארוסתו של סאנטיאגו נסאר, כרוחה בועמה עם סגן ממשמר הנכולות. שהודיד

אותה לזגות אצל עוכדי הגומי כוויצ'אדה. אאורה

ויורום, הפיילגת שפייעה לשלושה רורות להיוולה

לקתה בעווית של שלפוחית השתן כששמעה אח

וויריעה, ועד יום מותה בוקקה לצנתר כדי להשתין"--

בשל תפישה מעוותת של המושג כבוד, ונסיון שעלה

בתוהו של שני וצוצחים להודיע על דבך הרצה, כדי

שוה ייחסך מהם, ואטימות אנשי הכפר בתוספת

ההתערכות הקטנונית של הגורל, שמביא את האם

לנעול את דלת ביתה ממש כרגע שכנה מכקש

להימלט דרכה מרוצחיו – יוצרים מיקרוקוסמוס על האבסורדיות של הקיום. ואם קיום, או גם לאהבה יש

כאן חלק. כלב אלחבדרה האומללה שנישאה כבפיה

וגורשה כבושת פנים כליל כלולותיה אל כית תורה,

ובשל כך נירצה כתור תמים – מתעודרת אחבה המרת

מיד לאתר גירושה. כמשך השנים היא שולחת אליו

אלפי מכתבים ללא מענה. לאחר שבע־עשרה שנה

מופיע יום אתר הבעל הנבגד, שמן, קרח ומזיע עם

מזוורה עמוסת מכתבים שאף אחר מדם לא נפתח אי

פעם, ואומר לת טוב, הנה אני. כך בגירסה הספרותיה

השיבה הרומפית הזו ומכיים סצינה כה הבעל, יפה

כשהיה, מגיע חזרה אל הכפר, ובאקט בלחי ברוך מפור

את המכתבים כשביל שבעקבותיו פוטעת אלחבדרה

אהוכתו עד למיפגש הרומגטי כו כלולים כל

האלמנטים הגדרשים: צבעי שקיעה, חיבוק, פנים

מיוסרות, והפי־אנד. כאילו הוליווד.

פרנצ'סקו רוזי לא יכול היה לעמוד בפשטוה

מותו חסר הטעם של סאנטיאגו נסאר, שנרצה

הקלה את התהליך המייגע במילא של הצילומים.

רופרט אברט. מחקשה לתיפטר מגימונים של צעיר בריטי זרוק. שיש לי חומר טוב ביד, אבל אמי ששמעה על כך

פרנצ'סקו רווי, מטעמים מוכנים לו, טייל על

אנתוני דלון הצרפתי, כנו של אלן דילון

אל וורשימה חוכקת הגלוכוס הזו מצפרפים שני

של הסרט. נותרת השאלה הסלאסית על מהות הפח שטומנת הספרות לסולנוע. ההצעה השתוקה – אל תקרא את הספר לפני הסרט, שמעמידה מראש את הקולנוע בעמרה נחותה, כמעם ומתבקשת. וגם מי שמכיר במריום הקולנועי כמריום אמנותי שווה ערך לספרות יאכל את הכובע. ההשוואה היא כלתי נמנעת, ולו כשל העוברה שהכמאי בוחר להיות נאמן כמה

זר") מגלם את הזר המסתורי הסוכב ככפרים למצוא לו אשה, וכך מגיע לכטר הגירה ומוקסם מיופיה של אלחנדרה. אכרט מתקשה להשתחרר מגינוני צעיר בריטי זרוק, הזרים לאווירה עד כדי מבוכה. כאתר הצילומים, כך נכתכ, שכר לו את הכית הגאה כיותר בסביכה והסתוככ צמוד לגורילה אישית.

רוזי, הירוע בעבורתו עם שחקנים חוכבנים ומסצועיים, טוען שבראש וראשונה חייבת להיות הושעתו של השחקן תואמת לדימוי שראה כדימיונו.

הייצוג הבינלאומי והנאה חזה מריץ את הסרט בניצוחו של רוזי, אל גבול השמאלץ הקולנועי, את התבוננות לא רק במוות, כאהבה ונחיים, אלא גם החמור, הציניות, הביסורת המוכלעת של מארקס על אטימות הטבע האנוסי, מחליף תרגום קולנועי מביך. צילומי נוף נמרחים, תנועות מצלמה שלא הולכות לשום מקום, אבל הולכות הרבה ומן, והוראות משחק תפחות. כשאלחנורה היפח עצובה, המצלמה מתמקרת על ירת המועכת את פרחי השושנים, ועוקבת אחרי

עלי הכותרת המתפזרים על הארץ. שאלוהים ישמור. מרנצ'סקי רוזי, כן 64, כמאי איטלקי עטור פרסים ונחת, בחר לצלם את הסרט בעיירה בקולומביה האותנטיות שביסש להשיג כאה בתבילה שכללה גם ארבעים מעלות צלסיוס ושבעים אחוו לחות, ובובים, מיכות קשוחות, תנאי מחיה נטולי פינוק, וסבינה מאיימת שגרמה למפיקים להצמיד לבמאי שומר ראש. רוזי, שהחל את דרכו הקולנועית כימי הניארראליזם האיטלקי כעוזרו של לוצינו ויסקונטי, זכר את השיעור

מתת אירופה ודלה כוככים צעירים ויפים כרי לאייש את סרטו. אורנלה מוטי היפהסיה האיטלסיה ו"פלש גוררון") נכחרה לגלם את אלחנדרה התמימה והמטופשת במסצת. שהורסת את חייהם של בעלה השוקע במרה שחורה לאחר ליל הכלולות המביש, והמכיאה למותו של הצעיר, שבהכל פיה הלא מבוסט, מאשימה אותו בחילול בתוליון.

רופרט אברט הבריטי ("ארץ אודת", "לרטור עם

והשחסנית נטלי דלון, מעניק לסרט בעיקר זוג עיניים כתולות ונאות. ז'אן מריה וולונטה מגלם כסרט את תפקיר חברו של סנטיאגו, החוזר לכמר ומשחזר את ארועי הרצה הגתעב. אירנה פאפאס, הקבועה בזיכרון כשל משחקה המרחים כ"זורכה יווני" מגלמת תסקיר שולי למרי של אמה העצבנית והאגרסיבית של

רוגמני צילום קנריים המשחקים את האחים הרוצחים, האטריקני כיל מור המשחק את אביו של הבעל הנכגר בסוף חוות הדעת נקבע כי סיבת המוות היתה דימום חוק שנגרם מחמת פציעה זו או אחרת, מתוך שבע הוא מורה צלילה מקוםי, בעל המלון המקומי משחק את אב המשפחה ובעל מסעדה איטלקית לוהק כצלם.

. והדיכויים מתכרד, הם עניין של טעם אישי.

מארקס: "בשום ספר אחד לא הצלחתי לשלוט בצורה כל כר מושלמת כמו בזה. אולי משום החוכן המוגדר כל כך ואולי משום מימדיו הקטנים" 🍱

קופת הגמל"בר יציב" מבטיחה לך הצמדה מלאה למדד, צבירת דווחים, פטור ממס הכנסה על כל הרווחים, הכנסה חודשית למבוגרים. שום לבו. שנת המס מסתיימת בדצמבר רק עד ה־13 בדצמבד אתהיכול לנצל את ההטבות שמס הכנסה מעניק לעצמאים ולשכירים. היכנס לאחד מי70 סניפי בנק ברקלים דיםקונע והצטרף לי"בר יצוב".

(המשך מהעמוד הקודם)

מעצכן כמה שערות לתוך העיניים.

מימריו הקטנים".

בעבודה על רומן קורה שהרברים חומקים מידיך

והרמויות יוצרות עולם ונוהגות בו כרצונן. בשום ספר אחר לא הצלחתי לשלוט בצורה מושלמת כל־כך כמו

כוה. אולי משום התוכן המוגדר כליכך, ואולי משום

מארקם יכול להמשיך להתעקש, אבל רוחה של היצירה "מאה שנים של ברידות", עור תעיף לו באופן

רעיון הספר "כרוניקה של מוות ירוע מראש" וכט

כמוחו של הסופר לפני שלושים שנה, כאשר ארע הרצח במציאות בכפר קולומביאני קטן. "הייתי מקורב

בזמנו לרמויות המרכזיות בדרמה", סיפר. "ידעתי מיד

התחננה בפני לא לכתוב את הסמר כל עוד חיים

האנשים שהיו מעורבים נפרשה. הסכמתי לוותר על

הרעיון". וכריעבר: "לו הייתי כותכ את הספר או הוא

היה מאכר אלמנטים חיוניים להכנה העמוקה של

מתיעוד הארוע. את הספר לא קראה וגם לא הטריחה

עצמה אל אתר הצילומים הסרוב לביתה. האלימות

מיטיבה אמנם להצטלם, אכל במציאות, כנראה, נותר

אמו של גכריאל גרסייה, אגב, עדיין לא מרוצה

טע מהספר: "שבע מתוך הפציעות הרבות

היו קטלניות. הכבר נַקרע כמעט כולו כשני

חתכים עמוקים נחלקו הקרמי. היו ארבע

רקירות בקיבה, ואחת מהן היתה עמוקה

ל כליכך עד כי ביתרה אותה לשניים והרסה

את הלבלב. היו לו עור שישה חתכים פחות חמורים

בקצה המעי הגס ופציעות רבות במעי הרק. חלל הכטן

היה מלא קרישי דם, ובתוד הסחי של חומרי הסיכ

והצואה התגלה תליון זהב שכלע סנטיאגו נסאר

כשהיה כן ארבע. היתה לו דקירה עמוקה בכף היר הימנית. בתוות הדעת נכתכ: 'היא נראתה כאחך מפצעי

הצלוב'. המוח שקל ששים גרם יותר ממותו של אנגלי

ממוצע, והכומר אמארור ציין בחוות הדעת שלו

שלסנטיאגו נסאר היתה מנת משכל גבוהה כמיוחר,

וגכון לו עתיד מבריק. עם זאת, בהערת הסיכום ציין

את גורלו המופרו של הכבר ותלה אותו ברלשת ככר

שלא טופלה כהלכה. 'כלומר', אמר לי, 'ממילא נשארו

לו רס שנים ספורות לחיות'. דוקטור דיוניטו איגוארן,

שאכן טיפל ברלכת הכגר של סנטיאגו נסאר כשהיה

בן שתים עשרה, היה מתרגו כל פעם שנוכר בנתיחת הגופה. 'דק כומר יכול להיות בהמה שכואת', אמר לי,

'בשום פנים לא היה אמשר להכהיר לו, שלנו החיים

באקלים טרופי, יש ככר גרול מן הככר של הגו'גוס'.

האלימות, אומר מארקס, היא המיילרת הגדולה

של ההיסטוריה שלנו. וסכיר להניה, שהוא אינו שח וק

על פולומביה מולדתו. גם רוזי מסתבר, רדוף עלידי

האלימות. "לכל כמאי יש ריבוק אישי שאותו תמצא

בכל עבורותיו", הוא אומר, "האובססית שלי היא

האלימות הנוכעת מסביבה תרבותית. הנוכלה של

מארקס שימשה לי נקורת מוצא, שממנה פיתחתי

בתרבות הדרום אמריקאית. "הכל מתחיל כסשע מכוון

המכוצע כהתאם לחוסית של תרבות ארכאית

ומנתגיה", הוא אומר. "הסיפור מוכיל אותנו דרך מכוך

הגפש האנושית כו לכל גורם יש הקשרים מרוייקים:

גילם הצעיר של גיכורי הטרגדיה, תמימותם, חוסר

החמימות של הכוגרים יותר, תעתועי הגורל, חטבע

כאזורים טרופיים, ההום, תערוכת הנוצים והלשונות.

הגועם והעריגות הטכעיים של הכריות והאבסורה

"וו יצירה העוסקת כאלימות כארץ אלימה, ואגי

כוונות שובות, היה כישרון, היו שחקנים מפורסמים,

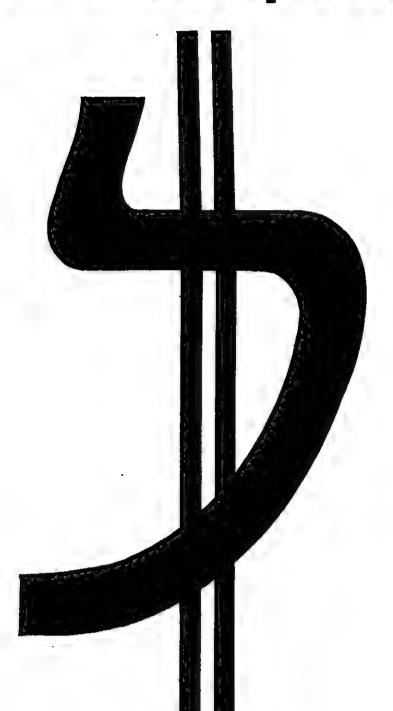
ודה מימון של שמתה מיליון רולר. ונכל זאת, בסופו

ראוי. מה שנכון נכון. והכל הית מבטיח: היו

שבאלימות. העלול להפוד אדם הגיוני לרוצה.

סבור כי ראוי לעשות היום טרטים ננד אלימות".

ל' הירוקה השתעה ירוקה יותר מכל הירוקים

בימים אלה, כשכולם חושבים במה ואיפה להשקיע, שנה תשובה בטוחה -להשקיע בדירה. ל' הירוקה היא תשובה טובה להשקעה בטוחה.

ראשית - ל' הירוקה ממוקמת בצפון תל-אביב, בלב תכנית ל' ובה דירות יוקרה הנשקפות כפארק פרטי.

לבחירתך: דירות 44, 5, 54 ו-6 חדרים וכן דירות פנטהאוז ודופלקס. סטנדרט הבניה ב-ל' הירוקה הוא מן הגבוהים בארץ ודירת היוקרה

כוללת את כל השיכלולים והשיפורים שניתן להעלות על הדערג שלישית - אפשרות בחירה לתשלומים צמודים למדד תשומות הבניה, או <u>למדד המחירים לצרכן.</u>

וביעית - הטבות מיוחדות לכל הרוכש דירה עד ה- 14.12.88 אין טוב ממראת עיניים. בל' הירוקה נפתחה דירת יוקרה לדוגמא וכך אתה יכול לראות איך תוכל לחיות בל' חירוקה.

אז אם אתה מחפש חשקעה טובה - ל' הירוקה.

בואו לבקר בדירה לדוגמא:

א-ה ביו השעות 19-19 בין תשעות 13-9 שבת בין השעות 14-11 16-19

לפרטים: טל.במשרד מכירות באתר: 585 11 63-54 טל. במשרד: 33 22-63,03 50 50 63-65

פרוייקט בניה של חברת הידקון בעה

החברה לפיתוח עבר הירקון.

שתים בו בחודף, ואפשר של לשחות בבים התבים של בעיינות הטחבה (כן השר למה ואחד כך לראות את מנת המים במאגר רשפים משול בעין בנדע, פינת מו יוקה ובחולה ואפילו לאו תובות עתיקים ושל

ם לא מעונן מדי ונשום בשדות עמק יציעאל המזרחי, נמולים, במאגרי בוים והבעיינותו כוניר דוד ר משאן, זה כייול נהדר לחף לחביא מחביות בנד־ לשמונפמן העונף.

לפי שינצאים לדרך כדאי מלמן לגן השלושה, מנש 2007, או לגן לאומי 2045-88920, ולש־ צל אם השמש זורחת היום מלהפדות, התבורים ובדי

א מין לחכות לפריות מתמום על הגלבוע, בדורוי־ ' לשום מאום, כדי להניע לינה הירוקה הזארג, עם שעצים תוותיקים של בש וליתות בבדומי הציוני

פער בעישור הנדווף קר, ורו־ ש משבות מהים החזיכון, קומים מעים. ותכיף וצא לוח בנים החמים תביד לן השלושה לבורגלות שנוע נאשר להקות הח־ זהת תולפות מעליוו בש־

פעשל תווילת הוצורף. בעול שמתחיל מעפרלה, זיתו וכון מבלא שאטה שנת הפינוה, על כביש

מה להניע הנה כשביווו וכל צו או מכינון חיפה, דרך ישומיה, בנביש חדרה שלה מצומת מבידו נוסעים ד. קיופת, בכביש תסרגל,

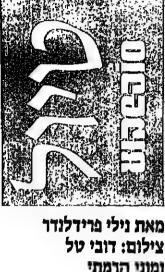
תי תמשח קילומטר פר משונה הטרגל יבינה. לכ־

משפאל את עין תרוד ותל יוסף. ויי שמשת דרכים טובה: האירר

מישה דגים והקיבוצים הוותיקים ב מושח השומר הצעיר: חמציבה

יינים מואיקה שתיקה מחוקר יי מאשיר, אחרי בית־אלמא יש הלביש שעולה לגלבוע, אבל אנחנו

89. אל מאגר רשפים

ומוני הרמתי

המשק. עומק המאגר 13 מטר, יש בו דנים ועופות מים מבלים כאן בחורף. ליד בית משאבות כחול, ומשמאל מטר עי תמרים, עולים לסוללה שמקיפה את המאנר ונוסעים עליה.

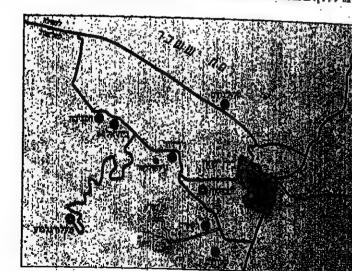
לעצור מפעם לפעם כדי ליהנות מהיופי

מים זכים שאפשר לשתות, זאת יודעים על פי שחריר־הנחלים שיכול לחיות רק במים מתוקים ונקיים מאד. שבלולים שחורים צמודים לסלעים כמו נקודות שחורות. אמשר לטבול ואפשר להיות פה. רק לא להשאיר ליכלוכים כי אין מי שיוקה. נוסעים ככה: לפני השלט מאגר מודע, ליד בית המשאכות, מול המטע, פונים ימינה זנוסעים בדרך סלולה קי־ לומטר א**ח**ד.

בשעה 2 אחר הצהרים. אלה גם שעות

הפתיחה של גן השלושה וגלגל המזלות

חורה מהירה מבית־שאן לת"א – נסיעה לכיוון עפולה. פניה מול כפר יחוקאל זרמו לירדן. בחמסינים של האביב האחד רה ולכביש החוף המהיר.

שנבנה בידי עוכדי אגף פיתוח הקרקע

בקרן קיומת לישראל. יש שלט. הדרך

הואת בובילה למאגר חמים וגם למעיין

נוסעים בכיוון השלט ומשמאלנו מטעי

הזיתים מהזן מנסנילו. המאגר נועד לת־

של פים נקיים וחמימים – עין מודע.

רובינשׁאין

1/73/

קישום חבל ותדענוך. נוסעים שבעה כאן שוחים ויש מלתחות, שירותים ובד עמר, לכיוון ההר, ולאורך הקיבוץ. דרך ושש עו לצומת יודעאל וממשיבים מעדה. חבויסה בתשלום. לפנד עד לצומת יורעאל ומכשיבים ו ושמאלה עוד דקות אחדות, עד שוננים לכביש עמולה-בית־שאן.

שתיושאל יש פניה ימינה להר הגלי לושם כדאי לפנות רק אם מניעים מו בשרט – או לנסוע וללכת על פן נין איריסים, צבעונים וכלניות

מתעת לכיוון שתיארנו קודם, רו־

יימא שאטה פונים ימינה ונוסעים

. אלא שנוסדו ב־1922. יון קיםץ הפציבה אפשר להייכנס לר ינואו מול המזלות העתיק שומצא

סעדה. הכניסה בתשלום. • לפחות בחורף: התענוג של המקום תוא לשחות במים חמרווקים חזרומימים שנובעים למרגלות הגלבוע. בריכות טבעיות עם טמפרטו־ רח קבועה של 28 מעלות ומפל טבעי.

שים נ'אקוזי טבעי ונהדר. אהבתי את פש בתורף את מי הנחלים, במקום שי לכביש הסרגל וצומת מנידו, לכיוון חדי בריכת הסחנה ("החמה" בערבית) לפני חשיתוצים של השנה שעברה, שועשו בתיכנון אדריכל נוף ידוע – אבל אין מה לעשות. כולנו ראינו אותה אם לא בחי ים אז בקולנוע, כסרט פרסומת למיץ. עם יפות, וכושי ותוכי. יש כאן מלתתוח

ושירותים ומסעדת דגים (מהבריכות) של הקיבוצניקים מניר דוד, (תל עמל). הם זכו לחיות במקום היחיד בארץ שדוצה אותו נחל של מים מתוקים ונ כיום – האטי.

למאגד רשפים:

אחרי הרחצה וחשיווף חוזרים לרכב ולכביש ממנו כאנו. משדרת הדקלים פונים ימינה ונוסעים שבעה קילומטר לכיוון הקיבוצים מסילות ורשפים (השומר הצעיר) בבביש הצר חולפים על פני תעלוח מים

שמובילות את פי האסי לבריכות הדגים ורואים שם גם דיינים שוורקים חכות למים ומתבטולים בכיף. שנים ישר העל הנדבוע, אבל אנחנו למים ומתבטלינו בייון ואחרי חם" נים ישר ועוד הצי ק"ם פניה ימי" עוברים את הפניה למסילות ואחרי חב" נים ליו הציק"ם פניה ימי שוברים את השנים פונים ימינה לדרך בין שהות חברים לנן השלושה.

רון הם הצילו את גידולי הירקות של

• על הסוללה: לוסוע לאט לאט כדי לא להפחיד את האנפות האפורות ושאר עופות המים.

• למעיין עין מודע: מעיין קטן ונחמד.

• ברוזרת ולבית־שאן: נוסעים בחזרה אל הכביש שבאים ממנו ופונים ימינה. נוסעים עוד ק"מ וחצי ומ־ גיעים לכביש שמוביל צפונה לבית־שאו (דרומה למושבים הכורדיים, מושבי בי־ בורה ולכיוון הבקעה). בכניסה לביתי שאן פונים שמאלה, לכיוון הגן הלאומי ועוד אפשר לראות רחובות הלניסטיים, רומיים, וביזאנטיים שהתכסו בעמר בר־ עידת אדמה במאה חשביעית ועכשיו חשפו אותם. גן לאומי בית־שאן פתוח בל יום 1600-0800, וביום שישי וסנר

23 ชเฉยอโด

The state of the state of the

 $C^{0,1}$

(המשר מהעמוד העודם)

בניגוד לאמנים אחרים שהופיעו באותו ערכ, שהסציצו בשלאגרים ועכרו על מתכונים כטוחים, זילבר הניא שירים חדשים שקיבלו חשיפה ראשונה. הקהל, למרות שלא שמע אותם לפנייכן, שר ורקד והשתולל. גם מספיצי הטסילה שמאתורי הקלעים מיהרו להגיח משם לראות אותו. "הוא ענק", מלמלו כמה בינם לכין עצמם.

אחרי השירים החדשים כאו הפגזים הוותיקים. "רוצי שמוליק", "בטי בס", "אני שוכב לי על הגב". אריאל ירר מהבמה, מנצח, אבל הקהל סרב להיפרד סמנו. או הוא לקת את כולם לסיבוב הכרות מחורש בחברה להגנת הטבע. אחרייכן אמר שלום, נכנס למונית עם שושי וחזר הכיתה.

אריאל זילבר כבר כן 45. שערות לכנות שזורות ברעמה המקורולת. בתקופה האחרונה עבר על אלכום חדש. השכוע הסתיימו ההקלטות. עבד קשה בלילות

ולפני טריטון, שתיים לפגות בוקר. זילבר באולפן כ'. מאחורי הזגוגית יושכים על הקונטולה איתן גדרון, המפיק המוסיקלי, ויעקב מורגו, טכנאי ההקלטות. זילבר שר את 'הלום" ("הולם, הי ונושם, הולם בלי שם"), שיר חדש שמנכאים שיהיה להיטיענק. עוד טייק ועוד אחד. אריאל לא מתפשר. מורנו אומר שזה בסדר, אכל הזמר רוצה עוד טייק. הוא שר ופתאום פורץ לכיוון אחר. ענק, אופראי ממש, עם המוז תנועות יריים גדולות. גדרון ומורנו על הרצפה. מתפוצצים מצחוק. אכל אריאל רציני. הפעם הוא הולך על כל הקופה.

זילבר מסתובב בטריטוריית הרוק המקומי כבר הרבה שנים. בא והולך. הוא לא בנוי למתכונת הקבועה של אלכום בשנה עם סיכוב הופעות רחום וליווי צמוד של יחסי־ציבור. עד לפני כמה שנים חי חיים די זרוקים. לקח הכל חפיף. יש שיר חדש? – יופי. אין? – יושבים ככית. לא עשה עניין. היום הוא מבין שהדתייחסות הוו למקצוע היתה טעות. היום הוא רוצה ללכת בררך אחרת, סלולה, ברורה. התחיל להתבגר.

אריאל זילכר בעצם מעולם לא היה כוכב רוק. להפך, הוא אנטי־סטאר קלאטי. לא כונה תרמיות. מה שיש לו להציע תמיד מונח גלוי על השולחן. והקהל אוהב אותו, את הפשטות, את תוסר הפונה כשירה שלו,

זילבר, כניגוד לאמני שם אחרים אצלנו, גם לא היה תמיד דכוק לתל־אביכ. דווקא כצפון הרחוק או כשרון, ברעננה למשל, הוא מרגיש יותר נוח. תמיד חלם להיות איש ארמה. איכר. אבל זה לא הלך. לקת לו המון שנים להחליט שמה שהוא באמת רוצה זה להיות מוסיקאי. עכשיו הוא נררך להגשים.

"אני חולם להופיע בלהקה לא כסולן או כקלידן, דווקא בתור חצוצרן. החצוצרה היא הכלי האהוב עלי. כלי עם נשתה. לא צריך לשיר או לדפוק על הפסנחר. אני קם כל יום בבוקר ווונגן חצי שעה בחצוצרה כאילו היה לי קונצרט בערב".

היום הוא שכ להתגורר כתל־אביב עם אשתו שמחר אני יכול להססיק. מכחינה מסחרית הייתי אן שושי והילדים בתידרור ובן־עמי. המוסיקה הצניחה חמיפניק. כהחלט לא רציני". אותם בחזרה למטרופולין. ועכשיו הוא מתרגש לכראת "כן. היום אני לא מפסיק באמצע (צוחק). היום האלכום החדש. שושי מייצנת לו את החיים. הילדים עוד יותר. ככל כמה שנים הוא מגיח מחדש עם אלבום אני גם לא משנה עיבודים כל יום. חמיד אמרתי שאני עושה תקלים שירוץ עד שלא יהיה לו יותר ביקוש. רק עשיר בשלאגרים. פה "רוצי שמוליק", שם "בטי בם". אחרייכו "בחברה להגנת הטבע" ו"אני שוכב לי על כשהתקליט היה כבר נמאם על כולם הייתי מתחיל לעבור על אלבום חרש". היום נמתחים פרסי הומו הגב". אחרייכן כחורה לאלמוניות. הוא לא חתום כחברת תקליטים. לא רוצה חווים. רוצה תופש. גם שבין אלבום לאלכום עליפני מספר שנים. יצירתי. הוא לא מאמין בשירים שנולדים לפי הומנה

מראש, תחומה בפרקי־ומן מוגדרים. עד עכשיו נחן שלומפרי, כלי טיפת רצינות. מעביר את החיים ממול. למסריות לנהל לו את החיים. עכשיו כא השינוי. "פעם ככלל לא נראה לי העניין הזה, לעשות

. לא ממש נוגע כהם. "נכון, כניתי את התרמית הזו כעצמי, והיא מצאה

אריאל זילבר בנה לו תדמית של טיפוס בהופעות של שלמה ארצי.

הפיצוק הגדול הגיע לפני חמש־עשרה שנה, עם

ושו - הולך בטלי, 'תבי לי מחסה', 'מה שיותר חן כעיני. זה לא בריוק מה שהייתי אבל היה לי בוח שק זתר כתול". אריאל זילבר ושלום תנוך, איתן להופיע ככה. אף פעם לא היתה סביבי היסטריה. לא שהו יודה עדר ומאיר ישראל. "תמנו" לא הצליחה הייתי מאורגן להצלחה. כשרוצי שמוליק' הצליח כמו סעה אברו שהקרימה את השעון המוסיקלי המקומי. שהצליח – הייתי בשוק. זה כא לי בהפתעה. כגראה (עמים מילאה את "צוותא" ואולמות בפריפריה, אכל שוה גם בא לי מוקדם מדי. לא ידעתי לנצל את (ש גדול לא היה כזה. ודווקא כסוף הדרך, הפוטנציאל שהיה פמון כשיר. עשיתי אז הופעות לששלתה כבר תחלה להיראות כמונחת בכים -גרועות. הכל, למעשה, היה חלשורה. באים, מארגנים ביצ פדק את החבילה רתמוד שתררה כותות סולו

> אריאל גדל כבית מוסיקלי. אביז, כךעמי זילבר, היה כנר בתזמורת הפילהרמונית. אמר, ברכה צפירה, ומרת נפלאה שלאחרונה יצאו שוב הקלכוות שלה שזכו לכיקורות נתדרות. זילבר נשלח בגיל צעיר לקיבוץ. שם ספג אהבה למרחבים, לאדמה. עד היום קשה לו עם האספלט התל־אביכי, הרעש, המתומה. תוא לא יצור

תראשון בכיוון עשה דווקא כאתת התקופות הקשות של חייו, כששכב בבית דולים לאחר שמוקש קפע את יודע. אולי הפריעה לי ללכת לים..."). בבית החולים

באותה תקופה קם יום אתר ושם לאירופה. תשב לכבוש את היבשת אבל מתר מאוד הבין שתוא מתובר לישראל. לפחות מוסיקלית. קצת כתב מוסיקה למבצעים אחרים, אבל אירופה אפילו לא הרגישה בקיומו. הוא היה שם כמשך שש שנים וחזר לארץ עם להים – "סרט במקום". אחרי כן עבד כאיש סאונד

מסתדר עם זה".

וגם לא כליכד אהכו את יירוצי ישמוליק"?

שמוליק' והם עשו פרצופים. אמרו רצו רק רוקנרול. לא נפגעתי. הייתי שר אותו בהופעות אכל לא קיבלתי ועשו פרצוף. אכל זה שטויות. גם בעל להיות באולפן זו התרגשות. ממש כמו להופיע".

בהחלט לא בראש אחד עם השאר. גם אוכל וכילוי. לבלות בכפר יותר מוצא חן בעיני. כל עיצבן אותי שלקחו את שלום חנוך הזמן השתרלתי שהעסק יעבור, אבל הנסיעות בתור פרונט. לא אהבתי את זה. לא לתליאביב לעבוד היו קשות. להיות תלוי ברכב זה הגיע לו. היום אני חושב שהייתי גרוע. לפעמים הייתי חי ברכב. תקופה מסויימת אפילו חיפשתי מקצוע אחר.

ארמה. היתה לי משתלה. משתלה זה יפה, אכל צריך "נכון, הבאתי ללהקה את 'רוצי גם להיות סוחר – וזה לא בשבילי. מוסיקה היא כנראה המקצוע שלי. לפני כמה שנים חשכתי שמוסיקה היא שוה שיר של חתונות, שיר קליל. או דבר צררי שאלך איתו עד שאמצא 'משהו רציני', כמו חקלאות. היום אני יורע שזה לא כל־כך פשוט".

"אחרי הפרידה מלהקת 'ברוש' גיסיתי להיות איש

זילכר ויתר – זמנית – על החלום להיות איש גיבוי מהשאר. חברי הלהקה ניגנו ארמה וחור לאולפנים, שם הוא מרגיש נהרר. "כשבילי

"אחרי הפרירה מלהקת 'ברוטי ניסיתי להיוח איש אדתה. היתה לי תשחלה. תשוולה זה יכה, אבל צריך

מתרגש כשאני כותכ".

גם להיות שחר – זוה לא בשבילי. משיקה היא

בנראה המקצוע עולי".

יאשה כל הומו עושים פרצופים אחד

תתושה שיש בשביל מה לחיות. יש לי מרכז, בסיס". ברת תמיד חוד הביתה, לכדידות. גם לי היו תקופות

את "רוצי שמוליק", "בחברה להגנת הטכע" ושירים אזרים שוילבר הפך ללהיטים ברוכו המיותרת, כתב שמוליק צ'יזיק, חבר ילרות של אריאל. יחד התפלחו מכית־הספר והסתוככו ברחוכות. יחד כתכו שירים יתר חלמו להיות משהו. צ'יויק לא הגיע. טיפוס רגיש וכשרוני שהשירים שכתב נגעו בקהל ענק, אכל בחיים היה בורד. תמיד. לפני כשנה וחצי

מצאו אותו מת ברירה מוזנחת, מלאה בקבוקי אלכוהול ריקים. צ'יזיק נפטר כיום שערכו לבנו של אריאל. בן־עמי, את טקס ברית המילה.

ציויק, אכל הוא מכקש להדגיש שוה לא אלבום זכרון לחבר. צ'יזיק לא היה אוהב את זה. "היתה תקופה שהוא גר אצלי ברעננה, בתקומה ששרתי את בחכרה להגנת הטבעי. שמוליק היה או חולה. הכאנו אותו לבית חולים אחרי ששתה יותר מדי אלכוהול. כבית־התולים תוא נכהל מעצמו, ותקופה ארוכה מאור אחרייכן לא שתה. אמרו לו שהכבר שלו לא בסדר. אכל זה לא החזיק מעמר. היה בו יצר חזק ועו של הרס עצמי, יצר שכמידה מסויימת היה קיים גם בי ער שתתצתבתי. לפנייכן חייתי מיום ליום, לא התייחסתי ברצינות לשום רבר. מה כא כא. לא בניתי קריירה.

ישמולים התנרבר בין החיים למוות במשך תקופה ארוכה. חיו לו כמה התקפיילב, וזה כבר היה קרוב-קרוב. הצוות שלו לא בא לי בהפתעה הוא תמיר אמר 'אני לא אתרתן, לי לא יחיו ילרים'. הוא הרגיש בודר. רצה להעצען, אבל בכל פעם שהיה קרוכ לזה -כאלה, אכל יצאתי מוה. לא נהזכחי למריר. אני לוקה אתריות על כל דבר שאני עושה. שמוליק הכר לי, בטח חמר. הוא שימש לי מקור השראת היה בא אלינו, היינו עושים ביחר שירים, היה נחמר. עכשיו אני לכר עם

השיחה איתו בינוחה. הוא מתחמק מהצהרות, לא חושב שיש לו מסר גדול לאומה, מפסיק מיד כל ניסיון להצמיר למה שהוא אומר משמעות מנופחת. "כסוף כולם מתים, ומה שחשוב זה להעביר את החיים כמו שצריך. חשוב גם שיהיה גב כלכלי. אני לא חושש לסראת האלכום החרש. יותר מתרגש. אני תמיר

בית מונחות 70 קלטות שערייו מחכות לגאולה. פעם הוא ככלל לא מיהר, היום הוא כבר במהלך שני. שושי אשתו אומרת – ספק בצחוק, ספק ברצינות – שהילדים שלהם יהיו יום אחר מיליונרים כזכות השירים האלה. לא מכנר העביר אריאל לגלי עטרי שני להיטייענק ששכבו – אצלו במגירה והוא לא העלה כרעתו לשיר אותם "נפאל" ו"אומרלדה". וגם אחרי הכום שעשתה איתם עטרי, הוא לא מצטער. אם לא עטרי, הוא אומר,

השירים היו מעלים אכס. עכשיו חשוב לו להיות איש משפחה. להסתובב עם הילדים, לשחק איתם. אנשים ברוווכ עוצרים אותו, טופחים לו על השכם. חמיר העביר תחושה של חוסר אמצעיות. אנשים צועקים לעברו "יאללה, אריאל, מה איתך, תכיא ככר איזה להיט. נמאס לנו מכל היכשים

בתקלים החדש יש כמה להיטים בטוחים. הטקסטים של אריאל לא נוגעים בומן ובמקום. הוא לא נצמר לארועים מקומיים. שלום, אהכה, יקום. קצת נאיבי, אבל זילבר מעולם לא התיימר לשנות את העולם. הוא הרי הטיפוס ששוכב על הגב ומביט על העולם ממצב מאחן. לקח לו הרבה שנים לשנות את החיים האישיים שלו. או העולם יכול לחכות. "אני לא כותכ על דברים פוליטיים. לא איש פוליטי. גם אם יש דברים שאני מאמין בהם – כמו הצורך להפריד את הדת מהמדינה - לא אשיר על זה. אני לא מאמין ששירים יכולים לשנות". שושי אמנם אומרת שלאריאל חשוב יותר "כאכ העולם" מאשר הכאב האישי שלו, אבל הוא מחייך וממלמל "תקשיב לה,

לאריאל יש בן, רועי, מנישואים קורמים. רועי מנגן על כלים שונים, קרוב למוסיקה. "עכשיו הוא נילה את החיפושיות. כשהיה ילד רחפתי אותו לנגן. זו מתת בגליל. מונ מסויים של חיי פרישות. חיים בקצה, היתה טעות, אסור לעשות את זה. אכל לא הייתי איתו

תקשיב".

ויש לו חלום: "הייתי רוצה להופיע כלהקה לא כאן נוח לי לעכור. או רציתי שקט, ריחוק, חיי כפר, בסולן או כקלידן, דווקא כתור חצוצרן. בצד. החצוצרה

Higedia, 26

אלכום אחד ומיד עוד אחר. לא הסתדר לי לצאת

להופעות תיכף אחרי הקלטת אלכום. אני עובר לאט.

צריך את הזמן שלי. לא ממהר לשום מקום. אני אוהכ

את ההתרגשות שבמקריות. אף פעם לא היו לי

תקופות בהן הייתי לוחק על עצמי להוציא שירים

ככות. גראה לי לא נורמלי להוציא אלכום ועוד אלכום

כשיצא לסיכוב הופעות מיד אחרי ש"רוצי שמוליס"

נהפך להמנון. היה עולה לבמה ומתחיל איזה שיר. אם

השיר לא נשמע טוב, פשוט הפסיק באמצע ועבר לשיר

אחר. "הנגנים חשבו שאני פסיכי לנמרי. יום אחר

באתי להופעה ופשוט לא היה לי חשק לעלות. אמרתי

להם – אולי היום לא ננגן. נחזיר את הכסף לקהל וגלך

הכיתה. שיכואו ביום אתר. היה לי חתה שבו היה כתוכ

אבל היו לו כמה יציאות נטולות הגיון. כך למשל

להקה, עולים לבמה בלי ארגון, בלי מחשבה. זו היתה טעות ואני מצטער עליה".

במשך שנים נינן, בעירוד די מסיבי של התרים, אבל לא חשב שיהיה מוסיקאי רציני. את הצעד רגלו. ("לא חשבתי עד היום מה עשתה לי הפציעה. לא הקשיב ללואי ארמסטרונג, ונדלק. כשיצא מבית התולים הצמיד את השפתיים לחצוצרה, ומאו הוא מאוהב בכלי. "הייתי תלמיד די ברדקיסט. העיטו אותי מכמה בתרספר. בשלב מסויים אמרתי לעצמי: אריאל – צריך להתפרנס ממשהו. אז התחלתי לנגן בחצוצרה ברצינות. הערצתי את לואי ארמסטרונג ורציתי להיות כמוהו". אבל וילבר לא נהפד לסאצ'מו מקומי. כמקום זאת התפרנס מנגינה כמועדון של רפי שאולי, שר שירים משלו וכמובן רוקנרול. צ'אק ברי,

באלבום החדש אריאל שר ארבעה שירים של

היום שושי עוזרת לי לייצב את הכיוון. מוף מף יש לי

נוסטלגיה יש הכוח לרכך רגעים אפורים, לא

נעימים. אריאל לא רוצה להצית מחדש

שרפות שפכו, אכל גם היום הוא מרגיש שאז

לא הזייתטו אליו נכון. "נכון שבסוף הלהקה

תפקה בנלל כסף, שהכל היה פרטיוני ולא מאורגן.

על דב כו משהו נוצר. אוצרי שנה ומשום של עבודה

80 פים מאון וראינו שאנוונו ווייבים לאמרגן שלנו

אן לחות_ האמרגן הכריוז אותנו לעבוד שלושה

משש נוספים כדי להחויר לו ומכות. אמרתי – 'מה

לה מן אנחנו עובדים ועובדים ועור חייבים כסף?

מן שה לא הייתי מכסוט מתחוזה עם חברת

חקיםם עד היום לא קיבלתי כסף מההצלחה של

שרם שלנו, מה שמוכיה שאו צרקתי. ידעתי שיש לי

משרם כיה: 'אנרה יפניות', 'כטי ככו', 'דוצי שמוליק',

מתיי לבובו אותם על הודוה הוצא. אבל כסך

גל ו היתה תקופה נתמרה. שלום חבוך הביא את

שי עד להיות מעין כמאי. אורי רצה שנעשה קטעי

תפו נחשבת עד היום ללהקת תרוק תבולנות

עוד הבל היה על עוד הבל היה

שם נשם באנו לעשות מוסיקה קשה להסביר את

למום ובל היה כביף כוה. נוצינו לעכור בחורות,

לחפתה היו הלק מהחיים. ההופעות גם היו מין

שת ש עם התחיל להתפתח בארץ כל הנושא של

היתי עושה דכרים שטוחיים על הכמה

שפעות כל מיני שפויות שהיו כראש שלי אבל

פונ, מיכאל תפוח הביא את לואי להב".

ובי זאת היו גם קבעים פחות נעימים?

לשר נין השירים. אבל ו

. PIC TO

מנותקים מהמרכוו "או חשבתי שאני לא אותב את הרבה שנים ולא היתה לי השפעה ישירה עליו". תלאכיב. היום אני גר בתלאכיב ביריעה שוה זמני. עצים, כוק. רברים שהייתי רגיל אליהם בקיבוק. מילראת התרגלתי לצאת מהכית ולגעת בשל שעל העשב. עלינו למתת. מקום נידה, שאו הגיעו אליו מכקרים רק בסעות. הנוף שם משגע. פראי מאר. אכל אחרי זמן־מה התברר שהריחוק מהמרכו בכליזאת זה לא הפריע לנו. העיר מציעה בעיקר נירויים של לסרט, במקום.

היא הכלי האהוב עלי, כלי עם נשמה. לא צריך לשיר או לרפוק על המסנתר. אני קם כל יום גכוקר ומנגן חצי שעה בחצוצרה כאילו היה לי קונצרט בערב. מתאמן בתרנילים. אולי יום אחד החלום הוה עוד יתגשם. ואולי יום אחר עוד אקליט תקליט מכביר. לא העניין של מחסור בנירויים שהעיר מציעה. אינסטרומנטלי. בחצוצרה, כמובר. בינתיים הוא הולר

מוספסוט 27

חעלואח יודי הניה: החיק נסגד

בצילום המרכזי משמאל: כמה מיורדי הסירת בעת הקורס שקדם להפלגה הגורלית. מימין למעלת: חומאס קוסטר בביתו באוסטרלית, וכפי שנראת בזמן מלחמת העולם השנייה (למטה).

בידיו את המטתה לפתרון תעלומת יוררייהסי־ רהז מיהו קאסטורז האם עורנו חיז היכן? איך מגיעים אליוז מה הוא זוכרז לפחות עד לפני חודש נרמה הית שאם ינתן מענה לצרור השאלות הזה תפוענת סוףיסוף תעלומת כ"ד יורדי-הטירה, מהתעלומות הגדולות כהסטוריה של הישוכ היהודי

ההסטוריון ד"ר שלמה בךאלקנה השקיע מאמצים רבים כדי לאתר את קאסטור – במיותר אחרי שמסעו לארכיונים האירופיים לא העלה דבר. הוא מוזר ומרגיש בכל הזדמנות: "אני מתקשה להשלים עם העוברה שער היום, כמעט 50 שנה לאחר שהכ"ד יצאו למשימתם, אין יודעים מה עלה כגורלם. אני מסרכ לקבל שוו עלולה להמשיך ולהישאר פרשה עלומה".

בן־אלקנה: "נתקלתי כשמו של קאסטור בעת שבדקתי את המסמכים המצויים כתיק התקירה הרשמית של פרשת יורדי־הסירה המצוי כארכיון הציוני המרכזי בירושלים. החקירה הזו נסתיימה למעשה, ב־1945. במכתב מ־10 ביוני 1943 – ללא מען ונמען, כפי שהיה נהוג אז בהתכתבות שניהל מנהל המחלקה המרינית של הסוכנות, משה שרתוק (שרת), עם המודיעין הבריסי – נאמר: 'חייל מאלטוי.

תומאס קאסטור שנמלט ממחנה שבויים באיסליה, הגיע לאלכסגוריה וסיפר כי במחנה השבויים מספר 65, שבו שהה, היו 21 ימאים (seamen) פלשתינים (כלומר ארץ־ישראלים – א.ר.), לבושים אזרחית, ושהיהם אליהם (מצד פיקוד המתנה) היה נוקשה מאוד. הם אפילו לא הורשו לכוא כמגע עם אנשי הצלב האדום. כן נאמר במכתב כי התיאור שמטר קאסטור, באלכסנדריה, תאם את תיאורו של רב תובל הסירה ארי הים', סירתם של הכ"ד (הכוונה לכתריאל יפה –

המידע הרדוש לאמת את השערתי, שיחדי הטירוי אמנם נישבו בידי משמרות וישי וצוללת איטלקית, כחוף טריפולי – והועברו למחנה שבויים כאיטליהז היתכן שראה אותם כוזיים, כשבי באיטליה, כשנתיים לאחר שאברו עקבותיהם וכשנתיים לאחר שיצאו

למשימת הקומנרו שתוטלה עליהם בתוף לבנון?" כדי לנדוק את ההשערה הזו, ובמקכיל לחיפושיו הקרתתניים אתר קאסטור, פנה בך-אלקנה בשנית למשרדי הצלב האדום בו'נווה וביקש שמשם יפנו לממשלה ברומא, לכרוק מה קרה לפלשתינים שהיו

במחנה השבויים מס. 65, כאיטליה, במלחמת העולם. מו'נווה ענו לי כי אינם יכולים לעשות זאת,

בפקלת כאינון חבין לאומי. הערכתי כי השיכו לי כך שות קשב היתפים השוררים כיום כין הצלב הארום לק יפאל, על רקע המענות שיש לארגון על יחס

משתי השתבודה ברומא, לבדוק בעצמה בתיקי אניון הצבא האימלקי. התעקשתי בענייו, משום משים האבוודר לשעבר, רוודלף אוגוסט רוור, אמר ינשיחנו בנרמניה, כי אם יש מידע כלשהו על

משה שתרבר איננו בנדד תפקירם. התקשתי להשלים מצאה בתם שום מידע בנושא. מנהל הארביון האיטלקי שחשבה שבאה מהווערה לחקירות בעניין שבויים' אף אמר לה כי ב־13' לא שיימה שום צוללת איטלקית כמורה אגן הים התיכון..." (ראה מסגרת).

ביקש מח"כ מוטה גור, מפקרו בשנים 67'69' ורמטכ"ל של לעצורים ערכיים מיו"ש ועזה. פניחי איפוא במכתב אישי לרמס"כל האיטלקי וכן להנהלת מגן דור במכתב אישי לרמס"כל האיטלקי וכן להנהלת מגן דור במכתב אישי לרמס"כל האיטלקי וכן להנהלת מגן דור מכתב אישי לרמס"כל האיטלקי וכן להנהלת מגן דור מכתב אישי לרמס"כל האיטלקי וכן להנהלת מגן דור מכתב אישי לרמס"כל האיטלקי בכקשה לפרו אם יוע להם על ארץ־ישראלים שהיו ב־43 במחבה ארום כדי שתרין בקשה לצלב הארום, לבור בתיקיו משות 25. השיבו לי שאין להם כל מידע על אם קיים מידע על שבויום מא"י שחיו במחנה 65. שעת קבויים וכמובן לא על השבויים כמחנה באיטליה. ואמנם ממר"א פנו לצלב האדום באנגליה דה הפנייה הלאה מוויאון המלחמה הכריטי "סידבתי להשלים עם כך, וביקשתי מידירת השיב למר"א בי מידע על שבוים במתנה 65, שהיה בגראווינה, דרום איסליה ניתן למצוא אצל וואלטר וויין מייסון, נירוילנדי שחיכר ספר מסיף על שכויי המלחמה ואילו מהגנוך הבריטי השיבו למר"א כי בהתאם לתיקים שמצויים שם היו במחנה 65, במאי פים יודר הסירה, היא חייב – לדעתו – לחימצא 1942. 23 פלשתינים וכלומר ארצישראלים) בין של שישלקים, משת שנציג איטליה בוועדת שביתה ב3300 שבויים בניי לאומים שונים בריווח ממארס 43 לשני משום שבציב איטליה בועדת שביתה בישנס של מלשתיים ואילו חרו"ה האתרון המצוי משום שישלקית צרפתית היה נברל פליציו די הוכרו 63 פלשתיים ואילו דרו"ה האתרון המצוי ישורת אים מודעין שלרשותו עמד סגל של כ־50 בגנוך חברוטי מורבר על כך שב־14 במאי 48 '590 פינה אים מודעין שלרשותו עמד סגל של כ־50 פינת בירים ברותו, ועלוגל אתר מתכורה קפרימאים ופלשתינים עובן לפני ימים אחרים את בירים בברים ביותר, ועלוגל אתר מתכורה קפרימאים ופלשתינים עובן לפני ימים אחרים את וא הה מצב בטרים ביותר, וקולונל אתר מתכורה קפריסא ביותר בצפון איטליה". הרמטכ"ל ישה מצב בטריפולי, ואמנס, לידידה משפחתי נראוינון למחנה עבודה בצפון איטליה". הרמטכ"ל ישנה ושות לעיין בחיקוד של ניארגים, אך הא לא האיטלקי השונ לחיב בור, בעבור וחורשים, כי אנשין

לא מצאו דכר כארכיון הצכא כרומא.

לאן נעלמו כ"ד. לא כ"ג, יורדי הסירה? לרעת החוקר שלמה בן־אלקנה נמצא קצה החוט לפתרו התעלומה בידי תומאס קאסטור, חייל מאלטזי, כיום בן 83 ומתגורך באוסטרליה. שמו הווכר במכתב ששלח ב־43' משה שרת למודיעין

הבריטי כמי שפגש, במחנה שבויים איטלקי, ב־21 ימאים ארצישראלים. בן־אלקנה קיווה שקאסטור יאמת השערה כי יורדי־הסירה נישבו בידי משמרות וישי וצוללת איטלקית והועברו למחנה באיטליה. כתב

מעריב פגש את קאסטור בביתו, אך התברר שה־21 לא היו מיורדי הסירה. לבן־אלקנה לא נותר אלא לפעול כמה פעולות אחרונות ולסגור את התיק שקיפל בתוכו את אחת התעלומות הכאובות בתולדות א"י.

מאת אלכם דורון

עתה ריכו בן־אלקנה את עיקר מאמציו בחיפושים אחר קאסטור. הוא פנה למשרד המלחמה הבריטי גם בשלב זה סירב בראלקנה להרים ידיים. הוא בלונדון וביקש לכרד אם מצוי בארכיונו מידע כלשהו על שבוי בשם זה. "נתבקשתי להמציא להם את מספרו האישי ודרגונו – זאלו במוכן לא היו בירי, שכן אינם מופיעים במכתבו של שרתוק.

יתושב חיא, עמרם קליין, עוכר מרינה, ששמע שאני מתפש את המאלטזי קאסטור, נחלק לעזרתי. ביקשתיו לטרוק את ספר הטלפונים של מאלטה, המצוי במודיעין של שירות 18, ולדלות ממנו או מספרי הטלפון והכתובות של כל בעלי השמות היהודיים המובהקים, למשל כהן או לוי, המתגוררים באי הקטן. כעבור זמן מה הביא לי שבעה שמות וכתובות, ביניהם של ראש הקהילה היתודית במאלטה. שלחתי מכתבים לכל השבעה, הסברתי במה המרובר וביקשתי שינסו לחפש את קאסטור. ראש הקו ילה דעוד שלושה השיבו שישתדלו, אך הרגישו כי קאטטור איננו שם מאלסוי, שיש כאן איוה שיכוש. אחד מהם הרחיק לכת מכולם ומטר כי מרובר בתומאם קוסטר, (המשך בעמוד חנא)

29 Blaeain:

ಚ್ರವಲವೆಂ 28

"נותר עוד לבדוק האם יש יסוד לדברי הרוזן דה פָאטי, היועץ המשפטי לשעבר של וישי בטריפולי, שמסר לפני 47 שנה על תקרית בחוף בה נהרגו כמה מיורדי הסירה, והיתר נישבו והועברו לחאלב".

(המשר מהעמוד הקודם) לא קאסטור, שהיה שבוי במחנה באיטליה – אלא בסוריה ולבנון. "כשפניתי לברר בארכיון הצרפתי, שאיננו מחגורר עוד כאי מאלטה, אלא היגר אחרי המלחמה לאוסטרליה. כן מסר כי קוסטר התעוור. למידע זה צירף את כתובתו, כסירני.

> יהרתי לכתוב לקומטר, ונכרתו השיבה כי סכה איבר את מאור עיניו ער כרי 80 אחוז. לעצם העניין מסרה בתשובתה כי הסב אישר שאכן היה במתנה השכויים בגראווינה ושהוא זוכר שהיו שם כעשרים ימאים פלשתינים. לשאלתי אם היה במתנה זה מאלטזי אחר, בנוסף לו, או אם הוא זוכר שמותיהם של שבויים אחרים שהיו עמו, השיבה נכדתו של קוסטר כי סכה היה המאלטזי היחיר ואיננו זוכר שמות של שבויים אחרים. יחד עם זאת ציינה כי הסב מרגיש שלא נמלט ממחנה השבויים הנ"ל (כפי שנאמר במכתב שרתוס מ־10 ביוני 43) אלא שהוחלף, בחילופי שכויים – וכך

אותו זמן נודע לכן־אלקנה ממקור ישראלי שגנרל סניג הצרפתי, ידיד ישראל, מסר בשעתו כי אלא שגם תוצאות תיחקור זה, שנעשו בטלפון, לא החומר על יורדי־הסירה אמור להימצא בתיקיו של סיפקו אותו. "נשארו יותר מדי שאלות פתוחות".

שמוות שעות במשך שני ערבים שוחחתי

בחודש שעבר עם הומאס קוטטר בבית בחו.

בעיירת לויין מטופחת דשאים, ליד סידני. קוקטר,

83, נולד במאלטה למשפחה ממוצא אנגלי. כל

בנית שירתו בצבא או בצי הבריטי. "אבי איבד

ארבערו מאחיו במלחמת תעולם הראשונה. אמי

ואתיותיה נחרגו בחפצצה גרמנית על מאלטה

במלחמת העולם השניה, כאשר אני חייתי במחנת

להינצל משתי אניות שטובען בידי הגרמנים.

האחתו ספיות המלחמת "מאלאיה", שופגעה

מטורפדו ליד פורט אוף שמיין, בקרן אפריקה.

אחרייכן טובעת ספיות עליה שירת כששייטה

באוקינוס האטלנטי בשיירות האספקה של כוחות

הבריח. אחר כך הועבר לפורטסמות ומשם דוד

כרתים לבסיס הצי הכריטי בטוברוק. כאן שירת

מחתופת על גבי אסדת נחיתה. אלא שהיא ספגרו

מגיעת ישירה. כל אלו שחייהם ניצלו – נישבו

בים. "נחפסתי כשרק מכנסיים קצרים לגומי.

מחזות זוועה היו שם: הרבח הרוגים ופצועים.

ונשרמנו בשמש, אחר כן, נמצעד שבווים דרך

המדבר, המשכנו לתמומי ולדרנח. רבים חלו

בדיזנטריה. לא נתנו לאכול. תמים שמצאנו תיו

מעופשים. העמיםן אותנו בבנואוי על ספינת משא

שהפליגה לבריודיף, תושבבנו בבשן האניה ועל

הטימון העליון היו חלקי רכב שלל זענקים

ַ פֿערעים: מבראדיני, ירופים, צעדנו למחנה גראוינה.

תאיטלקים התעמרן בנו, ניכש והקניטו – אך לא

עשרים וכמה ארצישראלינו, התגוררוו באתלים על

קש ואחר כך עברנו לצרימים. בצריף שלי תיתת

בל רותבורת הארצישואלית, וק 15 צעדים

למרידו בון משום המירבע שלו לשלחם. הם היו

המיד יחה לא דיברו על מה שעבר עליהם: היו

מוועים מלסמר על כך. חששו משוטרו חרש

ומלשינים.

בשתועתי לגראוונת וחיו שם יבבר

"העבירו אותנו למחנת שבויים מאולתר.

כשהחל חמעוכת על טוברוק ניסח לברוח

כ"בטמן" והית מלצר ומוזג בבאר הקצינים.

הגרמנים קצרו בנו ללא רחמים".

עד שהגיע למתנת גראוינה, הסמיק קוסטר

נענתי שתיקי דנץ סגורים לעיון הקהל, עד ל־120 שנה מאן הולדתו... בשלב זה יזמתי פנייה של נציגי ועד משפחות הגעדרים, המלווה אותי בחקירותי מאז 1976 (בוער: ישראל ספקטור, אחיו של צבי ספקטור; רבקודכיכא נפחא, אחותו של דוד נפחא; ודני יפה כנו של כתריאל, רב חוכל סירת הכ"ר), אל שר החוץ שמעון פרס, ככקשה שמשררו יסייע כבירורים השונים כאיטליה וכצרפת. ואמנם, המשנה למנכ"ל המשרד ועוזרו פתחו בטיפול הדרוש. בשלב ראשון נעשתה פנייה לשגריר ישראל בפארים שנתבקש לפנות לראש ממשלת צרפת, ולכרר אם מצוי מידע כלשהו על פרשת הכ"ר בתיקיו של דנץ שבארכיון הצבא. תשובת הארכיון המאריסי היתה שלילית וגם נאמר בה כי רק התיק האישי של הנציב סגור לעיון הציבור".

גם משום שהתשובות שהגיעו מקוסטר, במכתבה של גכרתו, לא סיפקו את בן־אלקנה, החלים לבקש מאיש הקשר שלו במשרד החוץ להטיל על הקונסול הבללי של ישראל בסירני לנסות ולתחקר את קוסטר.

קטנח, כמו לחמניה, משהו כמו מאה גרם ביום...

רוב הומן עסקו האנשים בתיפושים אחר מזון נוסף

לשבור את רעבונם. בעיקר חסרו שם מים. פעם

ביום פתחו האיטלקים את הברוים ואז התלח מין

אלא שהיותי כנראת איטי מדי ובגדי נתפקו

בתייל חגדר. שומר איטלקי ראה אותי ליד הגדר,

כמה כינים!..: כשראיתי אותף על גופי, פרצתי

בבכי ואחד מחברי, הסרג'וט הסקוטי תום כלק,

תהת: מת לך: כשתשבתי לו שאני מכוסה כינים,

געת בצחוק: 'לפולם יקו אינך שונה בוה מאתרים'.

באמצעות הצלב האדום. בתוכנה של כל הבילה

התחלקן תמיד שניים. אינגי יודע מדוע, אבל

לארצישראלים היה המיד קצת יותר לתם – והם

אותי בקריאת 'מאלטה, מאלטה' – והייתי בא

לקבל מחם קצת לחם. זו הסיבה שאני זוכרם. הם

הצילו אותי כאשר רעבתי... מתוך השיתות איתם

לצמון איטליה ומשם הובא לתורכיה על סיפון

אניית ביה חולים, עלית בוצעה עיסקה של

חילומי שבויים: תחותו הבאת היתה דקילה, בסיס

תצי הברוטי שליד אלכטורריה: שם, מסתבר, מגש

יחבן שסיפרתי לאחד החיילים מחצי שפגשתי שב

את כל הקורות אותו. רבים עשו כך, באיזה במאב,.

קומטר עשת במצרים כחודש ער

שהתאושש מתקומת חשבי וגם עלה במשקל -

ואו חזר למשמוןות במאלטה, "אינוי יודע מה עלה

בגורל חברי הארצישראלים, שנותרו בגראוינה

כאשר שוחרותי... ופרותי מחם בבוכה 'צייריאו'

ומאו לא שמעתי עליתם, גם לא מגשתי מאן או

אחד מאלו שתיו עמי כשבי. תשחחרותי

מהשירות בצי ב־1949 ובאתי לאוסטבליה

או בקנטינה של הנאפ"י" (שקם).

לאחר כינו חודש בגראוינה, הועבר קוסטר.

תבנתי שמדובר באנשים תקשורים בים..."

את עודא רוזן.

"...1950°1.

נהגו לחת לי מהמנה שלחם. חם היו מזעיקים

אבל אני לא ראותי כינים עד אותו יום...

"ניסיתי לברות מחמחות יחד עם עוד שניים

"הבעית העיקרית בגראוינה חיו חכינים.

"חבילות מחבית הגיעו לעתים רתוקות,

ריצת מטורפת למים...

חשד – וחבט בפני בקת תרובת...

תומאס קוסטר: הם הצילו אותי

ובה שמות שבויים נין־זילנדים שהיו בגראוינה.

ן־אלקנה: "בעבר כבר שותתני עם רוון והוא

ואמנם כשרוזן פנה לריטוב ושאל אותו בנידון,

משתו על המאלטוי הזה".

כמי המדובר.

בנמל ת"א וכיום איש רשות הנמלים בנימלאות.

בשלב זה נרתם "מעריב" לעזרת ד"ר בךאלקנה. הגנרל הנרי רנץ, הנציכ העליון האחרון של וישי בררך חזרה ארצה מאולימפייארת סיאול, כתודש שעבר, כאתי לסידני כדי לתחקר ביסודיות את תומאט קוסטר. ואמנם השיחה עמו היתה מאלפת והמידע שסיפק היה רב. וראה מסגרת) קוסטר אישר שבמחנה כו שהה היו כעשרים אנשיים מא"י. הוא לא זכר את שמותיום ורק לאחר

מאמץ רב נזכר כארבעה שמות פרסיים: 'היו שם עמבואל, מבר, דוד וג'ז, הוא יוסף", אמר. על השאלה: הרי מנו הוא קיצור השם עמנואל... האם מרובר כאיש אחד או שניים? – השיב קוסטר: "זאת כבר אינני זוכרו" כשחזר והזכיר את השמות טבן ורוד והדגיש ששמות אלו נחרטו במיוחר כזכרונו – הבויק זיק של תקווה: בין יורדי־הסירה היה דוד נפחא. אך לא היו יוסף או מנו. (העובדות הללו נמסרו מיד לבד־אלסנה, שאמרו 'תחילה חשבתי כי מנו הוא שיבוש של הכינוי מן, או מני – קיצור או כינוי מקובל למנחם. כין הנעדרים היה מנחם קורקין... אולם אחיו של קורקין, החי ביבנאל, אמר בתשובה לשאלתי שמנחם לא כונה בקיצור שם

מסידני המשכתי ללונדון, לכיתו של הניו"וילנדי מייסון, מחכר הספר "שבויי מלחמה". בשיחה עמו את התחושה לגבי היערר מידע ושיתוף פעולה מצד האיטלקים, עד כה. מייסון שלח לבן־אלקנה רשימה

כמסמך שתיבר שרת לפני 45 שנה הוזכר שמו

השיב לו ריטוב: 'נכון. אתה דיווחתי לי על כך בשעתו". ריטוב חור על דברים אלו גם באזני בן־אלקנה והוסיף כי את המידע הזה העביר לידיעת ראש ההגנה אליהו גולומב. נראה שדיוותו של רוזן עשה בשעתו רושם עו וגם תלו בו תקוות רבות, עד שגולומב, כך סיפר ריטוב, מצא לנכון בעת כיקורו במצרים לשוחח עם קוסטר. "נראה, שמכתב שרתוק הוא תוצאה משיחה זו. הבריטים לא השיבו עליו. בתיק

במקביל, נשאלו אישים שונים שהיו סשורים להבנות יורדי הסירה לקראת מבצעם, שמא זכור לדבו אם בין הכ"ג היה מישהו שכונה ג'ו ואחר – מנו. בדיקה זו לא סיפקה שום מידע. אחדים אמרן שהם זוכרים משתו כמעורפל, אך לא יכלו להציח את האצבע ולומר

כינתיים אותר אשר שוורץ – מאחרוני העוברים

"SEA LIGH" OPERATION.

A Maltese soldier, of the name of Thomas CASTOR, who was a prisoner-or-war in Italy and escaped, arrived in ALEXANDRIA about three to fem. weeks ago and enquired there whether there were any Palestinian soldiers from TEL AVIV about. He met a Palestinian Jew, of the name of Ezra ROZEM, who is serving with the Royal Navy in ALEXA DRIA, and told him that in the prisoneror-war camp where he was detained, No.65 H.P.W. 3454, there were twentyone Palestinian sailors who, for some reason, wore civilian clothes, and were treated with considerable more harshness than the other prisoners. In particular, they were allowed no contact with the outside world, either through the Red X or any other method. CASTOR gave also a detailed description of the senior member of that party, and the description tallies with that of the Skipper of the "SEA LION"

תמוב מיוני 1943 ממשרו שרת למודיעין חבריטי בעניין "החייל המאלטזי הומאס קאסטור".

שדן ויתה את שומטר על פי התצלום שהובא עתה

סיוני ותונח לפניו – וחשף לראשונה את העובדה

שת יוצ עם קבוצה של כעשרים ארצישראלים,

מנים שעלי נמל, היו שבויים במחנה 65 בנארווינה

ומיסליה. על חבורה זו לא נאמר עד כה דבר

ספות המחקרית הישראלית העוסקת במלחמת

שלם היב המידע של שחריך הלם אימוא את תשובה

ליידו של הנספת הצבאי האיטלקו בישראל

(שלוחות בן־אלקנה והתקבלתי על סמל

לשנית רתוני. תנספת, ננרל אלפונסו פסולאנו.

איש לנו איביון מעודר מאוד ברומא", הדגוש

מות בנאות, כששמע את מתות תבקשה ואת

השאלת שהיו לד"ד כן אלקנת בעניין אחד שלא

א לל סיפוקו בן התשובות שקיבל קודם לכן

א. כו, תנורפה הואת, שנמסרה לכם, כאילו לא

ות נכלל צוללות איטלפיות מול חופי ארץ

יקוא ולבנון בומי מלחמת העולם הקויה

מיות ובונה, כמובן. התוכחתו – במעמקי חים:

לדחשה ומצאו לא מכבר שרידיה של שירה -

מלח אוטלקיות... אני נקוק לימים אחדים בלבד

על לבוד כל ואת. אפנה לרומא וכשתתקבל

לפובה אדונה לך", תבעית תופפח הצבאי

שותם לא באה כל תשובת.

במאור פנים ובדייוך נעים.

המבנו בחקה ימה בחרצליה מיתוח. באתי אליו

רומא אינה עונה

נאסף בעיקר חומר רקע על מחנות השבויים, בנוסף למה שכבר נאמר בספרו המקיף. "אין לכם מה לחפש אצל האיטלקים. הבלגן אצלם ככל הקשור לתיעוד בנושא זה הוא גרול", העיד מייסון. רבריו תאמו איפוא

בן־אלקנה ואני החלטנו איפוא לנתח את תחקידו

של עורא רוון, כמי שריווח לארץ את המידע שסיפק לו קאסטור (קוסטר) באלכסנדריה. רוזן אותר בגבעתיים. הוא כיום פנסיונר.

טען או שאיננו ווכר שמגש את המאלטזי או שריווה על שיחה עמו בעניין השבויים הארצישראלים במחנה 65 באיטליה. סירבתי להשלים עם תשוכתו. היתכן שבמכתב שרתוק למוריעין הבריטי השתמשו בשמו של רוזן כדי לחפות על מקור המידע האמיתי, שהיה איש 'הגנה' בכיר? כשהעלתי מחשבה זו כשיחתי עם רוזן, ווא טען שיתכן ודבר – כי נהג לדוחו על כל מה שראה ושמע לגרשון ריטוב, מפקד בכיר בהגנה שגם חוא שירת

כששמע רוון, בתורש שעבר, ששוסטר אותר בסירני – הציע לברד אצל "אחד, אשר שוורץ מת"א, שהסתובב בכל מיני מחנות שבויים ואולי הוא יודע

הסיפור של שוורץ

שר שוורץ, 67, הגיע למחנח השבויים בגראוינה בדרום איטליה באביב 1942 ושהח שם יותר משנה. "והו המאלטוי. לא היה שם אחר", אמר מיד כשתוצגה לפניו תמונתו של קופטר מימי המלחמה.

שוורץ סיפר כל חיה כבן 20 כאשר התניים לצבא הבריטי. "היינו יחידה של פועלי ופל ונשלחנו ליוון, לעבוד שם בנמלים ובציוד של הבריטים". במארק 41' הגיע לפיראוק. כשפרצו הגרמוים את קו החזית בסלתיקי והתקדמו לתוך און – נישבה. - חוא ברח מחשבי הגרמני ועקב הלשוה נתפס בעבור זמן מת בידי האיטלקים ותועבר לגראוינה. אל מחנה זה תועברו גם שבווים ארצישראלים "אוווים, שברווו קודם מהשבי הגומני ביוון. "כך היינו עשרים וכמה ארצישראלים במחנה וה". אמר שוורץ. "שיכנו אותנו באהלו טיורום, על קש, כך בילינו חלק מאותו חורף. אחר כך עברנו לצריפים. לשם גם הובא המאלטוי קוסטר. המיודד במיוחד עם עמוואל אבואף, מגראוינה העבירו אותנו לאורינה, בצמון איטליה ועם פלישה הנרמנים לאיטליה, העבירו אותנו

זמודיאק, זג, זמ הוא ממנוייקי יחידת נמל ת"א, ופל בשבי הגרמני. ביוון, באפריל 41' וברוז ממנו. קרוב לשנה חיה חופשי, עד שולכד בידי האיטלקים. הועבר תחילה לבארי, שם תיה עבון וכעבור זמן מה הובא לגואוומה. שם פגש אח שוורץ, אותו הכיר קודם לכן. כמו שוורץ גם הוא הזעבר למחוה שבויים בורמניה.

לזרו את הבירור אם אכן שרדו בחיים קצינים צרפתים ששירתו במאי 41' בלכנון וסוריה. לפגיוה קודמת צורפה רשימה שמסר בן־אלקנה ובה שמות הקצינים מהשירותים המיוחרים של זישי בסריפולי, עובדי הסגל הרפואי בכית החולים הצכאי חצרפתי שם ושמות הקצינים ששירתו בנמל טריפולי. השגריר נתכקש להעביר את הרשימה לגורם הצרפתי הנוגע ברבר ולברך מי עורנו הי ואם ניתן לתחקרו בעניין.

ומשפטי לשעבר של וישי בטרימולי, שמטר לפני 47 שנה שהיתה הקרית בתוף, אתיים מיורדי הסירה נהרגו בראלקנה: "יתכן שאלו הן הפעולות האחרונות והיתר נישכו הועברו לתאלנ, כדי לשלתם לצרפה שייעשן בתיק החקירה הוה. הקשיים מתרבים. לא ניתן כיום, מסיכות ברורות, לברוק את העניין בחאלב למרות שחקירותיו המתמשכות של בן אלקנה עצמה, אילו כל המעולות הללו נעשו בומן, כשעור גרמו לו עד כה אכזכות רבות הוא אינני מוכן אפשר היה - יתכן שהתשובות היו אחרות. מרוע לא להרפות. "כל עוך קיים אמילו שביב של חיקווה : נעשה הרברו - משום ששרתוק ואורים היו עסוקים שמישהו משרידי מישטה וישי מסור מידע שייאשר לאור מלומת העולם במאבק בשלטון הבריטי בארץ את רברי הרוון דוד פאסי, או יוסיף עליו - אמשיך. וגם בהכנות להקמת המדינה. כל אלו וגם מלחמת העצמאות, דחקו כנראה את פרשת כ"ד יוודייוסירה,

במאמצי ...

ואמנם, בימים אלה, כך דווח לבר אלסנה, נעשתה לשוליים. כיום, חומן והטבע עשו כבר את שלהם נאלו מנייה מוחדשה ממשרד החוץ לשגריו ישראל במארים "שמנראה ידעו משהו - הלכו לעולמם..."

10.6.43.

הגינוך חבריטי למריא. שוורץ (ראה מסגרת) נקב

בשמו של זאב זמודיאק מת"א, כאחד מחבריו לשכי,

ונוכר שבין השבויים היה גם אחד, מנו, "מכל מרחוב

הקישון, מיוצאי סלוניקי ואחר הית עסנואל אכואף,

שעמו היה המאלטוי מיורד במיוחר... גם היה שם יוסף,

תעלומת ביניים - אם אפשר לכנות זאת - בפאזל

הענק הזה ששמו מרשת יורדי־הסירה. התברר,

שהמסמך שכתב שרת ביוני 43' כלל מידע נכון – אך

והערכות לגבי השכויים היו מוטעות. העוכרה שהוא

מצרי בתיק החקירה הרשמי של הפרשה, ללא הערת

להאי, אפילו מאודרת – היא שיצרה את הטעות, אבל

באמצעותה נחשפו כמה עוכרות. שלא היו ידועות

"מכל. מקום, קוספר אינו קשור ליורדי הסירה

ומה שנותר עוך לכדוק במסגרת המאמצים לפתרון

התעלומה הוו, הצוברת עם השנים אכק ככר יותר

ויותר: האם יש יסוד לרברי הרוזן רה שאטי, היועץ

בן־אלקנה: יאיתורו של קוסטר פתר איפוא

מיוצאי בולגדיה..."

ברבים לפני כן.

הלא כבושה...

31 Blacain

מרגשת, ידועת כאב ועצב אבל גם יודעת להיות מאושרת. מעל לכל היא אשה חזקה. גם הרוסים ירעו

כשמוף סוף זכתה להגיע לכאן לפני כשנה היתה לישראלים רבים יראת־כבוד בפני האשה השברירית עם השיער האסוף ששנים ארוכות שילמה בחירותה את מחיר המאכק שבחרה כו. ההיסטריה סבינ שיחרורה היא זקוקה. צרכי הקיום שלה – מינימליים. ובואה לישראל כמעט עברה או את גבול הטעם הטוב. אהבו אותה, פינקו אותה, חנקו אותה בעצרות ומסיבות ופגישות. אילו היתה יושבת בשקט כרחובות, כותבת את זכרונותיה ומוכרת אותם תמורת עשרות־אלפי רולרים, כמו שעשו כמה מחכריה־למאבק, היינו ממשיכים לאהוב אותה. המיתוס לא היה נשבר.

האמינה שכר יהיו הדברים.

בזרועותיך, ואת בוכה. מרוע בכית?

ירירת ששהתה כקיץ כמשך שבוע באולפן

'היה לי קשה. הייתי עייפה ותלשה ולא היה לי

רגע פנוי לעצמי. הייתי חייבת לאסוף כוחות. יום אחר

החלטתי שאני חייבת להפסיק. היה לי אושר גרול

להתקבל כך בארץ, אכל זה כמעט שבר אותי. אני ארם

שזקוק לכמה שעות של שתיקה מדי יום. וכשבאתי לכאן, חורשים דיברתי בלי הפסק, האזנתי, ניהלתי

שיהות. אפילו בנסיעות הייתי מרברת עם אנשים –

באוטובוס או עם נהגי המוניות. אנשים היו עוצרים

אותי ברחוב, שואלים שאלות, מצפים ממני לדבר

היא נטלה פסק־ומן וירדה לנגב, לקיבוץ נגבה.

שם קיכלה דירה קטנה של חברה שנסעה לחו"ל וניסתה

לחוור לעצמה. נחה הרכה, שיחקה עם פיזר, התנתקה.

אחרייכן השאירה את פיור בקיבוץ וחורה לרחובות,

לחיים שאין כהם רגע מנוחה: הרצאות, נסיעות לת"ל,

עולה חרש מקבל כסף בעבור חצי השנה הראשונה

לשהותו בארץ. אני, כמו שאר חברי אסיריציון,

השנה הראשונה לשהותי בארץ. אני מקווה שמשהו

יסתרר, אבל איני יודעת מה ואיר: הצרכים שלי

"אני מקבלת סטיפנדיה ממשרד הקליטה. כל

"אינני יורעת מה יהיה אחרי־כן. עוד מעט תיגמר

שנים חיית בתתיתנאים ובתתיתוונה. מדי סעם

הגיעו ארצה דיוווים על מצב בריאותך הגרוע. האם

פגישות, פגישות ועוד פגישות.

כוכוה ונת בעתמרומתד

מקבלת את הסכום הוה שנה שלמה"

ואחרייבון

איתם. זה היה נפלא, אכל קשה. החלטתי לחתוך".

עקיבא בנתניה, סיסרה שיום אחד ראתה אותך,

בל אירה נורל, בררכה המיוחדת, נחרה לומר לגו את האמת בפגים. איזו טעות. איך לא הבינה שרק לנו, ה"ישראלים השורשיים", מותר לומר את האמת שלנו על החוון הציוני וגילגוליו. והיא הרי עולה חדשה, איזו זכות יש לה לומך בפומכי את שאנחנו אומרים בינינו לבין עצמנו כמסיכות ליל שישיז מי היא חושבת שהיאו

פעם אחת הפרה אידה נורל את הכלל של נתינה כחינם, מיד עם בואה ארצה, כשכחרה למסור את סיפורה האישי ל"ידיעות־אחרונות" תמורת 15.000 אלף דולר. כבת־אחת נהפכה מנכס־לאומי ל"רורפת

"הייתי צריכה כסף למימון התסופה הראשונה שלי בארץ. באתי לכאן כלי פרוטה, ממש בחוסריכל. מצד שני, הפעילות שהמשכתי לנהל דרשה כספים רבים. עניתי על אלפי מכתבים שהופנו אלי מכל העולם, ומשלוח התשובות עולה בכסף. דיברתי שעות בטלפון, שיחות הוץ, ואחותי לא יכלה לשלם את השבונות הטלפון הענקיים שהצטכרו. הכסף נועד לממן את הפעילות ההיא. לא נטלתי ממנו אגורה לצרכי

"אינני יורעת. עוכרה היא שמאז לא כיקשתי ולא קיבלתי גרוש בעבור הפעילות שלי. ושיהיה ברור, אני נוכרת כמו חמור".

אידה נורל החליטה להקריש את השנתיים הקרוכות למאכס חסריםשרות ביחס השלילי של החברה הישראלית כלפי העולים התרשים. ואצלה מאכק הוא מאכק. כמלחמות שהיא מנהלת תמיד אמרה אמת, וכך יהיה גם הפעם. היא תמשיך לומר לנו בפנים ער כמה אנחנו ארישים כלפי העולים החרשים, איננו מקרבים אותם, ממשיכים להאמין שהם "מקבלים וילה ווולוו, על חשבונגו", ולשאול "מי בכלל ביקש מהם לבוא". כשאמרה לגבי גזית בראיון בטלוויזיה שהיא ממליצה ליהורים אקרמאים מרוסיה לא לעלות, כי לא תהיה להם כאן תעסוקה, זעקו רבים: "תתביישי, מי את בכלל!". איש ממבקריה לא הגיב לעביין.

דוגמה אחת מרכוח, מכתב שפורסם ב"מעריב" לפני כחורשיים: "... נכון, הגברת נודל, החיים פה לא קלים: לרופאים, למהגרסים, לפועלים, לכולם. הפרגסה קשה והחובות כברים מנשוא... אנחנו שחיים כאן --איש לא קיבל אותנו באופן הגיגי בשרה־כלשהוא הסהל העולמית ועוד, לא קיבלנו דירה בירושלים או בתל־אביב, ולא חיילת שתשב אצלנו ותענה על טלפונים. אכל אנחנו, ואני מדברת בשם וטובים כאן, חהיה לי מכונית. בגדים כמעט שאיני קונה, שלא איני מפוגלת לחשוב על כך". לא נלך: ונכפיש את שם המרינה ולא נרכר כגנות - לרבר על מספרה, קוסמטיקאית ושאר הפ תושביה ואורחיה הנאמנים גם אם נקבל ולו רבע ממה אשה. אינני מאמינה כרברים האלה".

דירת שיכון קטנה כרחוב מרכזי ברתבות. סלון לא גדול. מטבח פטו. שני חדרי שינה. ספה. שתי כורסאות, מונון כבד, כמה עציצים, מרפסת שנסגרה מתריסול. זה ביתה של אילנה פרירמן, אחותת של "לנפש אום הוא סריכל הרעיונות והאיראלים שלו. אני אירה שהקרישת 15 שנים מחייה למאבק לשיחרורה. נלחמת, אני חיה, אני בסרהכל בראדם מאושר. לכן גם בכל בוקר יצאה אילנה לעכורתה כמנהלת חשבונות מצב פריאותי בסדר. במשך שנים הורעלתי, הוכיתי. בווער־תפועל של ההסתדרות, ובכל ערב - למלחמה רעבתי. עברתי המון, אם בכל זאת נשארתי גם שפויה שרבים היו כטוחים שהיא הסרת-סיכוי. שתיהן הרי - ברעתי וגם פחות או יותר בריאה כגופי – זה רק כגלל "גדלו באותו בית, אישיותן התעצבת על פי אותם . החוסן הנפשי שלי. אני אדם חוק כי אני אדם לוחם".

עקרונות: המאבק על דכרים שאתה מאמין בהם קודם לחיים הפרטיים, קודם לנוחות האישית. החלום ושברו? "אני לא מאוכזבת ולא מיואשת. כועסת? כז. דירת אידה נמצאת מתחת לדירת אחותה. שני

חדרים קטנים, מיטה, מטבחון כמעט ריק, שולחן כתיבה ישן. אפילו טלפון אין לה. לכאן היא באה רק בלילות. רוב הזמן היא ברירת אילנה, בחברתה, כחברת הניס ובנם היחיד. כך טוב לה, כך טוב להם. לכל־כך מעט השיחה עם אירה נודל מתנהלת כאנגלית. העברית שלה רלה, אוצר המילים מצומצם. כשהיתה באולפן עריין היתה אישיות תקשורתית מבוקשת. כמקום להתמקד כלימוד השפה נפגשה עם מאות אנשים. רק כשבועות האתרונים חזרה לעצמה, אחרי חורשים רכים כהם לא ירעה פרטיות. כולם רצו להיפגש, לגעת, להיות ליר. היא לא ציפתה לכך, לא

יי נעים סביב ישראל כבר שרוב לעשרים תלמידה באולפן, עומרת בסינה מבודדת, הכלבה שנה, אבל עד לא מכבר ישבתי רחוק ולא יכולתי להשתתף בחיי המדינה. עכשין אני כאן וחובתי לנסות לשנות. זו הרי שאלה של חיים ומוותו אם לא יכואו עולים, לא נוכל להמשיך ולהתקיים כארץ לאורך זמן. יש לנו, הישראלים, יחס של התנשאות ואיבה כלפי אלה שזה מקרוב באו. אומרים להם: 'הדרישות שלכם מוגזמות. ההורים שלנו, כשבאו לכאן, התגורדו באוהל, ואתם מיד רוצים דירה'. ואני אומרת שאסור לנו לחיות בעבר. מה שהיה לא יתזור. הכל השתבה. בעולם כמו במרינה. חייבים לעזור לעולים כי אם יישארו או לא

איך את מתבוונת לפעול? 'אני מאמינה שהכל עניין של מדיניות. דרושה קרנציה אחת של ממשלה שתשנה את סדר העדיפויות ותחלים שעלייה זה חשוב, כרי שהכל ישתנה. לישראלי שנולד כאן אין מושג מה זאת אומרת להיות עולה חרש. פקידים שמתישים אותך, נותגים לך להכות שעות, התבוא מחר' הנצחי. אנשים מתרוצצים חודשים כין משרדים ופקידים ולא יודעים למי לפנות, מי יוכל לעזור. מה הפלא שרבים בכלל לא באים, ורבים מאלה שכן מגיעים כורחים מכאן אתרי כמה תורשים. אני מנסה להקים לוכי לא מפלגתי שיטפל אך ורק בנושא שינוי המדיניות כלפי העולים".

"למרות הפאתום שבו אני מרכרת, למרות

מה בדבר כניסה לחיים המולישיים? אסור לי לפזר כוחות ומאמצים".

יש סיכוי שיום אחד תחליטי לרדת מן האריוד לא נוכל להמשיך לחיות כאן ונצטרך - כעם - לחפש מקום אתר. אני מקוה שהעתיך של כולנו תוא כאן. אם לא נבין ער כמה הרברים המורים, אם לא יכואו הנה. עולים תרשים, לא כל כך בטוח שכך אמנם יהיה". אירה נודל. רחובות, שנה אחרי.

התאבובת ממה שקורה כאו? את כועסת על

ירעתי מה היא מרינת ישראל עוד הרבה לפני שהנעתי לכאן. קראתי כל מה שרק אפשר היה על המרינה, ריברתי עם אנשים שהיו כאן וחזרו לכריה"מ, עקבתי אחרי ההתרחשויות פה. אף לרגע לא חשבתי שאגיע לגן־עדן. מי שחושב כך, סועה. לא היה לי חלום שנשבר, לא היו לי ציפיות מונומות. אבל אני כועמת, מאוד, ורק על דבר אתר – נושא העלייה. גם אם אני נמצאת כארץ רק שנה יש לי זכות מלאה לומר שאנחנו, כעם, נכשלנו בהגשמת הרעיונות הציוניים. יהודים לא באים יותר לארק־ישראל, וישראלים רבים יורדים. אל תפחדי לכתוב שיש היום טרנספר של ישראלים, לא של ערבים. ואלה שעוזבים הם צעירים, מוכשרים, חיוניים למרינה. למה צריך לחשוש מלראות את הדכרים כמות שהם ולומר אותם, גם בחריפותז

יישארו איתנו – זו שאלה קיומית שלנו".

"אני נלחמת, אני חיה, אני כסך־הכל ארם מאושר. שנים הורעלתי, הוכיתי, רעבתי. אם נשארתי גם שפויה כדעתי וגם פחות או יותר כריאה כגופי – זה רק בגלל החוסן הנפשי שלי. אני ארם חזק כי אני אדם לוחם".

כבר ארבעים שנה מדברים כאן על חצודך בעליית. עשרות סעמים במשך חשנים שמענו דברים דומים. האם אין זה מאבק אבוד?

"איך אפשר אפילו לומר ואתז הרי זו תהיה התאברות לאומית. אני לא יכולה לתת לזה לקרות. אני בטוחה שאסשר לעשות, משוכנעת שאפשר לשנות. אסור להיכנע. ושיהיה ברור – לא מדובר בכסף. לא בדברים חומריים. מדוכר ביתם. רק ביתס". ואם תיבשליו

החלומות והאידאלים, אני אדם ריאלי. תמיד הייתי עם שתי רגליים על הקרקע. אני יודעת שאין בשתון שאצלית. קצבתי לעצמי שנה אותה החלטתי להקדיש לנושא. אם תוך שנה, שנה חצי, אראה ששום דבר לא זו – אעזוב את המאבק ואעבור להיות אדם פרטי שחי זעומים. רוב הומן אני נמצאת אצל אתותי. אין לי ולא את חייו כמו כולם. אבל עכשיו, כפרק התחלתי, עדיין

לא עבשיו. אני חייבת להתרכו רק כדבר אחד.

"לא. אבל אני מקווה שלא נגיע למצב שבו כולנו

ופואבלו אשפניול מַקָּם פארק רחב ידיים לבילוי ומשחק. נפאבלו אספניול הנמצאת ליד הים, רחוקה משאון העיר, ומפיח המפעלים והתעשיה. גנפאבלו אספניול מכוניתך בטוחה בחניה תת קיקעית צמודה. ונפוגלו אספניול טובלת בירק, במדשאות ובגינות

לן אפשרות לרכוש דירת גן מרחיבה. גפאבלו אספניול ילדייך יהנו מפעילות תרבותית עופה במרכז תרבות נוער וספורט, בקנטרי לאג ובמועדוני נוער במרכז חליכח קרוב ביותר ונפאבלו אספניול ילדייר הולכים לבתי־הספר, גני לדים ומעון יום במרחק חליכה קצר. למאבלו אספניול את עורכת את קניותייך במרכז המסחרי הממוקם בשכונה. ונפאבלו אספניול – מחיר הדירה עולה בלבדוון אוזים וזכמוב

אונה בחברה טובה DAMMA DUM התשובות CEGGE EFFER CENGRESS THE WASSELLEN BY SOON THE THE THE

יתירה: ^{משרדי} המכירות של פואבלו אספניול שזר 18, חוף הים, ראשל"צ יחום ליו פעידים

יעל פו־מלמד

ישורים בערים

נפואבלו

אספניול!

שוולנון

לא רוצרו ליורו ועבר ליורו

"להגיד 'אני פמיניסטית' זה כמו לענוך טלאי

צהוכ. צריך קורם כל להתמורד עם השם – וזה שם רע

שים", היא אומרת באותה ענייניות כה הלוחמת הפורצת החוצה כרגע שהיא מתחילה לרבר. מישהי אחרת מדברת על מתכון לעוגה, והיא רחוקה מאוד גם מרמות הפסיכולוגית "נשלטות על ידי הגכרים, הן העכדים של האמריקנית, זר האופגתית, ששומרת על ריתוק הגברים. וכשם שהארון תלוי בעבדו, כך מהוקצע. פיליס צ'סלר לבושה קצת כמו שלוך, לא תנכרים תלויים כנשים, כפוכנים מסויימים הרכה יותר סופרת קלוריות, מרברת כלהט ורגש, בעיניים נוצצות, משהעבר תלוי בארונו. אבל ממש כמו שלעבר קשת וטוחטת את האנרגיה של עצמה ושל המאזין כין אם מאוך לחשתחרר מהכבלים, מהעבדות – כך גם מצב מסכימים לדבריה או מתנגדים להם. הנשים". העולם, על פי ד"ר פילים צ'מלר, פסיכו" לוגיוו־פמיניסטית.

יש לה הופעה רכה ועגלגלה כמו מופגניה, היפוך מוחלט לסטריאוטים החיצוני של הפמיניסטית הגישה שלי, ברגע שאומרים לי שמיניסטית', חיא

BIJEJIO 34

קודם כל להסכים כאילו עם הנחות היפוד - כן, אני מש שתר. מאז, כנראח, החלימו גם המד"לים משוגעת, קומוניסטית, לסבית - כל מה שאתה רוצה המצאות את המראה שבה הם בחצים את המציאות לחשוב, אז עכשיו נוא נדבר". צ'סלר, למען הדרשיה, משת השר, שעוסק בקשר שבין חיי נשים, מחלות מוכנה שיגירו עליה כמעט כל דבר מעליב כזה, ש משלים נפשיים בארה"ב, ביסא לדברי צ'סלר שבדרך כלל אין לו שום אחיזה כמציאות. לינוסית לפביניום המוקרם - את צ'סלר

אמריקנית, יהודיה, כת 48. כבר עשרות שנים ותשעה מחקרים שנהפכן לספרים היא לותפת, ולא נמאט לה. הראשון בספריה, אותו פירסמה בראשית שנות השבעים, תורגם כשנה שעברה לעברית -מאור – ורק אחרייכן עם כל נושא שעל הפרק. לכן "נשים ושגעון" הוצאת וב"מ. "כומנו", היא צוחסי.

נמל, ספריה ומחקריה נעים במסלול מקביל שיוש שמכור שאדם מתמתן עם השנים, לא מרכר ל צילים ניסלר. ספרה התרש, שיראה אור בארה"ב ער כתרשיים, נקרא "תוסר־אנושיותה של אשה כשהספר יצא, אמרו שבישראל אין בעיה כוו, ולכן לא

חייה האישיים. את התיאוריות שפיתחה בספרים ובדקה במחקרים בדקה גם בהיסטוריה האישית שלה. אבן הכותן האתרונה היתה ונשארה – היא עצמה.

"נשים, כוח וכסף", ספרה השני, מוביל למסקנה העגומה ש"אין לנו כסף. אנחנו צריכות להיות שייכות לצבר, להיות אשתו או בתו של, או להיות זונות, כרי להנשים תופש כלכלי. גם במקצועות בהם הצלחנו – ההצלתה היא מוגבלת. אשה היא תמיר הראשונה להיות מפוטרת. כשאשה אחת ממשלת בעבורה ~ אוטומטית כל הנשים אשמות, פישלו יחד איתה, וכן הלאה. בסים הכוח של האשה מאור שביר.

"בישראל, למשל, יש פתות ופחות נשים בכנסת, והן פתות ופתות מעורבות בפרוייקטים פמיניסטיים כי

העויינות כלפי מעורבות כזו היא איומה. "נשים ככבלים" זו אינה שאלה של ניאוגרפיה. מהן, זה מה שהן אמורות לעשות ולהרגיש.

זה בכל מקום. כבלים של גוף ונפש. ויש לזה מחיר פסיכולוגי וכלכלי. אין לנו אמירות כלכלית. נשים להתנסות, כדי לעכל את התוויה הרגשית נפשית. אכל ובנות של אנשים עשר

רים מוצאות עצמן מנו־ רות ובודדות כשקן מור רות במוסכמות, כשהן מהליטות למשל להיות פוליטיקאיות לוחמות או למלא תפקיד מרכזי בעסקים. רק מעטות, כמו אינדירה ננדי, יוצי

אות דופן". בריכעינה אונסיס?

היא לא היתה איל עסקים כאביה, לא ביהלה ישירות את הדברים כמוהו". פילים מצטחקת, נזכרת. "פעם רציתי לבקש ממנה כסף להקמת מדינה פמיניסטית, אכל זה נשאר רק בגדר מחשבה. ככלל, נשים עם כסף רב אינן ששות לתרום למטרות נשיות. הסיכון גדול, והכבוד, מראש, מפוקפק".

בכל זאת חשתנו מגמות בשנים האחרונות. מעמר האשה כיום בעולם המערבי שונה ממח שהיה למני 20 שנדו. הציפיות מנשים גדלו, ולכן הסטירה שהן

מקבלות – חמורה יותר. והסטירה היא כל הפונדמנטליום וצחין צילו האווך של ועמייני. נשים גם הן אשמות בתהליכים האלה, הן משתפות פעולה בעצם ברמשך קיומה של הכניעות הנשית כלסי הגבר. תוסר הבשחון שלנו מוביל לכך. כשאשה אחת קמה להיאכק – נשים אזרות סכיכה הן הראשונות שיוצאות נגרה, בגלל הפתר האישי מההשלכות".

אחרי חנשים וחשבעון, בחנת גברים. את מפירה שאת בשבת מבירה ומבינה את נמש הגבר? יכן, בתחלט. התחלתי ממין מדימציה כמעט

דתית כנושא נכרים - מהנושאים הקשורים בנכרים בתנ"ך, כמו סיפור העקירה זכר. מנקורת המוצא של הנשים כעם נשלט, כמי שנתונות בקולוניוציה, רציתי לראות מהי דמותו האמיתיה: של השליט, ה'עריץ ווישע'. ואת כל הרברים בתנתי גם דוך הנברים בחיים שלי - ומצאתי שכל המחשבות שלי עומרות במבחן

-גברים כל כך מתביישים בכך שאבוחיהם לא ישו להם תשומת לב, זמן, חום וכו' בילרות, ער שונם מרחיקים ושוכחים את העוכדות האלה ומאשימים את האמהות. בכדי להיות גבר אמיתי, הגבר צריך להערווק מאמו. אווריכן הוא יכול לרכוש אשה שכה הוא יכול לשלוט, שתמיד הוא יהיה חוק ממנה, מעליה. הגבר רוצה את אמא, את האמההת, כלואה בכטחון

כתוך האשה הבשלמת על ידו. יברקתי קשרים בין גברים, גם במסגרות שנחשבות קרובות, כמו בצכא או במועדוני גברים, ומצאתי שבין נברים לא קייפת אינטימיות כמי שאשה תופסת אותה, ולכן גבר תלוי מאור באשה למימוש

האינטימיות הווי. כשהיתה בת 37 נכנסה מילים צ'מלר להריון.

במסע מספר לספר חושפת פילים צ'סלר גם את בעלה או, אבי הילר, היה בחור ישראלי, צעיר ממנה בשש שנים, אותו פגשה שנים אחרות קורם כעת ביקור בישראל, באילת – "אני התגלמות היהורי הנורד", היא מגדירה. חצוייה בין שם לכאן, לא יכולה לחיות ולקיים את עצמה בארץ, לא יכולה בלי סשר מתמשך עם המקום. "הוא יכול היה להיות הגורם לכך שאחיה בארץ", היא מחייכת, "אכל הוא דווקא רצה לגור

בארה בי. הוא הלך איתה, גבר פמיניסט, כהגדרתה. ואו, בגיל 37, הריון. "לא רציתי להיכנס להריון קודם, אכל עם הזמן הכנתי שוה תהליך שיקרה לי בשלב כלשהו". בשים, היא אומרת, לעיתים קרוכות מדי נכנסות להריון ומכיאות לעולם ילדים מכלי שזו תהיה בחירתן – התוששית, רצונן האמיתי, אלא עושות זאת בכפייה גם אם לא ישירה – כי ככה חינכו אותן, לכך מצפים

"בומן ההריון היפשתי ספרים כחברים רוחניים

מצאתי רק מדריכים לטיפול מעשי זהחלפת היתולים. החלטתי לכ־ "ככדי להיות גבר אמיתי, הגבר צריך מוכ בעצמי על הוויותי להתרחק מאמו. אחרי־כן ירכוש אשה ומחשבותי בצורת יומן שמופנה אל ילדי. שכה יוכל לשלוט, שתמיד יהיה חזק המו"לים כתחילה לא היו מעוניינים בספר, טענו ממנה, מעליה. הגבר רוצה את אמא שהדכר ככר נעשה. כלואה באשה הנשלטת על־ידו". שאלתי, מי עשה את זה,

שייקספירז איש לא עשה "גם היא לא מצאה את הררך לצאת מהמילכור. את זה קודם כי התריון והלידה הוכנסו חמיד למטגרת של התנסות נשית שמצטמצמת למשהו חייתי, בשום אופן לא התנסות רוחנית או אמנותית. זו היתה בעיני המעטת הערך הגדולה ביותר – ושוב, גם הנשים שלא הפרו את השתיקה יש להן חלק בכך".

הספר מתפרש על פני תקופת ההריון, הלידה, ומסתיים במלאת לרך הנולר שנה. על הכריכה מופיע תצלום של פיליס, מחבקת בזרועותיה את אריאל הקטן, היום כן 11. "זו היתה מכחינתי מתנה שלי, עכורת יד, לאריאל, כי עכורתי היא ספרים, אותם אני יוצרת במרירי. בשכילי, הרעיון להכיא ילד כא כהכרה הדרגמית, כי אני ככר הייתי מכוגר, עם אישיות מעוצכת ומודעת. לגכי, הילד היה חרירה חמורה מאוד לפרטיות, ומצר שני - זו גם ההתנסות היחידה שהורידה אותה קצת לקרקע, שאיונה דברים בחיי וששבה ומוכירה לי שכמירוץ הארוך למהפכה, לחירות, לשינוי, צריך להשאיר מקום גם לרכרים

והילר, איך דוא חי עם אמא שהיא כל כך שונה באוסייה ובריעותיה מהמקובל - וגם משמיעה ופותכת את הדברים?

גע שהכי קרוב לאמא יהוריה בשיחה: "קשה לו עם אמא שלו, למרות שהוא משתף פעולה. הוא ילך מוכשר מאוד, כותב נהדר, מנגן בפסנתר, ילר חמוד, חכם, עקשן וקצת פרא אדם. כשהיה בכתה ד', החמנתי לכתה להרצות בפני התלמידים ולקרוא מספרי. בתרתי לקרוא את הסיום ליומן ההריון־לירה, 'עם ילד', שיש בו מעין רברי סיכום המופנים לאריאל. קראתי לילדים את הציטטה 'בגללך חזרתי לקרקע, לא בתולה, אם נשואה לילד' – והילר שלי החליף צבעים והסמיק ורתח מועם, 'אמא, איך יכולת להגיד את זה לפני הילדים, אנחנו לא נשואים. ולקה לו זמן להבין את ההסבר שלי, שהתכוונתי לנישואים רוחניים, לצד החיוני העמוק של קשר מסוג כזה. באמצעות אריאל למרחי שיחסי הורה־ילך הם רעיון עם גכול, שגם אני מגיעה לאמירות כמו 'תעשה את זה, כי ככה אני אומרת ואני אמא שלך וקובעת".

תנישואים שלך לאביו של אריאל לא החזיכו

לא. למרות שהוא הית פמיניסט, פחות (המשך בעמוד הכא)

35 Kiaealo

אמביציוזי ממני, יותר אמהי כגישה, היה לו קשה לחיות עם אשה שקורם כל נשואה לעבורתה. הוא היה וה שעזב, וכשהוא עזב, הרגשתי מה שאחרות אולי מקבלות כמוכן מאליו – שיש הברלים בין נשים וגברים. עד לאותה נקודה בחיי האמנתי לחלוטין ברעיון של ניימרליות המין. פתאום הייתי האשה שעזכו אותה, שנשארה עם ילד, עם אחריות ועול והמון כאכ. והכנתי אז רבר כסיטי, שחוכה להכין אותו כדי לשנות ולשפר את החברה בה אנו חיים: שגבר ואשה אינם זהים – אכל צריך להיות שוויון ביניהם.

"הגירושין שלי היו בשכילי התנסות קשה כמיוחר, כי הזהות המרכזית שלי בעיני עצמי לא היתה כאשת־איש ואם. לכן לא הייתי מוכנה לועווע ולכאב שחשתי. הכנתי פתאום שאמנם רציתי תמיר שיניתר לי לנפשי, אבל רציתי שמישהו יניה לי. כיוון שעכודתי דורשת אינסנסיכיות ובירור, נחוצה לי המשפחה. הגבר הזח גם סימל בשבילי את ישראל – דרכו היתה ישראל אצלי באמריקה – ובעויבה שלו עובה אותי ישראל, וזה הית חלום שנשכר. כעויבה שלו גם הסתיימה התקוות לבנות משפחה גרולה לאריאל, וגם זה היה מקור

"גירושין תמיד מזיקים יותר לנשים, גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה חברתית – הן לא מוזמנות כל כך לאירועים ומיפגשים ונשים אחרות לא בהכרת עוזרות לחכרותיהן. הן רואות כגרושות מתחרות על ה'פרס' -

"ר פילים צ'סלר מסתכלת היום על גירושיו בעיקר מצר הילרים, אחר מתחומי ההתמחות שלה הוא אחזקת ילרים אצל מתגרשים, לפי חוקי ארה"ב. המעורכות שלה כנושא התחילה במטופלת שבאה אליה לייעוץ פסיכולוגי בעקבות משבר – תוצאת המלחמה שלה עם בעלהיגרושה על אחזקת ילרים. מאז הספיקה להקריש לנושא הזה שמונה שנות מחקר, וכמוכן גם ספר - "אמהות במשפט" - שמונה שנים שהגיעו לשיא המעורבות בפרשה המפורסמת של "בייבי אם", התינושת שנולדה ברחמה של אם מונדקאית, שאחרי הלידה התחרטה על מסירת התינוקת להורים המאמצים ותבעה את

"הסיכה העיקרית לכך שאשת כארה"כ מאכרת את זכותה להחזיק בילדה, בניגוד לרצונה, היא עצם היותה אשה. אם יש לה קריירה, אומרים שהיא מפלצת קרייריססית, ובין כה וכה לא נמצאת פיזית עם הילדים. אם אין לה מקצוע וכסף, כי כל השנים היתה עקרת בית – הטענה היא שאינה מסוגלת להחזיק את הילדים מבחינת כלכלית, וכך הלאה. כמעט כל דבר ניתו לסובב נגר האשה.

"והגברים שלוחמים על זכותם להחזים את הילרים עושים זאת פעמים רבות לא כל כך בגלל הרגישה שהמעמסה הכלכלית גדולה מרי ובהכירה את טובת הילד, כמו בגלל רצון להעניש את האשה שעזבה אותם, שהתפתחה, או בכדי לפצות את עצמם על מקלט, מין מקלט חברתי בקיבוץ, "כי לא יכולתי חברת המבוגר שעוב. הגברים האלה אינם דאסטין חופמנים. מתוך כלל הגברים שלוחמים על אחזקת ילדים בארה"ב, 37% חטפו את הילרים, 57% עשו לילדים שטיפת מוח נגד האם, כ־60% נחפכן נלאון הסכימו לקבל אותי, וכאתי שמחה ומלאה לבדי ערקתי מתשביל / עליו פסענו שנינו. / בגדהי לאבות־מכים. גבר, גם אם הוא שוגה ועושה רברים באיראלים על הקיכוץ. הייתי אמורה לקבל תפקיד בך, חירותי תעובה / אל הבלא פשעתי בצער / אל איומים לילדיו, טולחים לו ומוכנים לתת לו את חדש כמסגרת מחקר נשים כאוניברסיטת בארשבע הכלא תחם אשו שמו אתבה / נאקפתי כמו נער. / הילדים. חיו אפילו מקרים שגבר קיבל אפוטרופטות ולשם כך נסעתי הרבה מחוץ לקיבוץ.

"נגר האשה יש מראש אפליה, גם אם היא עשירה, בעלת מקצוע, השכלה ומעמר. בוושינגטון רי.סי, ישנה רופאה אחת שמנהלת מאבק

גם לעילים עצמה ההתמודדות לא היתה סלה.

"ישנם גכרים יהודים מארה"ב ואירופה שבאים

הגררת אחרת לממגרת המשפחת? "גם זה דורש הבנה אחרת. היחידה הבסיסית היא אם־ילר, אליה צריך להצטרף גכר כשותף, לא כבעל הרכוש. המשפחה הגרעינית היום מגכילה את הילד,

בבעלה לשעבר על אחוקת הילד, והמאבק כבר עלה לה 2.5 מיליון דולר ו־18 חורשי מאטר, בעוד הילד

לאם להתראות עם הילר כאן רק תמורת תשלום כסף רב. האם אינה יכולה לקחת איתה את הילד מתוץ לגבולות המרינה, ואז הכרירה בירה: לחיות עם המטורף – ואם היא אינה מוכנה לעשות זאת אומרים שהיא לא אוהבת את הילד מספיק, או – לחטוף את הילרים בניגוד לחוק, דבר שאף אחת לא עשתה. הפתרון, כאן ובארה"ב וכחברה המערבית בכלל, איגו כרוך בשינוי מסיכולוגי אישי, אלא שינוי גישת המימסר הבסיסי".

"בחברה שלנו יש אירוטיוציה של הפער בין המינים, וכל עוד לא יהיה שוויון כין המינים, לא תהיה אהכה במובן המקובל של המלה. כי אין אהבה כלי חירות".

אינה טונקציונלית. יש כה הרבה אגרסיביות פאסיבית. דיכוי ייני, כגיעות של האשה מול שתלטנות של הגבר והשפעה עצומה של סטריאוטיפים מיניים.

"האשה לומרת מגיל צעיר להיות ממושמעת. לא מעודרים אותה לקחת סיכונים, להתקדם, לבטא את עצמה, ובמקום שהכניעות תהיה הרבר הרע - היא התכונה שזוכה בסרסים. ובהמשך לכך איננו מתייחסות לעכורה בהתאם. לעצמנו בהתאם. אנחנו מסנות בתוכנו המון מקום לבני אדם אחרים וכשאין אחרים – אנחנו מרגישות ריקות. ועל כך קשה להתגבר באופן אישי, כל אשה לברה. לשם כך נחוצה התנועה

אולי לא עם המודעות האישית. אבל עם העולם הסובב אותה. אחרי שאריאל נולד והיא התגרשה מאבין, הקיבוץ ואת ישראל, ביקשה – כשיא הרצינות – כתוב כשיר של ודג'דאקים (תרגום: יודם סהר'לב). להתמורד עם הבעיות הכלכליות, וחשבתי שזו גם ולצעוד בדרבי גודלי עד תבוא גם עלי תשלבת / הודמנות סוףיסוף לנסות לחיות בישראל. העבירו את ילדקום חלומות לקרני הלבנה, וללכה, ללכה./ את הבקשה מקיבוץ לקיבוץ שרהו אותה עד שבקיבוץ

שהייתי אשה"... 1982 שוב היתה שנת משבר לפילים. "היתה לי תאונה קשה. נסעתי במכונית, ישבתי ליד הנהג מותבא אצל הוריה, וכל זה כי היא מסרכת להעבירו לאב, בגלל גילוי עריות. מלפנים, מאחור ישבו ילדים, כיניהם כני, וקראתי את לארץ כדי לזכות בחזקה על ילריתם, והם מוכנים לחת

כתב היד של הספר עליו עברתי או, הפרק על כישוף. בזמן הנסיעה על גשר נכנסה המכוגית במעקה, צנחה מהגשר מגובה כ־15 מטר לנהר ואני הייתי לכורה בתוכה כשעה. למולי, המים היו רדודים וכך רק נפצעתי קשה ולא נהרגתי. כשאתה מרגיש את החיים מול המוות", היא מחייכת, "החיים נעשים יקרים יותר - ואני נעשיתי טיצונית יותר.

מהר מאור ניליתי שהמציאות שונה מהחלומות והאיראלים. ערכים שראיתי אותם עוברים כסיבוץ.

'קיבוץ גזר, שהיה אז צעיר וחדור להם כמו ביומנים שקראתי של אנשי השומר הצעיר, הזמין אותי להצטרף אליו, אבל אני הייתי מבוגרת מכולם, והבנתי שגם אם הרעיון של ויכוחים אידאולוגיים אל תוך הלילה קוסם לי, אגי כבר צריכה ללכת לישון". הפרק הקיבוצי־ישראלי תם אחרי כתודש, לאחר שפילים. ששבה לארה"ב לקירום עניינה, הרגיוה את מי שהיו אמורים להיות מעסיקיה במחקר האוניברסיטאי בכר

שפנתה מיוזמתה לעשירי ניו־יורק לגיוס תרומות, וגם

ביקשה אחרייכן כרטיסי טיסה לעצמה, לבנה

ולמטפלת. "אם הייתי גבר, מטופל לבדו בילד, איש

לא היה מטיל ספק בנחיצותה של מטפלת, אבל כיוון

התברר לי לתרהמתי שהם לא בדיוק חברי קיבוץ. החברים לא הסכימו שאריאל ילון בבית הילרים כל עוד אני לא חברה מלאה – וכשלילה אחר, בגלל פנישות שהתארכו, נשארתי בירושלים, קיבלתי הרבה מבטים מוזרים למחרת. וראיתי את הנשים חוזרות לתפקידים מסורתיים במטבח, כמקום להתקדם הלאה

תיסכולים שלי היום נובעים מכך שאני זקוקה לכסף על מנת לעשות עבודה שחשובה לעולם. אם אין לי כסף ואני צריכה לדאוג איך לגמור את החודש, אני לא יכולה להתרכז בעבודה. לרוגמה, עבודה על ספר, שכוללת מחקר מקיף, נמשכת כשבע שנים. אני קיבלתי לצורך זה מימון של 55 אלף דולר. זה נשמע דרכה, אבל אם מורשים את הסכום על פני שבע שנים ומצרטים את עלות המתקר – ניירת, שירותי בקידות, מחשב וכו" – שהיא בסביבות רבע מיליון רולר, ברורה הסיבה לתיטכול.

הסחילה גם היא מתסכלת אותי. קשה לחיות עם הסביבה, קשה כלעריה; קשה לחיות ביתר, אבל אגחנו יצורים חברתיים. לא קשה לי להיאבק, למרות שלפעמים אני מתעייפת, כי אני מאמינה כמה שאני נלחמת עליו. אני אמיצה ואינני פוחדת, גם לא מאיומים פיזיים – וכאלה לא חסרים מצד גברים שלא אוהבים את הפעילות שלי לעידור נשים לעמוד על

ומה הביא אותה אלינו. לשמש סגרירית של ראשית וצמברז קונגרט עולמי על מעמר האשה. הרכה הרצאות, סדנאות ומימוש חלום ישן – כיבוש הבותל. "כבר לפני 13 שנים חלמתי לעשות את זה, אבל חיה מוקרם מדי, עוד לא היו מספיק שותפות". הפעם היו – מאה נשים, ממשתתפות הכנס, עם ספר תורה, הלכו להתסלל ליד תכותל. "הגברים שם השתוללו, קיללו, השתגעו. זו היתה חוויה יוצאת מהכלל", היא THEFT

ולא דיברנו עוד על אחבה. "איך יכולה להתקיים אתנה בין מי שאינם שווים בחברה שלנו יש אירוטיוציה של הפער בין המינים וכל עוד לא יהיה שוויון כין המינים, לא תהיה אהבה במובן

המקובל של המלה כי אין אהבה כלי חידות". "את חירותי, שמרתי לי אותך / כמו כוכב בסער", "את תירותי, עזרת לי לעבור בכל כאב וצער חירותי, בלילה קד אחד / תפרתי את בריתנו / כך וסותרה יפה, בחנועה רתבה / נעלה את חשער".

על הצ'ולנט ועל הקרעפלאך, על הצימעס והדג

א החורף וענני הצ'ולנט מחמים מעל מסערותינו המי , ממחות בענף זה. ניחוחות החמין היהודי המזרח־אירופי ששים אפילו על פני חלפו העליון של מצחות היפה של ראשון־לציון. הם מוננים לשם מחלונותיה של המטערה היתרות" הקוראת לעצמה "צלי אצלי" וחוב ווטשילד 16, הכניסה מרחוב

המטריוטים של ראשווילציון שעום כי כמסערה זו מגישים בשבתות שו חצולנט הכי טוב במרחב אמלאביב דרומה. ולא דק צ'ולגס. סותו להט הם נשבעים על המרק עם נקרענלאך ועל הוודייניקעט ועל מושט ועל הרג הממולא ועל הצימעס באוך רקידק ועל הרגל הקרושה.

ללכל אלח הרשו לי להוסיף משהו (שנת תובבי תחצילים: מה שקרוי סותה מסעדה חצילים במיץ הוא מעדן פנה יותרו מענים לו תרוטב הקצת מתקדיחני כו שרויות פרוסות מצל. חטב זה מושג על ידי טיגון שום משו עם עגבניות, תמרחיצדי, סובר, שת מלפל ופטרדויליה טרייה. לפני זאתם מתנפלים על הרגל הערושה ששינהו ומסתערים על הדג הממולא,

ע צו הוציל הוה, כדפרפות הפרסומת הניתנות לאלי עם צאתו מהמסעדה כתוב, בין מתה לא הייבים לדבר אידיש כדי לאנות מארוחה מזרח־אירו**מאית** שיתית. אם קרעפלאך בגריכנס המלץ, או לוקשערמיט־יוך עושים לם קפוני מוב, כואו לתבות מארותת ערים א ערב... אם יש לכם לך אמא שונים לחכין אוכל מזרח־אירותי

ביווי - תביא גם אותה. שתטעמו". נ, צו קה את אמאלה ביד, שתראה ים וגם את הכאר הראשונה. מורים היכנס איתה ל"צלי אצלי" כדי אתוה את רעתה המקצועית על ומסקים היהודית המצוייה בתצר שומה עם אורחה הברון רוסשילר.

קבבונים עם כרוב חמוץ

אלנס עם קישקע מגישים בשכתות זה הייניהי וביים ביי בשבתות גם ביביבר ורחוב בן הייבן שם כאמצע השבוע וכלל. בין המנות הראשונות תמצאו גם סגול. ככרי העוף טריים ואיכותם ואכלנו מאכלות אחרים. זוכרים את דנ מפולא וכבר קצוץ. של מיז של מורגשת הן כמירקם והן כטעם. צלע־בירה"ז נגמר. אין צלע ואין כירה. האמא, כמוכן. את הרג הממולא ונוסח כמנות אתרונות הגישו לנו פרוסות במקומה פתחו שם פאבימסערה יהדות פולניה) מגישים עם פינכת קיווי ברוסב הפרי, עם תוספת ליקרים;

שקוראים לו "ביבו". למסערה. או אם תראו שמביאים לשם

נתחיל במרקים. זום מתחלפים מרי הללו מגישים ערימת כרוב כבוש (לא יום ביומו. אם אתם רוצים את המרק קופסתי), שנחלץ מכבישתו בטרם

שמבשלת האמא, בואו ביום שמגישים נסתיים ותהליך ומכאן שעמו המיוחר. על הצלחת השטוחה והגרולה, שם מרק ערשים (עם שומן אווו), או מרק הנושאת את כבדי העוף, מונחת גם אפונה. שניים אלה הם מרקי הלהיט של המקום, הספציאליטה של האמא. דיטה סדירה אססטית של ירקות חתוכים, מכשלת את מרקי השעועית ועם בשרא, שיצקו עליהם שמן וכוקו עליהם מעם הגולאש והבצל. זהם אינם גרועים כלל סומאק, המעניק להם חן המצמץ וגוון

שתי המנות ה"מיוחרות" שמכינה שסופר קלוריות שיתרחק מהעוגה ויקנה שתי אחיות. אתת מהן, קרואים לה ריטה, דיטה, ללא החערבות אמא, הן קבב עם בתה עם נענע. גם מבשלת. ומה שהיא לא מכשלת, כרוב המוץ וכברי עוף טרייים עשויים מבשלת האמא שלה, בבית, ומשגרת ביין, ברנרי, פסריות וכצל. הקבכים של דישה הם קציצות קשנות מעוגלות, סירים ומגשים מכוסים, תבינו מאיפה זה מטוגנות במחכת שחור ככר, התורם חריכה מעטפתו החיבוניה. בתספוגת " מעסיסית אתה חש כמה תבלינים, כמו כמון וחוואייג'. עם הקבכונים העסיסיים

37 Bipeoin

התורף הישראלי הוא לא חורף של מעילים במוכן השגרתי של המילה, הוא יותר
חורף של כיסויים. מקטזרן ארוך, שכמיה, מעיל גשם, מעיל עוד, מעיל טייסים. הכל
הולך. מקסימום, לובשים עוד אפודה בימים קרים. בחורף זה הכיסויים האלה הם לא
רק פתרון מעשי שחזסך קנית מעיל, זה גם מואם את מה שקורה באופנה.
אפילו מעצבי האופנה בפאריס ומילאנו, שם הקור עושה מעיל צמר חם לכגד
חובה, הריצו מעט מעילים והרכה אופציות אחרות: עטיפה גדולה, סטייל פונצ'ו,
שעוטפים בה את הגוף, כמו בשכמיה. מעילים קצרים מפרוזה סינתישית צבעונית,
מקטורנים גדולים מרופדים מסאטן צבעוני מבריק, מעילי עור, אפילו השתוללו
במעיל קצר שהצמידו לצווארון שלו עשרות דוכוניצעצוע קטנים. כל אלה דחקו
הצירה את מעיל החורה המלאסי ומאפשרים בחירה וופשית בכל כיסוי רצוי.

הצירה את מעיל החורף הקלאסי ומאפשרים כחירה חפשית בכל כיסוי רצוי. האנשים שמוכרים אופנה אצלנו לא מתלהבים להשקיע במעילים, לכן המבחר קטן והמחירים גבוהים: 1300-250 ש"ח. מקומות שאפשר למצוא בהם מעילי צמר: "פולגת", "משכית", ה"משביר לצרכן", ובבוטיקים, בהם יש פה ושם מעיל צמר של יצרנים מקומיים ואם מוכנים לשלם את המחיר – גם ייכוא. כיסויים אחרים אפשר לקנות בכל מקום: מעילי עור, מקטרוני טייסים מסאטן

מבהיק צבעוני עם צווארון מפרווה סינתמטית. מעילים בסגנון מעיל גשם גברי, הרבה מעילים שחורים. אין מעילים מפרוות שעשועים, אולי מפני שאנשים עוד זוכרים את החיקויים העלוכים של פרוות אמיתיות ואף אחד עוד לא העתיק את הלהיט העכשווי בפאריס, שכמיה שדומה לפונצ'ו דרום אמריקני, מצמר דך, כלי בטנה, שאפילו תופרת בית יכולה לתפור אותו. בגד שלא רק מחמם, גם עושה הופעה

सावद्यांक ३८

מאת יהודית חנוך

39 **ชเ**จยข่อ

מימין לשמאלו קל להעתיק, שכמית כמו מונצ'ו דרום אמריקני,

להיט מאריטאי. ("טד לפירופ"). כמן מעיל גשם גברי ("פולגח";

צילום: גדי רגון). קלאסי, עם צווארון לא סימטרי. ("רויאלה גרשון", צילום:

סולידי, מעיל מסריג שחור.

סולדי, מעיל מסריג שוזה. (צולום עליון. עיצוב חנית קוויניק, "אנימה", צילום: מירי דוידוביץ"). צעיר – מעיל טייסים מרוכסן בצבעים עליזים ("קררת"; צילום: נדי דגין).

נה שחר).

המכירה במפעל אנו סופרים את המלאי... אתם סופרים את הרווח!!! ברהיטי רון ניר צבי

בניר צבי א', ב', ד', ה' 9.00 - 19.00יום ג' עד 20.00 9.00-13.30 'I DI'

פתוח במוצ"ש 22.00 TV חניה בשפע

כסאות מתקפלים החל מ- פני 19. ש"ח

כסאות תלמיד מסתובבים החל מ- 99.99 ש"ח

כסאות לפינות אוכל החל מ- 49.99 ש"ה

כורסאות טלוויזיה החל מ-399 ש"ח

מיטות נוער החל מ-269 ש"ה

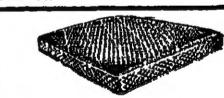

מערכת ישיבה 1+2+1 בבד החל מ-999 ש"ח

מערכת ישיבה 1+2+1 בעור החל מ-2,999 ש"ח

מזרנים 140×190 החל מד 299 ש"ח

מכחר חדרי ילדים ונוער, פינות אוכל

המלאי מוגבל

המחירים כוללים מע"מ

פטור ממע"מ לעולים חדשים

המכירה ליחידים, חמיות, בתי קפה ומוסדות.

רהיטים מתצוגה 20%-20% הנחה

אנו מכבדים ויזה עדיף אלי לקניות בתשלומים אנו מכבדים ויזה יותר טוב מכסף

08"229546, 240540 (מול צריפין) 240546, 240546 בע"מ, מושב ניר צבי (מול צריפין)

משהו:

ביטוח נגד

אצלך, את אצכעות יריךז"

האמת היא, לפעמים, השקר המוצלח ביותר.

יום אחד כא עיתונאי רגיש ירוע, מאלופי

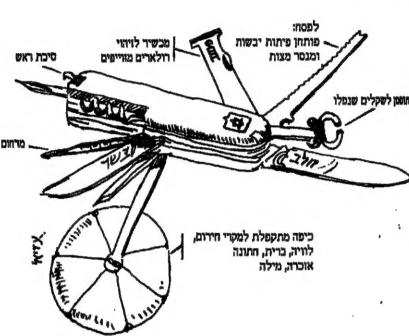
"בבקשה", אמרו לו כלויר'ס, "כבר ביטחנו כל דבר, החל מן הרגליים של מרלן דיטריך וכלה כשיניים של פרננדל. מה אתה רוצה שנכטח

הלוחמים בער זכויות אדם ואדמת, וכיקש: כטחו

אותי במיליון דולר, כמו שביטחו את דודו פישר.

אולר ההישרדות היהודי

מש כל מי שרגש לאומי עז מפעם בו, אין עברכם יכול לעמוד מול חנות של אלוים שווייצריים כלי לזעוק מנהמת ליכו: מרוע אין אולר יהודי? וכמי שמורגל לצלובות עד שאחרים יעשו בשבילו את העבודה, לקחתי עט ובכמה קווים זייתי אותו, את אולר ההישרדות היהודי:.

אלף אלף בבית

ישבתי, ופוור דעת, גוזר משהו ומדביק,

האותי לרדיו. היתה שעת צהריים ועברו בלי

שתושי מ"כל צבעי הרשת" ל"אלף אלף כית". נמר. אהוד מגור מגיש מה שחוא קורא מופ

לאסי. הפעם בראיין איילנד, בסדר. ואני

פלקה דוט ביקיני. בסדיר.

שמע את השיר איצי פיצי טיני וויני ילו

ואו אהוד מנור אומר שוה שיר שאיננו

סיוק יצירת מופח. ומספר על בראיין איילנד

שנות השישים בתחילת שנות השישים

החלתי לגזור עקום. מה זה העניין הזה?

אתו לאלף אלף אם לא דברים שכל גדולתם

אינם בריוק יצירת מופת, ורק בגלל זה

ששמעתי מפיו: בשביל יהודי העולם

לא לוו מופעי לחור ישראל צריכה לספק להם כל שכוע

מההא כל הפופ שעכשיו כא אחור מנור והופך

ניסחה של להיטים לבני הנעורים".

"לא" אמר האיש, "לא מדובר בחלק מגופי".

"אכן", אמרו לו בלויר'ס, "אנחנו מבטחים גם דברים ערטילאיים, כגון הסַקס־אפיל של מרונה או הטלַקינזים של אורי גלר. מה בשבילךז"

"אני מבקש שתכטחו את השנאה שלי. אני רוצה ביטוח נגד היחלשות המשטמה. לפעמים אני מתעורר כלילה רוער לגמרי למרות שוה אמצע היום, וחושב לעצמי מה יהיה אם אפסיק לשנוא. זה לא פשוט, אתם יודעים, להמשיך באותה רמה וכאותו להט כל השנים. עם הגיל נרמה לי שאני נחלש. אנשים שאני משיח בפניהם את דאגתי אומרים: עזוכ שטויות. אתה טוב כמו תמיד. אבל אני חושש שאני כבר לא רע כמו שהם אומרים. אנשים לא יודעים מה הולך אצלי בפנים, אבל אני יורע. אני כבר לא מה שהייתי פעם. לפעמים עובר יום שלם כלי שאשנא אף אחד – אני מתכווו מכל הלכ – וכשאני שונא לצורך כתיבתי הרגישה, אני הרבה פעמים מזייף. פשוט מזייף. אלוהים, אם הקוראים שלי היו מגלים את זה, או יותר גרוע, הקולגות שלי... זברי ישחטו אותי. אנא אני באז"

"בסדר, נכטח אותך. לירה שטרלינג לשנה".

"כל כך מעטז"

"אנחנו גובים את הפרמיה לפי רמת הסיכון. הנך מכוטח ארוני, תרגע, ושנאה פוריה".

עצומה

מאזינים להם, לזעם המחנכים היודעים ומנסים

להטכיר לנו מה זו יצירת מופת לעומת הזכל

שאנחנו שומעים ברריו של המתנרב מהאולפן:

עשה לפום את מה שמעט שירים עשו לפניו,

רק כגלל שהוא איננו יצירת מופת. הפופ הוא

לא רשת ואף לא היה. וכל הפום כולו הוא

יצירות לבני הגעורים, היום אפילו לילדים

קמנים טרם בר מצוותם. ואז עוברות כמה שנים

טובות, ובאים הקשישים ולוקחים את הלא

בריוק יצירות מופת, ועושים עליהן דוקטורט.

טיני וויני. זו הסיכה שהפופ ככש את העולם,

ולא ארנולד שיינכרג.

שיר בהחלט מטומטם לגמרי, איצי פיצי

איצי פיצי טיני וויני, שיר גרוע כהלכה,

לצאת מכל חלקי ארץ־ישראל ולהפסיק להתנהג כאילו שיש לנו איזה קשר רגשי למקומות ההם:

> ב. גלעד ח. מואב

L Pell ט. שומרון ג. תכוך וחכרים

לעשרים הצנחנים

אנטכה, מבצע משה, פיצוק כור, אייכמן, לוויון אתר או תרופה נגר איירס. אחרת זה שבוע מת ויהורי העולם מאוכזבים מקרינת ישראל. לא

צה"ל, מילכוד 87

החיילים לבין הפיסוד העליון של הצבא. הין דיונים רכים כין החיילים לכין עצמם. הם דיכרו על כך שנוטשים אותם, שרורשים מהם הקרבה עצמית בתחום שהם תוהים ומכולכלים כו ולא מוכנים אליו, שכל אחד מהם עלויל לטעות ולמצוא עצמו מושעה או עצור. והם הכיטו בסקרנות וכציסיה מאוד מתוחה לראות מה אעשה. האם אתן לשניים האלה את הגיבוי".

ישראל שקל והחלים לחת. "הם טעו בשיהול דעת מבצעי, טעות מקצועית שגרמה להם להיקלע למצכ של מצוקה, וגרמו לאסון. אשה חפה מפשע גהרגה. כמפקדם, החלטתי לתת להם את מלוא הגיבוי ולהילחם על זכותם לחזור ליחידה אחרי ההשעיה – וכר אכן היה. המסר לחיילים היה כרור: אם תטעו בשיקול מבצעי, תשלמו על כך מחיר ותישאו ברין, אך מפקריכם לא ינטשו אתכם. החלטתי לחת להם גיבוי כי הכרתי אותם וידעתי ששניהם אנשים ערכיים ומוסריים שטעו טעות מקצועית, טעות שיכולה לקרות כאשר משרתים ביחידה מכצעית. היה לי אמון מלא ביכולתם והאמון הזה לא נפגע אחרי מה שקרה בא־רם.

של החיילים ושלו עצמו היתה קיום אין ספור שיחות והתברר שללכת אחורה זה לא קל יותר מללכת בתוך היחירה. שיחות כלתי־אמצעיות, לא פורמליות. חלקן נהפכו ער מהירה לדינמיקה קכוצתית. ישראל הבחין שבכמה מהמחלקות שבהן חוששים המ"מים אבל גם מפקדיהם התקשו להסתגל למצב. הרמטכ"ל לשוחח עם חייליהם, נוצרו בעיות תפסור בשטח. הוא ושר הבטחון אמנם ליוו כל צעד מצעדי האינתיפאדה, הירבת לבקר דווקא באותן מחלקות. להסניר, להקשיב, בייחור בימיה הראשונים, אבל זה לא הספיק וזה הית לנסות ולהבין כיחר.

כשלעצמו, פנה לספרות מקצועית. "לקחתי מהספרייה ספרים על ארועים רומים כעבר - החלשה בשרשרת של אותם ימי אינתיפארה ראשונים

בשטחים. בתאום עם דובר צה"ל נחפכה למעשה היחידה הזו למעין "יחידה פתוחה" לתקשורת. העיתונאים קיבלו שם כל מה שרצו. היוזמה היתה של ישראל.

האם תחמונות החמיאו לצה"ל: "לא, מכיוון שבהתמודדות כזו החזק הוא חמיד הפחות צורק. חיילי צה"ל נפגעו מתדמית לא נכונה של צבא דורס שיורה ופוגע בחמים מפשע. זה היה עוד מחיר של

חסר את תחושת השטח.

באלג'יריה, למשל. קראתי הרכה על החמודדות של היתה זו של החיילים. 'הם התכקשו להחמודד במשד

בראי התקשורת, החזק הוא הכחות צודק

שים צותי טלוויזיה זרים ועור כמה עשרות של מה שהראתה התקשורת מהמלחמה הזאת הוא של עוונאים מהארץ ומתו"ל ביקרו ביחידה של אמר: "הם שיקפו את המציאות עם מידה מסוימת של עיוות. העיוות נוצר מכך שעצם הימצאות סא"ל ישראל בעשרת השבועות בהם שחה המצלמות בשטח משנה את התמונה. אבל המצלמות צילמו דברים מיימים. הו צילמו מציאות. חעתונאים לא שילמו ולא ביימו, אלא צילמו את

צכא מול אזרחים. הרבר הכי חשוכ שהבנתי מהספרים פרימיטיווית. צה"ל, במלחמת הזאת, נדרש ללכת צעד

מילכוד 87'ז, אני שואל את ישראל. "אולי, מילכוד", הוא עונה.

עמנואל רוזן

18 שעות ביממה ולפעמים יותר מול ארזעים קשים,

מול נשים וילרים, קללות וגירופים, לעיתים גם מול

סכנת חיים - וכל זאת תוך פגיעה באגו שלהם,

בגאוות היחידה, ברגל שלהם ומבלי שיהיו מוכנים

"הביטוי לחוסר המוכנות היו החריגות בשטח. היו

הדרך שנקט ישראל כנסיון לפתור את המכוכה אחר אחורה מהמקום שכו הוא עומר, נדרש לרגרסיה. חיילים שחיפשו את ההתגרות, את הקטטה. היו כאלה שהתפרצו כלפי תברים שלהם, מפקרים, הסיחו בהם קדימה. אם ככר, זה קשה יותר". החיילים אולי לא ידעו ואולי עריין אינם יודעים, את הכעס שהצטבר. כמעט כולם יצאו בסופו של דבר לשטח, לא היו סרבנים, אבל חלקם יצאו ברפיון ידיים,

רצונם של המתפרעים". "מעבר לעובדה שאני מכיר בחיוניות ובחשיבות התקשורת בחברה מודרנית", הוא אומר, "ראיתי צבמלוומה חזו – לתקשורת יש תפקיד משמעותי מאוד. כאשר צבא חזק מתמודד מול אוכלוסייוז עם רובים מול אבנים, דווקא הצד החזק צריך לחיות בעל האינטרס העליון לפתיחות כלפי תתקשורת".

> האלה זה שלעימותים מהסוג הזה יש עתיד, הם לא מתנהלים כל הזמן ב'ניוטרל'. יש כהם התפתחות. ורכר נוסף שהכנתי: אנחנו נמצאים בעיצומה של מלחמה

בחשש. כן, היתה אז בהחלט תחושה לא טובה של

למרות זאת, ישראל סכור שאחרי הכל החוליה

גיוס כהלכה

לאומית והקצנה דתית הולכות יחד. ומכאן חשש נוסף של החילוניים מכניסה של חרדים למערכת הצבאית. לרעתי זוהי תדמית שגויה, חולדה של תקשורת עויינת לציבור החרדי ככלל. כמציאות, יש אכן פרטים כאלה, אכל ההכללה אינה נכונה. אם הציבור החילוגי יכיר בערכיות ובחשיבות של החברה התרדית ויראה בה שליח לשמירת המורשת היהורית, או גם החרדים יחושו כשליחים ויהיו חלק מהציבוריות הישראלית.

"כקשר לעצם שאלת גיוס בני הישיבות: יש אנשים המוגדרים כהלכה, כדוגמת שכט לוי, הממיתים עצמם כאוהלה של תורה, מסתפקים נמועט, אינם עוסקים כלל בענייני העולם הזה ותורתם אומנותם. אלה הם כני־עליה שאינם צריכים לשרת והם מועטים.

"אשר לכלל, תכונתו הכסיסית של העם היהורי, לפחות ב־2000 השנים האחרונות, אינה קשורה במלחמה וכצבאיות. אכל למרנו, שמהתכונה הכסיסית של 'יעקב אישיתם יושביאוהלים', התפתחה דמות של יעקכ הלוכש לעיתים כגדי עשיו, בגדי המלחמה, מתוך הכרה כצרכים. אין זה אומר שיעקב נהיה עשיו, אלא רק שהוא לוכש לפרק זמן מסוים את המרים ואת כלי המלחמה שאינם מטבעו. הכלל הזה יפה לכל. כלומר, כשיש צורך לכלל, מתנהגים בצורה לאיטבעית לנו.

בקומר, הכלל צריך לשרת בצבאו לשרת. האחרים צריכים לעשות מסלול שירות נאמר נפרקי־אבות: איזו היא דרך ישרה שיבור לו שיותאבו להם, שיהיה הררגתי, בתהליך של שנים. לא האדם? כל שהיא תפארת לעושה ותפארת לו מו ליצור איום מיידי לאנשים שחלקם כבר בעלי הארם'. לא לשרת אינו תפארת מן הארם'. זהו רבב על משפחות, כי התגובה תהיה סשה צריך ליצור תנאים הבגד ההבדלה הזאת היא שאלה של אחרות. האם אנו ומסגרות שיאפשרו להם להיות כשלבים הראשונים אחים לנשק ולמאבק ולקיום הציוני או לאד. גושאי נשק בעת חירום בלכר וכהמשך ישלכו אותם משה, אתת כן משפחת ויזיניין ההסירית. יותר כצכא".

. כמה ייבנייעליהיי כאלה יש להערכתך? בושות: "שום ראש ישיכה שיישאל לא יאמר על כל תלפיריג שהם באלהי

Sineal9 42

תלמיד־חכם צריך שיהיו אלף סביבו, כרכרי הגמרא".

שהסערה הציכורית היא על ההשתמטות ולא על אלה שאכן יושכים זלומדים יומם ולילה. את זה יכול הגיבור להבין וגם אינו צריך להיות מודאג, כי לא יהיו הרכה כאלה".

מאיר: "בניגור לרוני אני חושב שהציבור אינו

רון: "כבר אמרתי שיש השתמטות רבה, מכל

למשל, אין לגביו השאלה האם דמו ארום יותר"ז

כושונ "שאל קורם איך אני מתייחם אליהם. אני מאוד אוהכ את המשפחה ואת חפירות ויו'ניץ. אני מגדיר עצמי כחסיד ויוגיץ. אבל לפי תפיסת עולמי.

משה: "האחרים יכולים לשרת ולהיות סכיכו

לפני השירות ואחריו". רון: "לא צריך לשקול במספרים. אני חוזר ואומר

מקבל את ההבדלה כין רם לדם ויהיו התסברים אשר יהיו. האם דמם של בני הישיבות אדום יותר, כביטוי הגמראז זו הכעיה המרכזית".

הסוגים. אנו מכירים את המצב שביתידה יש מי שָמסתער ויש מִי שלא. רבים גם לעולם לא יגיעו לשרה הקרב ולא ימסרו את הנפש. מבחינה מוסרית השאלה היא כאמת דם מול דם, אכל היא יכולה להישאל כלפי בני נוער רבים. זה שתקוע בקריה,

מאיר: "מי שנמצא כקריה התגיים. אנו מדברים פה על הכדלה בין דם לדם עוד לפני הגיום. יש לי משפחחה חרדית חסירית גדולה. רוכם לא שרתו, יש פה הבדלה ברורה כיו דם לדם. הם אינם בסרנה ואני משת: "כן. בני העליה המועטים אינם צריכים כן. הציבור אינו מקבל שיש כאלה שאינם שותפים.

מתייחסים אליך שמז ...

מאר: "אבל הוא יגיד שעל כל אחר שייצא ממגו אני רואה פגם באמונתם. הם רתיים, אבל עם פגם. אחת הסיכות לכך שאינם משרתים, היא החשש מקילקול בצבא. זהו פגם באמונה.

"הם, מצידם, עקכו לראות מה יקרה אתי. כשאשת הרבי ראתה אותי כארוע משפחתי עם וכן וציציות בחרץ, אמרה: הוא חוזר אלינו. בהחלט חזרתי אליהם. אני מכיר בצורך של עם ישראל להיות יונורי יותר ולהיות עם גרול, אכל זה רורש מעשים גרולים. ואחרי שהם רואים שאפשר לצאת מהצבא גם כבן־ישיבה ולעסוק כמצוות, זה מעורר אצלם את השאלה, האם אראששר שגם אצלם יהיה כך".

מדבריבה עולה, כאילו החרדים יושבים ולומרים – לפתות המעשים, בני העליה – כדי להגן על המדינה. ואולי אינם רוצים לשרת, משום שאינם מבירים במדינה?

מאיר: "זה כין זה לבין זה. חלק אינו משרת, כי השירות אינו שייך לעולמו החברתי ולמסגרת מושגיו. כאדם, כלי סשר להכדה או אי-הברה במדינה. אכל הם משוכנעים, שהלימוד מגן ותורם לבטתון".

משת: "השאלה שאני תמיד שואל: איך מפקידים החרדים את חייהם, את כטחונם, כירי החילונים, שיש בהם, לדעתם, יסודות מאור שליליים: אנו לשיטתם יש בצבא בעיה מהותית של מוסר, הרי זה אינו צבא היכול isina nana ,13 'פיקורוגפש' בסיסי שלחם, הם חייבים לחשתתף כצבא כלוחמים – לא ברבנות הצבאית – כרי שהצבא יהיה יותר מתוקן. ואם הם יתגייסו, הוא אכן יהיה יותר מתוקן וממושמע, מפני שהם רבילים להיות

רווו "נציג להם אתגר; לאכלם יחירות עילית של

אני: "אנו צריכים לדאוג לפיקות נפש שלנו". משח: "אני פבטיח שהם יהיו לוחמים טובים

"תכירי גליה, אוסגר הראובני, צייר על פי האמן המוזר הזה. אכל, השיחה שטפה את הרהוריה. מקצועו וארם צנוע על פי אופיו". אוסגד קם ממקומו, דיברו על חרירת הצילום אל תוך עולם הציור ועל קר קידה נוקשה ואחר חזר וקיפל את אבריו. מסרוב נראו פניו של אוסגד מוכרות. איישם חוזרת שוב ושוב אל סיפורו של האמן החיוור, גבר

> אל זכרונה ולא העלתה דבר. "מה דעתך? נפנה את מקומנו לצלמים הארוריםז" שאל הצייר העבדקן את ירירו חיוור הפגים.

> ראתה אותם. איישם שמעה את השם הזה. תזרה וצללה

הציורים היו מסע עמוק אל הכלא של חייו. חשפו את "אני חושב שנאלץ לחיות לצידם ולהתחלק איתם . הצינוק המחריד שכו כלואה נשמתו, רבר שיצר אפסט בכבור". קולו של הגבר החיוור היה עמוק ער שגליה רב רושם. הופתעה. הקול לא התאים לפנים החיוורות ולגוף שאת מכירה את העבורות שלי. נדמה לי שהן נשכחו המבקש להצניע את עצמו. קול בטוח בעצמו. עמוק. מזמן". אבל גליה יכלה לדכר שעות על התערוכה שלו פסקני. "אני לא חושב שנוכל לברוח מהצלמים. כיום הם העתיד". ואחר־כך הוסיף כמעט בחיוך, "היה ליי בגלריה "שלוש עשרה וחצי" ביפו, ועל חשיפת הפחר, הכדידות והיאוש שהוקרנו מהכדים. ויכוח עם נתנאל המשורר על ההכדל בין צילום וציור. כאשר הוא כמעט שכנע אותי בעליונות הצילום שאלתי אותו – אם היית צריך לבחור כין צילום של אהובתך לבין שיר שנכתב אורותיה במה היית בוחרו"

גליה שמה לב כי צחוקו של הגבר החיוור מוזר. כאילו הוא יונק את הצחוק, קוטע אותו כנשימות

הצחוק הסגיר אותו. לפתע זכרה כי לפני כמה וניין, לא הבחינה אפילו בזר השתקן. שעה ארוכה שנים ראיינו אותו בטלוויזיה. בקשר לתערוכת ציורים שלו. כמו פניהם של מרואיינים רבים גם פניו צללו בתהום השיכחה, אבל את הצחוק לא יכלה לשכות. הכדל בין צילום וציור. על כך שהצילום הולך ותופס המראיין שאל אותו איזו שאלה אווילית והוא צחק. א משמו של הציור כאמנות. על האיכות הנפלאה הצחום זיעזע את גליה. עכשיו, כאשר הוא יושב לידה,

א הצילומים שיש בהם חוץ מהערך האמנותי גם ערך היא נוכרת לא רק בצחוק אלא גם בסיפור חייו של

רק עכשיו היפנה את מלוא תשומת לכו אל גליה. "אני תושב שכבר תומס מאן אמר שארם צריך להיות חבוש בכלא ממין זה או אחר על מנת להיעשות אמן. בסך הכל, האמנות של כולנו היא ביטוי של איזה כלא שאנחנו נמצאים כתוכו. לי היה מזל ושוב צחס את הצתוק המוזר העצבני שלוו אלמלא הכלא לא הייתי מגלה בתוכי את האמן. אלמלא הכלא הייתי ממשיר לרדוף אחר חשבון הכנק. לבנות אותו כאילו הוא פסל מודולדי שאפשר להוסיף לו עוד ועוד ותמיד ניתן לשפר אותו. הכלא גרם לי למצוא את האמן שכי".

השילוכ שעושים אמנים כין שניהם. גליה מצאה עצמה

שהיה פעם סומר אמיר, נעצר על מעילה ורק בכלא

גילה את כשרון הציור שלו. התפרסם כאמן מקורי, דק

הכחנה, העלה בשורת כרים מרהימים את העולם האפל

של האיש מאחורי הסורגים. גליה זכרה את ציוריו. הם

לא עסקו בחייו של האטיר ולא היה בהם אפילו שרטוט

אחר של כלא, או רמו לסורגים או גדרות תיל.

האיש חיוור הפנים התכונן בגליה: "אני לא חושב

היתה שתיקה. להרף עין נכוך האיש החיוור מהחשיפה. אכל דומה שלא עמד כפיתוי. גליה חשה כי המלים שהוא אומר הן חרשות, כמו מטבעות שזה עתה נוצקו. שנים ארוכות לש אותן ועכשיו השתמש בהן.

מחוספסות. כנות. "אדם נורמלי הרי לא הופך לאמו. תומס מאו. הנערץ עלי, אמר כבר כי 'אדם מהוגן בריא וישר דרך לעולם איננו כותב, איננו משחק על הבמה ואינגו מחבר מוסיקה'. אני גיליתי זאת בדרך הקשה. תמיר ראיתי באמנים אנשים שתפקידם רק לשעשע, לכרר. אבל עיקר החיים זו העכורה, ההצלחה. הכלא היה כשבילי הלם. הייתי ארם מצליח. מי שנחשב לגבר הישגי. היו לי חברים רכים. כאשר נעצרתי נעלמו כולם. נשארתי לכד. מעולם לא חלמתי שאדם יכול להיות בודר כליכך. לקתו ממני הכל. את כל הרברים שהייתי בסוח שניתנו לי לצמיתות. חברים, הערכה, מעמד כלכלי, ירירות, בית. כל אלה נעלמו כאילו איזה מכחול ענק עבר על ציור מתקתק של בית שליו ומחק אותו. נשארתי לכד. עם עצמי. יכולתי להשתגע. להתאבד. או לעשות מסע עמוק אל תוך עצמי ולגלות משהו שהיה מונח שם תמיר, אכל הוא לא היה מגיה לעולם אלמלא סגרו אותי ככלא. פייר של טולסטוי צוחק כאשר החיילים הצרפתים עוצרים אותו ואומר שאייאפשר לכלוא את הרוח. רק בכלא גיליתי טעם חדש לחיי. את היצירה הדבר היפה כיותר שניתן לאדם ואולי הרכר היחיר המכריל את הארם משאר

לאחר מכז עברה השיחה לנושאים שהאמנים אוהבים יותר מכל - הביקורת ביחסה לאמן. לבסוף. כם הגבר החיוור, קד קירה נוקשה, ונעלם כשהוא משאיר אחריו את עקכות מצחו החיוור זורה בחלל

ססודיו יאחה יודע, משכחי כי הוכרון העלוב שלי השמים משהו. אני זוכרת שהוא עשה תערוכה לפני הדבה שנים, אני זוכרת שהירכו לדבר על זה. ראו גו אמו מקווי כראשית הרוך, אכל מאו..."

הצייר גיהך באותו צחוק סטיר שלו החבוי בוקנו. ישום דבר לא קרה. הוא פשוט יצא מהכלא. באותו רגע. איבד את כשרון היצירה שלו..."

> ליים שולפות המבקשות להיסתתר שחרי וכוכיות המשקפיים אותן ו וניקה כתנועה כפייתית בשולי יצוני המשורכבות.

פטראוז

חבלי יצירה

מר אצל הסף כמבקש להיטמע בחדר הגרול 📥

ד המשמש לצייר כסטודיו. גבר חיוור גבה סומה.

מרחוק נראה כאילו משמש מסגרת לתמונה

נעלמת. שחקן, מנסה לצמצם את עצמו עד כי

גליה, שנכנסה כיעף לפנטהאוז, אל ירידה

רנוה עם הצייר העבדקו על תערוכת הצילומים

שוואן הארץ, תערוכתו של הצלם קאפה. דיברה על

תיעורי שלא קיים בציור. ורק אז

תחינה כצייר שדיכר לא אליה בלכר,

אא אל האיש חיוור הפנים שניצב

צל וסף. שותק. לא מעורב. מרוחק. תייר הצביע לעברו לא ביד אלא

חוקא בוקנו, בתנועת ראש מופנית

מפי מעלה עד שהוקן הוסך לאצבע

מה אתה אומר אוסגד, גם אתה

מסב שהציור פשט את הרגל והוא

ציך לפנות את מקומו למכונת

אכל הגבר הקרוי אוסגר כאילו

נחע, מסרב להכנס למעגל, מסרב

למש את מקומו אצל הסף. כאילו

הא חי כל ימיו בצל ונוח לו שם.

הדר, חשומת הלב, גורמים לו למצמץ

נליה העיפה מכט קצרירוח

מלשני. שקילקל את השעה השמורה

ל לשתח עם שכנה הצייר. שומרת

קשות על השיחות חללו. כאן היא

אומה, לזרמים חרשים באמנות.

לשיחות על תיאטרון, קולנוע,

לאנים, מפרים. המטוריו של האמן

פר ה בכבר טלון חברתי וגליה ויואה

עופה חברת כבוד בסלון הזה. היום

זה כרי לשוחה עם הצייר ביחירות

אל הצייר גרר ככר את האיש

ו אותו לקחת חלק בשיחה.

אוי צוסנד, הושיב אותו על כסא

למיה נוצו תנועותיו של הזר מוזרות.

מש ישב גראה היה לה כאילו הוא

שנל נגרים שפרקיו נסגרים אט־אט

מניסים את עצמם למיבנה הכורסה.

לגועה נוקשות. כלי חן. מקרוב היו

מו היוורות אבל יותר מכל שלטו

פן שחי עיניים גדולות, מבוהלות.

הוכר האלמוני הטריר את מנוחתה.

מפניו בארינוחות.

43 ນເລຂວເດ

אסטרולוגיה הכרות העצמאות הפלשתינית: הורוסקופ

שעון ישראל), הכריז יאסר ערפאת על הקמת פלשתין עצמאית. ההכרזה נפלה כשעת בתולה, מול פרגמטי שאינו מווהה עם עצמאות וייחודיות אלא מייצג אינטגרציה. אינטגרציה פירושה: שילוב וצירוף מרכיכים שונים וסותרים לשלמות אחת.

זהו, לדעתי, הרמז הראשון לכך שהכרזה זו לא תצמיח מרינה עצמאית, אלא לכל היותר יישות אוטונומית כחטות מדינה אחרת. כמקרה הגרוע לא תוכיל ההכרזה לשום תוצאות, ותישאר בגדר ג'סטה

באותו מיגזר בהורוסקופ המייצג את ביתם ומולרתם של הפלשתינים, מצטופפים יחר שלושה כוכבים. שניים מהם מייצגים את ה"צבא" המקומי של ערפאת, כלומר את השכאב ה"נלחם" באבנים ובכקבוקי תבערה: ואילו השלישי (הבלתי יעיל שבין כוכבי הלכת) – מייצג את הישראלים. שלושת הכוכבים "מותקפים" בזוויות מתח קשות על־ידי גורם רביעי המסמל אלימות. ממצב כוכבים זה ניתן להסיק שעם ישראל ימשיך לשכת מעבר לקו הירוק ולצד ערביי השטחים במשך זמן ממושך, למרות המתח והאלימות שימשיכו לשרור שם. זהו הרמז השני לכך

שהכרות עראפת לא תצמיח מדינה עצמאית. במפת ההכרוה מתקיימת תופעה מוזרה ויוצאת רופן: שישת מתוך אחריעשר הכוכבים במפה (כלומר, יותר ממחציתם) – מבודדים, פאסיוויים, כאילו תלויים בחלל הריק, נטולי כל השפעה על מהלך העניינים. זהו סימן לעיתוי שגוי ושרירותי של ההכרזה, התעלמות מגורמים רבים מרי, הישענות על בסים צר והיעדר תמיכה מעשית מינימלית. אך תופעה זו יכולה להתפרש גם בצורה אחרת: ערפאת מראש לא התכוון לממש כשלב זה את תוכן ההכרזה, והיא היתה לגביו מהלך טקטי כלכד שנוער לענות על כמה בעיות במסגרת מאבטו הכולל: א. לתת ביטוי מריני כלשהו עם שליטי ערב המחונים הוא מקיים שיחות על פתרון לאינתיפאדה, שהגיעה לשיאה ובהיערר עידור היתה של שלום, שאינו מתאפשר "לצערו" בשל "עיקשות" עלולה לדעוך: כ. לשוב ולעורר את הבעייה הפלשתינית כוירה הכיגלאומית, שכן העולם החל לאבר עניין כנושא: ג. לכסס את מעמד אש"ף כדורים כאוויר ותור כדי כד מבצע תרגילי

-15.11.88, בשעה 1.38 שעון אלג'יר (2.38) (ובעקיפין את מעמדו) בשטחים; ד. להזכיר לעולם אקרובטיקה מפותלים – אך תמיד נותת בשלום. כולו שהוא המגהיג הפלשתיני המוצהר. הכרזת העצמאות היתה, אם כן, כורה טקטי יותר מאשר נסיון לקבוע עוברות חרשות בשטח.

> ומעשי, ומניפולטור מוצלח. יש לו רגישות גרולה לרעת־הקהל וכשרון מאלד לפיים את הכועסים ולגיים לצירו תמיכה ואהרה, גם אם לא תמיד סיוע מעשי. כעקרב טיפוסי, הוא זקוק לשליטה ואוהב את האתגר ואת הקרב, אכל הוא גם אידאליסט כמהותו. הוא אינו הטיפוס צמא הרם כפי שהוא מצטייר בתפקידו כרב־מחבלים. איני מנסה "להרביק" לו תדמית של טוהר־מידות ועדינות־נפש; אך כאידאליסט כפייתי המטרה, לגביו, מקדשת את האמצעים: ואם הדרד אל המטרה רצופה הרס וברצח – זה לא ירתיע אותו מללכת בה. אלא שאין בו תאוות רצח לשמה כפי שאנו מוצאים אצל חכש, חוואתמה ודומיהם. משיגיע למסקנה שטרור מרחיק אותו מהגשמת האידאל – הוא יהיה מוכן להמיר אותו בהידברות וכפשרה. במידה

שהעניין יתאפשר לו. אלא שאש"ף, יציר כפיו של ערפאת, נהפך לגולם אלים שקם על יוצרו. היוצר נהפך לספק־מנהיג ספקרנגרר. הוא לא יוכל לשנות כיוון בגלוי גם אם ירצה בכך. הוא רק יכול לתמרן בין הכוחות המנוגרים ולהפעיל אותם זה נגד זה עד שבמהומה הכללית יצליח להטות את הכף, בהדרגה, לכיוון המדיניות שלו. הוא עושה זאת בכשרון רב: את תושבי השטחים הוא ממריד בריוק במידה הנכונה כדי שלא יהפכו לאדישים, ובכך יאפשרו לישראל להפוך את הכיבוש לעובדה מתמרת. באמצעות אותה המרדה הוא מרצה. חלקית, את הפלגים היותר קיצוניים של אש"ף ואת שליטי ערב הקיצוניים; יחר עם זאת הוא מגנה, מרי פעם, פעולת טרור נתעבת כמיוחר, ובכך כונה לעצמו תרמית שפויה ואפילו הומאנית כעיני העולם המערבי:

ממשלת ישראל. כאקרובט אמיתי, ערפאת מעיף ברומגית שישה

(19) בפברואר עד 20 במארס)

(21 במארס עד 19 באפריל)

(20 באפריל עד 20 במאי)

ממקום רחוק ולהיכרות עם מישהו חדש.

בים אתכם. באמצעות משמעת עצמית

תוכלו לחביא פרוייקט לכלל סיום. בתחום

העסקים אתם נוטים לתקור כיוונים חדי

(הנחיתה הבאה – כ־1990. נראה אם גם הפעם ייצא מזה בשלום). הכרות העצמאות לא היתה אלא משלוח כדור נוסף לאוויר, תימרון נוסף שבועד לקדם את ענייניו לקראת המטרה. ההכרזה לא נוערה להוליר יש לזכור שערפאת הוא מנהיג משופשף, מתוחכם

מדינה – והמדינה אכן לא תיוולד. אין זאת אומרת שלא יחול שינוי בסטטוס של יהודה, שומרון וחבל עוה. בתוך כשנה וחצי־שנתיים, יווצרו תנאים אסטרולוגיים נותים לחתימת הסכם שלום נוסף. קיימת סכירות גבוהה שבמסגרת הסכם זה, תבוא גם בעיית השטחים על פתרונה (או לפחות תיוכה לפתרון זמני); לפי שעה לא על־ידי הפיכתם למדינה עצמאית, אלא על־ידי אוטונומיה בחסותה של מרינה אחרת. אך כאשר יתממש פתרון זה, לא יהיה כל קשר בינו לבין ההצגה הגדולה באלג'יר.

ש"נולדה" ב־15 בנובמבר. בהורוסקופ של אותה יישות (קרי: מרינה פלשתיגית), כולטת תופעה מדהימה: בהשוואה בין מפה זו לבין ההורוסקום של מדינת ישראל מתברר שבמספר תחומים "מרינה" אחת מהווה השתקפות כמעט מרוייקת ("תשליל", ליתר דיום), של השנייה. השמשות (-אישיות) בשתי המפות נמצאות זו מול זו בזווית מתח מרוייקת, כלומר, אופיין הבסיסי של שתי ה"מרינות" הפוך לחלוטין. הירחים (-מטענים רגשיים) – מצויים זה מול זה. פירוש: חצדדים מונעים (-שליטה והתפשטות) בזווית מתח לפלוטו: השליטה וההתפשטות של האחת תבוא על־חשבון השנייה.

שנולרה ב־15.11 – אינה יבולה לקום ולהתקיים לצד מדינת ישראל, שכן הצירוף של שתיהן יוליד פיצוץ

הקץ לכאב

הקוורצו (QUARTZO) משכך כאבים קומפקטי שפותח ע"י ד"ר רובר נשיא ראש האגודה הצרפתית ללימוד גירוי ביולוגי ואקופונקטורה.

מומלץ לטיפול במקרים של: כאבי גב, שיחרור נוקשות בוקר, שרירים תפוסים, שרירים נוקשים, מכווצים ומתוחים, כתף נוקשה, נברלגיה, לומבגו, כאבים בעצמות וגם בפרקים, עמוד השידרה, האגן, הברכיים וכו'.

מכשיר זה אינו צורך חשמל או סוללות, שני גבישי קוורץ יוצרים חשמל פיאצו המשכך את תחושת הכאב וגורם ליצירת אגדורפין (מורפין טבעי המיוצר ע"י הגוף). חשמל הפיאצו מועבר לגוף באמצעות האלקטרודות שבראש המכשיר, מעביר את

להופין פלפונית באפנעות כרטיטי אעראי ויוה ויסראכוט כטל 1948\$\$7-10

הכאב תוך דקות.

Patented by Dr. Hervé Robert

Consultant in Rheumatology

in a Pain Control Clinic

ניתן להשיג אצל: "אנטומיה", רח' אבן גבירול 139, תל־אביב 62037, טל': 03-5461453

לסיום. מספר מלים של היישות הדמיונית apid, safe relief of pain or contraction is obtained simply by applying the Quartzo to the affected

by Dr. Hervé ROBERT President of the French Association for the Teaching

of Biological Stimulation and Acupuncture.

Tarea for a few tens of seconds, even when all other

מברים מבית טוב - ספרית מעריב

forms of treatment have failed.

על־ידי מטענים רגשיים הפוכים וסותרים. אורנוס (ביחוריות, עצמאות) נמצא מול אורנוס: העצמאות של האתת מסכנת את העצמאות של השנייה. פלוטו נפטון (-אידאל, שייכות) בזווית מתח לנפטון: האידאל של האחת רומס את האיראל של השנייה. מסקנה: המדינה הפלשתינית הספציפית הזאת,

רות אלי

תחזית לשבוע שבין 9 ל־15 בדצמבר

(22 בנובמבר עד 21 בדצמבר) אין זה זמן טוב לקבל הערכה על רכוש או

(22 כדצמבר עד 19 בינואר)

נסו להימנע עכשיו מוויכוחים עם בני ובי: השראה, אך תודקקו לחובה משמעת עצמית כדי ליישם אותם. חיי החברה משנשגים, וזה גם זמן טוב ללימודים ול־

(20 בינואר עד 18 במברואר) תשבוע יש להקפיד על ציות לחוקי החנו" בעולה עם אחרים, אך עלולה לחיות אבוי הקדישו תשומת לב מיוחדת לילד. טיפו- החשיבה שלכם מקוריה מאוד עבשיו, וזה עה. התפתחויות מאחורי תכלעים בתחום העסקים יפעלו לטובתכם עכשיו. ייתכו שיש לכם שפקות לגבי חשיבותה של מט" לעלות על סדר היום. ענייני הדומנטיקה בוע עומס כבד. זטו לא להיקלע להתפרצ- מישהו בסביבתבם אינו אומר את האפת. בת מקויומת, האינטואיציה חוקה עבשיו. מורחים

אתם מיטיבים עכשיו לעבוד בשיתוף אין לעוב חשבוע עסקים עם בילויים.

ויות מזג.

(11 בכואי עד 20 ביוני)

21 ביוני עד 22 ביולי)

(23 ביולי עד 22 באנגוסכו)

(23 באוגוסט עד 22 בספטמבר) מריבה עלולה להתגלע השבוע עם חבר - סכום כסף עשוי לחויע אליכם במנתיע - השבוע תוכלו להגיע לחבנה טוכה יומו לקוות מריטים יקרים. כדאי לפים עבשיו ענייני כספים. אתם לוקחים על עצמכם חשבוע. צפוחת פיחות גלויות-לב עם ידי עם בן משפחה. חשיפוט שלכם בענייני דגש על חסכון – אתם נוטים לבזכו יותר "בימים אלח אחדיות מספות, חקשורת בנ" . דים. דבריכם מאוד הניוניים עכשיו, והי חבית טוב מאוד. ייתכנו שינויים בתכניות, מדי על בילויים. השתדלו לא לחזנית את - עילות קבוצחית. תוכלו לצמת לחדשות - סובבים אתכם מתושמים. בתחום חעבוי - אך חם יחיו לסובה, בתחום הרומנטי דה אתם מאוד יקודיים השבוע ומשינים חיווכן אכזבה לבעלי ציפיות גבוחות.

לרסן חוטד סבלנות וחיכוכים עם הסובי השימוש שלכם במישבו עכשיו בעוייני (23 בספטמבר עד 22 באוקטובר) עבודה. כיחסים עם שוחפים יש לחנית ייחכן שחשבוע יניעו אליכם אורחים בלי לתם חופש פעולה. ייתכן שתוטל עליכם חדשים, ואתם מצליחים להעביר אותם בימים אלה אחריות נוספת. בתחום חעש" לאחרים. עניינים המצריכים מחשבה יע" קים יש להימנע חשבוע מפני פעולות סיקו אתכם, לצד בעית במישור תכיתי.

(23 באוקטובר עד 21 בנובמבר) בה בקשר לפיוסום דברימה או לענייניים . סים יצירוניים יהיו בימים אלה יצרניים . זמן טוב לעריכה קניות ולהחלטות פיונסיי משפטיים. נסיעה לענייני עסקים עשויה מאוד. בתחום תעבורה ימול עליכם העי ות. אך פנישה שקבעתם עלולה להתבטל. יתגלעו ויכוחים בתחום חעבודה:

ספרית **מעדיב** הוביעו - חסוך לך את מס הנסיעות אפרים קישון חדש! חדשו כבר נסע במקומר!!! ספרו החדש של אל חסע לחויל ללא הכשרה מקצועית – ' אבעליצות עם אפרים קישון!! וחן לחומין גם את ספריו חקודמים: 26.50 ש"ח פארטציח או ממוים נומזים 16.00 ש"ח קפר משפחרני 26.50 ש"ח נאחד האמשים 16.00 ש"ח ויצוי קריאה – סדרה לילדים: לכב שפרות מעריב החמון נוסתים 53522 מנכיע חוא שלנו 13.50 ש"ח דודים על תוטים 13.50 ש"ח תיפתקאה כלתי גמורה 13.50 ש"ח אלת ססעי יחונתן 13.50 ש"ח מלחמת הנמלים 13.50 ש"ח מסטיק עם פסים . 13.50 ש"ח י לפר המשעות 35.50 ש"ח

9 בדצמבר 1988 א' במכח תשמים נליון 365

קוף שיבופנות בן 25 כמועמד לתפקיד. הם

האתראי לתאו של השימפנוה בגן חתיות

טיפר שהמעמד נהנה מיום הבחירות, אך

נראת שלא התרגש במיוחד נוכת תשומת

הלב שזכה בה. התא שלו היח מוקף

לָתִשְּתּוֹלֵל מְּהָעָּנֶת חֲדָשָׁת שְנָם הַשָּׁם

בַּנְתָאִים לָה מְאֹר: "הַחֲבוּנְת הַפַּּדְלִיקָת".

מופע פרוני זה רק לילדים ירוץ אָצְלֵנוּ

וּבְכַן, קַדָם כּל זָהוּ מוֹפָע מוּסִיקְלִי. הַם

יְחְיָה נָּם קָטַע סולו. נו, אָז קְדִימָה. רָגָע,

מְקַפָּרִים עוד שְאָת כְּלָם הְלַוָּנָה 12

יָשִירוּ, יָבַדְרוּ וּלְכָל אָחֶד מַהַּפּוֹכְבִים הָאֵלָה

וַקַדְנִיוֹת וְלַחֲקָה בָּת 4 וַנְּנִים וְעַל כָּלְם כָּלְם

בַּחַנָבַּת. כַיה נָּרַאַתוּ

בשעות הבוקר מבקרים, עיתונאים

עריכה כת דורה בר עריכה נראפית חווה עילם

מה הולך

כבוד ראש העיר

מה הייתם עושים אם חיו מציעים לכם לבחור בקוף כראש העיר שלכםו בעיר ריו דה־ו'נרו אשר בברזיל בחרו עתונאים דרך מקורית להביע אי־שביעות רצון מהפוליטיקאים שלהם. לפני מספר שבועות התקיימו שם בחירות

וצלמים. רחל שי לתפקיד ראש העיר. שני עדווים הציעו

מופע לְחַג הַחֲנֻכְּה

מָח דַּעָהַכָּם עַל חַשְּּתּרְ הַנְּח – צָבָּי שְבִיט, דְּנִי טָנְדִּיְרְטוֹן וְהַבַּּטְלְנִיםוּ נִשְּמְע בְּבֵּיף, הָאוּ ַ װַבְּרָיה, זָה אֲמִתִּי, כָּל הַפָּגְנִיבִים הַאַלָּה בַּנִּטִד בַּמוּפָע מְשֻׁתְּוּ וְתַּכֵּל לְרָנְל חֻג הַּנַוֹנְכָּח מְּסַּמָּרִים שֶּׁהָם הֲכִּי הֲכֵי מִצְּחִיקֵים.

ווה נכון. אופרים שהם משגעים על ילדים נִם זָה נְכוֹן. וְעוֹד מְרַכְלִים שְהַם בַּאַלָּה, שְּׁמִשְׁתּוֹלְלִים עַל אֲכֶּח, וְעוּשִׁים

בָּוָח מַצֵּב רוּתַ נָּהְדָּר. בּּנְכַל פָּל זָה הָחָלִיטוּ הָאָמֵרְנָּנִים לָתַת לָהְם

הַבַּפְלְנִים. דְּנִי פְּנֶדְּרְטוֹן וְצִפִּי שְׁכִים.

בָּבוֹת בְּלִי פַּרְצוּפִים

יְחוּדִים חֲרָדִים מַקְפִּידִים עַל הַמִּצְוַה "לֹא הָעֶשָּׁח לְּךְּ פָּטֶל הְתִבּוּנְה", אָבֵל יִשׁ נִם תַּחוֹת שָל וְעָרִים אֲדוּקִים תַּמְקַיְמִים אָת הַפָּצוָח בָּלְשוֹנָה. אַלָּח בְּנִי הַבַּתוֹת אַיְמִיש (AMISH) המנוניט (MENNONITE), קירבם חַיִּים בִּמְדִינַת פָּנָסִילְבָנִיָה בְּאַרְצות הַבְּרִית. סָגַנון חַיַיהָם, לְבוּשָׁם, מִנְהֲנֵיהָם וְאֲפָלוּ בָּמוֹתֵיהָם – מַוֹפִירִים אָת שְכוּנַת מַאָה שערים.

הַמוֹנִי תִּיָּרִים מְבַקּוֹרִים בְּעֲיָרוֹת הַאִּיּוּרִיוֹת. הציעו למצביעים להביע את אי־שביעות נַם שְמוֹתֵיהֶן צִיּוּרְיִים, לְקוֹּחִים מַהַתַּנֵ"ן, רצונם, מחדרך הגרועה בה ממלאים דְּנְטֵּת אָּרָדִיְז (גַּן־עַדָן), אִינְטֶרְקֹּוִיִס (פַּרַשִׁה המועמדים את תפקידיהם חציבוריים, על רְּרָכִים), אוֹ אָמְרָתָה, מַמְּשׁ כָּוְּ. בִּשְׁבִיל ידי כתיבת שמו של הקוף על פתק הַתַּיָרִים יַש תַּנִיּוֹת לְמַוְפָּרוֹת וּבָחָן בְּבּוֹת־בָּד ההצבעה שלהם. בְּמָלֶאכֶת־יָד. אַלוּ בְּבּוֹת שוֹנוֹת מִבֶּל מַה המסע זכה לפירסומת רבה. כתב העת שָּׁמִּיצִיִים בְּמָקוֹם אָחַר – הַן תַּסְרוֹת המכובד "וחה" הציג את השימפנות טיאו פַּרָצוּף. הַיַּדַיִּם חַסְרוֹת אָצְבָּעוֹת וַדָּק כתמונת שער ופירסם גם מאמר על אישביעות רצונם של המצביעים המשתתפים בבחירות.

תַבְּגָדִים מֻדְּגָּשִים לִתְּרָטִי פְּרָטִים. שָּׁרָת 'וְבְקָה, בַּעֲלוֹת שְמוֹת מָנְ"כִיִים, חַפּוּכְרוֹת בְּאַחֵת הַחָּגָיוֹת, הָסְבִּירוּ לִי כִּי חַשְּבָּה לְכִוּי ֹהַיא אוֹתָוּה פִצְנָה שָל "לא תַּעֲשָּׁה לְּדְּ..." וְהַנְשִׁים הַמָּחְמִירוֹת עוֹד יוֹתַר מִבֵּין אַלּוּ הָעושות אֶת הַבְּבוֹת, אַינְן מְצִיְרוֹת נָם נֵינַיִם וּשְאָר פָּרָטֵי תַּבָּנִים שֶל צַעֲצוּעִים בדמות בעלי היים.

אָשִי אַיְמִיש וּמַנונִיְט לְבוּשִים בִּצְבֶעִים שְקַטִים, רב הַלְבוּש שָחר. הַוּּבָרִים וֹבְשִים כּוֹבָעִים רַחֲבֵי שוּלַיִם וְחַנַּשִים -

אָבִיסִים שְחֹרִים אוֹ מַעֵין כָּפוֹרג הַתְּוֶרָה. חַשְּׁמְלוֹת אַרְבּוֹת וְאֵין רוֹאַים בַּעַיַרוֹת חַלְלוּ שַוְרוּלִים קצָרִים. תַּנְשִים, וְגַם יַלַדוֹת קַטַנּוֹת, מּוְרַבוֹת נַם בָּקַיִץ נַּרְבַּיִם עְבִים, שְׁתֹרִים. אֲבָל אִיש לֹא יָעֵיר לַהַּנִירֵים עַל

בָּתְבָה וְצִלְמָה: הְּהַלְּה

מַזְבָּיר אָת הַיָּהוּדִים הַחָּרֵדִים הַמְּדַבְּרִים

שָׁמְּשָׁם הָגָּרוּ לְאַרְצוֹת הַבְּרִית בְּאָמְצֵע הַפַּאָה הַקּוֹדְכָּת. בִּינִיחָם לְבָין עַצְּמְם הַם דוברים גַרְמָנִית, הוֹלַנְדִּית, דְּנִית – כְּבוֹ בָּאַרצוֹת הַמּוֹצָא שָל אַכוֹתִיתִם וְנָם זָה

(בבונסי, יצרן חץ מקשח, מושכ קשח רמת הנולן, 15 שרת)

לא המציאו סופנניות לנצח.

כתב וצילם בן פורת

שַּיָה אָלון – הָטַבְּא שְל הַטָבָע. הִסְבָא קלרְבְּחִים, הָסָּבָּא שָל הָחִיות, הַסִבָּא שַל הְּנִים חָנֵג בְּיָמִים אַלָּה אָת יום הָהַלְּרַת -DP 70m שַוּיָה אָלון הוא אָחָד מַהָאָנִשִּים שְאַכְּמַת ינה וְקֵיה וּשִׁרְתַת. אָת רב שנותיו השקיע

יום הָלֶּדֶת 70

לָם אָבָנָת לְחָם שְאָרָץ־יִשְרָאַל תִהְיָה

וְמַּצְבָּקִים לְהַצָּלָת פְּרָחִים, להְצָלַת

פוונות הרים מכפות הדתפורים

מחוצים. ציוץ של צפור במצוקה

קאין אותו עד הַיּוֹם וְהוּא עושה הַבּל

מַי לְהַצִּילָה. עָזַרְיָה וְחָבָרְיוֹ הַקִּיבוּ אָת

הַּנֵה לָהַנְנֵת הַשָּבַע וְכִיום שומְרִים עַל

שַּׁנָע בְּּעַד אָתּוֹ רִבְּבוֹת אָוֹרָתִים וְרַבְבוֹת

אָיָן תּוֹנֶג הַקּבָּא שָל הַטָּבָע אָת יוֹם

מְּוַחּמּ בָּל יְדִידָיו מִהְאַסְמִים בַּקבוץ שְׁלּוּ

הַאַם - יוצָאִים לְטִיול בַּטְבָע, טִיול עָל

מְשַׁת הַו־הַגִּּלְבּוֹעַ. כָּל הַסְלְעִים וְכְל

סְּוּ, עָל הַנִּלְבּוֹעָ, עַת פָּרְחוּ הָאִירוּסִים

אָּלָאַתּ לָּגְּנֵי 35 שְנִים, הָחֵל הַמְאַכָּק שֶל

וּצְּחִים כְּם שְּׁבָּחִים לְבָּגִשוֹ.

ומיות לחג

היוכלו לוהות את דמויות החג

זלשינם בעזרת המילים הבאותז

.ב. מוראל. ב. הודיח. 4. שעונה. ב.

מונת הַקיר הַנַּעַה

ותואה כנו המנות קיר לכל דבר אף

מקשו וולה שאין זה כף. וזאת משום

למד לאחר הגניעה תתחיל התבונה

ולפות שונש אליה ווגע בה קלות

צורת לבושם, ואָנְשָׁד לְטַיַל בְּעֵיָרוֹת בַּם בְּמַכְנְסֵים קַצְרִים וְחֻלְצוֹת טְרִיקוֹ בְּלִי שַרְווּלִים. וְרַק יְבַקְשׁוּ שְלֹא יְצַלְּמוּ אוֹתָם,

רַק אָת הַבָּהִנים וְהַמּּף. הַתַּיַרִים בַּגִּיעִים לְשָׁב בְּכְּבוֹנִיוֹח, אַןּ הוֹשְׁבִי הָעַיְרוֹת אַינָם נוֹחֲגִים מְּלֶכָב מְמַנָּע. רָק בָּבֶרְבֶּרוֹת רְתוּמוֹת לְטוּסִים. גַּם אַת הַשָּּדוֹת מְעַנְּדִים בְּסוּסִים, בְּלִי טְרַקְטוֹרִים ואינם משתששים בובלים כימיים ובחקני חַדְבָּרָה. חַבּל טְבָעִי. אַנְשַי אַיְמִיש וּמַנונַיְט אוֹלְנִים בִּי חָם חַיִּים בְּדִיּוּלְ כְּנִי שְׂוֹזִיוּ אָבוֹת־אֲבוֹתַניהָם בְּאַירוֹבָּה הַבַּּנְרְבְּוִיתּ.

חנוכה לנצח

לקראת חנוכה הביא לי אבא משתק תדש. אין תרבת משחקים לחנוכה, תוא אמר, והוציא מהעטיפה לוח עם ציור של ארבעה סביבונים גדולים, עליהם יש מקום לכרטיסיות עם ציורים שונים מסיפור חנוכה כמו סופגניות, נרות, פיל וחנוכה. לציורים מתאימים כרטיסים שעליחם מלים מבולבלות שקודם צריך לפענה ואח"כ לחניה אותו במקום הנכון כלות, אכל לא לפני שמסובבים סביבון, מנחשים ורואים על איזה אות יפול.

בלבול־מלים פשוט לילדים קטנים וכחולות עם כלכול מסובך לילדים שיכולים להשתתף בתוכנית "מיצוחים". אמא שלי שהעיתה מבט במשחק אמרה: הרי זה משחק חנוכה לנצח, כמו הסוכה של ועד הכית, ורק לי יש בעים מדוע עוו

ומצאת בהם.

וִיטְמִינִים וְשְּׁמֶן לִּמְנִישַׁת מַּחֲלָת הָרָכְּּכְת. 2. משמשים לציורי תמונות. ב. מוטד חנוכי בּמָרַכּו הָאָרְץ. 4. בטוי שפרושו: מדות טובות ומעשים טובים מַקְנִים לָאָדָם כָּבוֹד יוֹתַר מַתְּדוֹר

עַזַרִיָה אָלון לְהַאָלָת אִירוּס הַנִּלְפּוּעָ, מְאַבְּק

שָהַציל אָת כָּל פִּרְחַי אַרְצָנוּ, מָאַבַק

שָהוֹלִיד אָת הַתָּבְיָה לָהַנְּוַת הַשָּׁבַע. גָּם יַלְדִי יִשְרָאֵל נָעֲמ לַקְרִיאָה שֶל עַוַרְיָה אַלון

וְהַם עוֹזְרִים לִשְׁמֹר עַל הַפְּרָחים, הְעַצִּים

ומַתְנַת יוֹם הַהַּלָּדָת לַעַוֹרְיָה אַלוון

אָרְעִ־יִשְּרָאַל פּוּרַחַת, עִם פַּרְפָּרִים וְצִפּוּרִים,

חיות חָפְשִיות וְכָמוּבְן: כָּל יַלְדֵי יִשְּׁרְאֵל

מְטָיָלִים בַּין הָהָרִים, הַנְבָעוֹת, בְּנָדוֹת

וַבְעַלֵי־הַחִיים.

הַנְחָלִים וּבְתופֵי הָאֻנִּמִים.

4. בנוי + חַטָא. 5. הַלָּב שָלִי + בְּתוֹכָה.

3. קול הַפָּרָה + מַסְפִּיק + אַכָּר רְאִיָּה. 9. בַּפָּא בָּבוֹד + מִלַּת בְּנִינָה.

בין הפוחרים יונרל ספר מספריית מעריב

פחרונוח וא לשלוח לימעריב לילדים .ת"ר 2004 דו"א.

בל זה יונאפשר הודות למאג שטוח ודק. שְּיִּהְיָה הַמֶּּקְּוֹם עָלְיוֹ דְּנִצְּנִ הַתְּנִשּׁנְה

בָּהָתַנוֹדְדוּרָתָם שָל הָעַצִים כְּתוֹצְאָה מְן הרוח המנשבת. אָם הּנֹפִיעִ בִּּחְמּוּנֵת קיר שֶׁכָּוֹאת חֻלְּלִית הַפְּצָבָת עַל כָּן הַשְּׁנּוּר שְלָּה, נוּכַל לִצְפּוֹת נַשְּׁנִּיָרָה שָּׁל הַחָלֶלְית וֹבְנְסִיקָּתָה מִעְלָּח

> שְּלְנוּ יוֹבִּיעַ נוֹף שְׁלֵו שְׁבּוֹ נְהֶר הְעוֹבֵר בְּתּוֹדְ יַער עד וּבַנְהָר סִירָה עם בַּנְּיה אָנָשִים. כָּל א נגע בתמונה תהיה התמונה קפואָה, מַפָּש בְּמוֹ כְּל תְּמִנְּוֹח מְצוּיָח בָּת יִמִינוּ. הַשִּׁנּוּי יִתְנֵלֶה בֶּרְנַע שָׁנְנֵע בָּה. או אִז נוכל לחַבְּחִין לְנָּחַע בִּוֹן יִמְחוֹ שְׁל הַנְּחָר, בְּתְנוּעֶתָה שָל הַפִּירָה עַל בְּנִי הַפֵּיִם וָבָמְשוֹטֵי הָפִּירָה הָנְעִים הָלוֹךְ וְשוֹב וּמִכִּים בְּמָי הַנָּהָר. נוּכַל לְהַבְחִין בַּתְנוּעָתָם שָׁל הָאָנֶשִים שָּבַפִּירָה, בְּשָׁהַם מְשִּׂוֹחָחִים זָה. עם זָה, מַחֲןים הְנוּעוֹת זָה בְּלְפֵּי זָה, אוֹ

> נניה לְרַנִע שְבִּתְּמוּנָת הַקּיר הַמְשְׁכְּלֶּלָת

אולי וְעִים כון הַקְּצָה הָאָרָוד שָל הַסִּירָה אָל הָקּצְה הַשַּׁנִי שְלָה. אוּלִי אָף נוכָל לְהָבְחִין

לְהָתְעוֹרָר לְחַיִּים. הַתְּבּענָה לא עוד תִּהְיָה הְנמּנְה דּוֹכְנֶת. הְּחִיָּה זוֹ הִנמּנְה נָעָה. בַּמְּשׁ כְּמוֹ הַתְּמוֹנְה הַנְעָה אָל מול עֵינִינוּ בָּאֲשָׂר אָנוּ צוֹמָים בַּשְּלְוִיוְיָה אוֹ בְּסָרֵט בְּאוּלְם

מול עיונינו בְּמֶשְׁן וְמֵן מֶר. לְאָחָר מִכָּן, וּכְלִי אַנְגְּטְרָדְּ כְּעָשׁוֹת דָּבָר לְשַׁם כְּּרְּי וַיִּפְּׁכַּ הַנוּשָׁתָה וְהִיא תַּחְוֹר לִהְיוֹת דּוֹמֶמֶת בְּדִיוּק נַפַּצָב בּוֹ הְיִתְה בַּחְחֻלָּה, לְמַנִי הַנְּנִיעָה. אוּלָם אָם נִרְצָּה, נוּכָל לִבְרוֹר לְעַצְמָוּוּ מִצְּב אָחָר בּוֹ הָּהְיָה מְצוּיָה הַרְּנִמּוּיָה חַדְּוֹמְמְת. לִמְשֶׁל – בַּּתְּמַנְּיָה עָם הַחֲלָלִית הַמְּצְּבָת עָל בַּן הַשְּׁנוּר שְּׁלֶה נוּכָל לְבְרוֹר אָת הַבְּּגִּנְב בּוּ הַיא נֶךְאָית מֹסְקָת מֵעְלָה מִעְלָה.

יָתַכָן וּתְמוּנוֹת כְּאַלָּה תוֹמַעְנָה וְתָצִּעְנָה לַמְבִירָה כָּבָר תוֹך עָשָׁרִים שְׁנָה. לְלֹא טְּבֵּק הָן תַּכְנִקְנָה חַיִים תַדַשִים וְעִנְיָן תָּדָש לָתַנמוּנוֹת חַקּיר. אַבְל אַנִי בָּטוּחַ שְנִם אָז יִמְצָאוּ עָדִין רְבִּים שְיִּתְעַקְּשוּ לְהַעֲדִיף דְוְקָא אֶת תִמנוות הָקָּיר הַיָשָׁנוֹת וְהָטוֹמִת הַמְשְּׁמְשׁוֹת אָת הָאֵנוֹשׁוֹת מְּוָה דּוֹרוֹת רְבִּים.

BIDEDIO 46

עמוט בר תַּהַלוּכַת לַפִּידִים מָצְעָד אֶל תוך הַלַּיִל ואור לפיד צֵל נושָק לְצֵל בִּשְׁתוֹר הָלִיל עַם לְפַּיִדִים וְשִיוּ הוא אש חמיד שיר מְכַּבָר תווק בּפָּרֹכֶת כל פַה פה שָר זְרוּעַ אור מַהַל שִיר הַלָּל בַּין אָרֶץ וְשְׁמַיִּם חנן שדמי. לָדור מאָל

מְעוֹת חֲנֻכָּה |

בתג התנוכה קרא סבא לחמשת

לְשִׁמְעוֹן נָתַן סַבְּא 30 שְקַל, חַנָּה קַבְּּלָה פִּי

נ מַשְּׁלִיש הָפָכוּם שַקַבֵּל שַמְעון, יווָתָן

קַבַּל תַצִי מַהַּסְכום שָנְּתַן טַבָּא לְמִרְיָם

וּלְשַׁמְעוֹן בָּיַחָד, וְאָלוּ לִיהוּדִית וַתַן טְבָּא

בָ־30 שְקַל שָּׁחוֹת כַּיהַסְכוּם הַכּוֹלֵל שְקַבְּלוּ

וּלְתַקַלִיטוּן וְעִיר שָעָבְיוֹ אֵינוֹ עוֹלְה עָל

עָבְיוֹ שָל כָּרְטִיס אַשְׂרָאי בְן יָמֵינוּ. עָל

הַתִּקְלֵיטוֹן יַהְיָה מֻקְלָט סִרְטוֹן שָל ווֹף.

רְחוֹב שְבוּ הוּלְכִים אַנְשִים וְנוֹסְעוֹת

חַלְּלִית מַּמְרִיאָה מְכֵּן הַשִּׁאוּר שְלָה, נוֹף שְּׁל

מָבוֹנִיוֹת או סָרְטוֹן אַתַר. כָּל עוד לא וְנֵע

בָּמַשָּׁג תְּצִיּנ עְלָיו רַק תְּמוּנְה אַחַת מִן

הַּסְרְטוּן, תּמונָה דּוֹסְמֶר. לָאָחַר הַנְּנִיעָה

מימי

וֹנְרָנוֹ וְשִׁמְעוֹן.

בַּינות שָּׁדָה וְנִיר שימו שמו...

מְלָה + מְלֶה בּמְלֶה לֶחָג = לפניכם הגדרות למושגים, ביטויים ושמות שהםלה שָמֶן לפניכם רשימת שמות הקשורים נכדיו וותן להם מעות חווכה. נסו לחג החנוכה, אך השמות פורקו | לנלות בעורת הרמזים הבאים פמה למילים נפרדות. אנו מביאים בזה | כסף נתן לכל אחד מוכדיוז

את ההגדרות למילים הופרדות. ו. תקר המומק מבּעלִי חַיִּים יַמִּיים הַמָּבִיל אם תחברו אותן, תקבלו את המילים לחג. ו. הַּלְּכֶר בַּיּוֹנִים + חָבוּ 2. מַרְנִּישׁ + קוֹל הָפַּרָה + יִפִּים.

s. הַּנְאַיל אָת הָרֹנָי וְהָרִיב, הַרְשָּׁה לְּסַרְּסַוּ

 בְשְׁמַשׁ כִּוְזרוּמָה מְשַׁלְשָׁלָת. ז. חָבְרותו של פופאי הַקּולח.

בְּעֶלָה, לְעַבָּר הָחָלָל חַחִיצוּן. וְכָל וֹאת – בוניערו אַצְבָּע. הַהְּמוּנֶה מָן הָפוּג הַמְשֻׁכְלֶל הָוְה וְּתוּעַ אָל

יְּמְעֵל הַתַּקְלִיטוֹן כָּדְ שְיַצִיג לְמְנֵינוּ הְמונות

יורם אורעד

47 Biaeala